

Afgørelser – Reg. nr.:

Fredningen vedrører:

Bemærkninger:

Bemærkning om formål og bestemmelser:

I dokumentet er fredningens formål og bestemmelser fremhævet som hjælp til læseren. Fremhævningerne er vejledende. Fredningens formål og bestemmelser kan også optræde uden for de markerede områder. Et fuldstændigt billede af formål og bestemmelser forudsætter, at hele afgørelsen fra fredningsnævn og Overfredningsnævnet/klagenævn læses.

[Tryk her for at komme direkte til den vejledende fremhævning af af fredningens formål](#)

[Tryk her for at komme direkte til den vejledende fremhævning af bestemmelserne](#)

Domme:

Taksationskommissionen:

Overfredningsnævnet:

Fredningsnævnet:

Forslag:

Dispensationer: sidst i filen med nyeste til sidst

OVERFREDNINGSNÆVNET>

Overfredningsnævnets tillæg afgørelse

af 21. november 1984

om erstatning i anledning af fredningen af Idom å
med omgivelser i Holstebro og Treløje kommuner,
Ringkøbing amt (sag nr. 2601/84-1/86).

Overfredningsnævnet udtalte i sin afgørelse af 30. december 1985 om erstatning i anledning af fredningen af Idom å, at der ikke kunne tilkendes bredejerne særskilt erstatning for de særlige bestemmelser om opretholdelse af et 1 meter bredt udyrket bælte langs åen.

Overfredningsnævnets erstatningstilkendelser blev af nogle af bredejerne påklaget til Taksationskommissionen vedrørende Naturfredning. Taksationskommissionen har i kendelse af 25. juni 1986 tilkendt de pågældende ejere et tillæg til den af overfredningsnævnet fastsatte erstatning. Tillægget udgør 5 kr. pr. løbende meter for dyrkede arealer og 3 kr. pr. løbende meter for vedvarende græsningsarealer.

Overfredningsnævnet har herefter enstemmigt besluttet at genoptage erstatningsfastsættelsen for de bredejere, der ikke har klaget til taksationskommissionen, og at tilkende disse ejere en yderligere erstatning i overensstemmelse med taksationskommissionens afgørelse.

Yderligere erstatning tilkendes herefter således, idet de beregnede beløb afrundes:

<u>Lb.nr. 1,</u> Knud Nielsen:	1.400 kr.
<u>Lb.nr. 2,</u> Anna K. Poulsen:	9.200 kr.
<u>Lb.nr. 6,</u> Margit Lundby:	1.000 kr.
<u>Lb.nr. 8,</u> Marius C. Nikolajsen:	500 kr.
<u>Lb.nr. 10,</u> Jens Andersen:	6.750 kr.
<u>Lb.nr. 12,</u> Hans Holm Rasmussen:	1.250 kr.
<u>Lb.nr. 14,</u> K. Stroustrup Pedersen:	1.400 kr.
<u>Lb.nr. 15,</u> Sct. Jørgens Gruppe, Storå Gruppe, I. Holstebro Gruppe, Marens Gruppe med ejerforhold hver 25 % v/Henry Georg Brauner som administrator:	1.750 kr.
<u>Lb.nr. 26,</u> Find Ravn:	2.750 kr.
<u>Lb.nr. 27,</u> Kr. Jacob Tøtcher:	2.800 kr.
<u>Lb.nr. 39,</u> Niels Laursen Skov:	1.000 kr.
<u>Lb.nr. 47,</u> Carl Pedersen:	2.100 kr.
<u>Lb.nr. 48,</u> Johannes Andersen:	2.550 kr.
<u>Lb.nr. 49,</u> Johannes Pedersen:	1.100 kr.
<u>Lb.nr. 50,</u> Sigurd Kjær:	4.000 kr.
<u>Lb.nr. 51,</u> Nedennævnte ejere, der fordeles således i forhold til den enkelte ejerandel:	
a) Anders Kjær (2,08 %):	60 kr.
b) Sigvald Kølbæk Kjær (2,08 %):	60 kr.
c) Normann Andersen (12,5 %):	370 kr.
d) Agnes Josefsen (2,08 %):	60 kr.

e) Henning Simonsen (4,16 %):	120 kr.
f) Astrid Tangsgård (12,5 %):	370 kr.
g) Anne Johanne Christensen (2,08 %):	60 kr.
h) Holger Andersen Kjær (2,08 %):	60 kr.
i) Asger A. Kjær Simonsen (4,16 %):	120 kr.
j) Sigurd Kjær (12,5 %):	370 kr.
k) Faber Kjær (12,5 %):	370 kr.
l) Stence Ingeborg Hansen (2,08 %):	60 kr.
m) Villy Kjær Simonsen (4,16 %):	120 kr.
n) Else Marie Kjær (12,5 %):	370 kr.
o) Frederik Kjær (12,5 %):	370 kr.

Lb.nr. 57, N. Søndertoft Pedersen: 1.800 kr.

Lb.nr. 61, Sven Jacobsen: 200 kr.

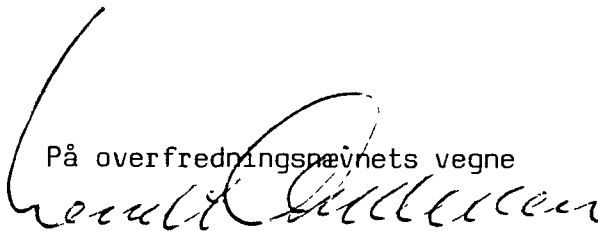
Lb.nr. 62, Mourids og Henning Trolldoft Jensen til lige deling: 1.050 kr.

Lb.nr. 66, Jacob Albertsen: 1.250 kr.

Beløbene forrentes som bestemt ved overfredningsnævnets afgørelse af 30. december 1985.

Den samlede yderligere erstatning på 46.790 kr. med renter udredes med 75 % af staten og 25 % af Ringkøbing amtskommune.

På overfredningsnævnets vegne

Bendt Andersen
overfredningsnævnets formand

TAKSATIONSKOMMISSIONEN>

TAKSATIONSKOMMISSIONEN
VEDRØRENDE NATURFREDNING

ADRESSE:

AMALIEGADE 13, 1256 KØBENHAVN K

LF. 01 - 11 95 65

REG. NR. 5060

Sag nr. 223. Fredning af Idom å med omgivende arealer.

Kendelse II:

(Meddelt den 6. august 1986)

Overfredningsnævnets afgørelse af 30. december 1985 om erstatning i anledning af fredningen af Idom å med omgivelser i Holstebro og Trehøje kommuner, Ringkøbing amt er påklaget til taksationskommissionen vedrørende naturfredning af et antal af de berørte ejere.

Kommissionen har den 6. juni 1986 besigtiget de fredede arealer og forhandlet med ejerne.

Under taksationen opstod tvivl om arealberegningen for de fredede arealer tilhørende løbenr. 4, Christen og Anders Christensen, løbenr. 21, Benth Pedersen og løbenr. 23, Jens Kristian Mose. Taksationskommissionen udsatte derfor afgørelsen for så vidt angår disse løbenumre, for at amtsfredningskontoret kunne foretage fornyet opmåling af de pågældende arealer. For de øvrige ejendommers vedkommende har kommissionen truffet afgørelse ved en kendelse, der er meddelt den 25. juni 1986.

Efter at resultatet af den fornyede opmåling var fremkommet, har advokat Mogens G. Christiansen, Holstebro, som advokat for Jens Kristian Mose anmodet om at måtte fremkomme med en skriftlig redegørelse. Kommissionen udsætter derfor påny afgørelsen vedrørende denne ejer, således at der ved nærværende kendelse træffes afgørelse med hensyn til løbenr. 4 og 21. De arealstørrelser, som skal lægges til grund, fremgår nedenfor side 4.

Fra amtsfredningskontoret har kommissionen tillige modtaget oplysning om, at der under ejendommen tilhørende løbenr. 41, Jens Holm Larsen er 750 m åbred med permanent græsningsareal udover de 1050 m langs dyrket areal, for hvilket der er fastsat erstatning ved kendelsen af 25. juni 1986. Nærværende kendelse indeholder derfor tillige side 5 en bestemmelse om yderligere erstatning vedrørende løbenr. 41.

Løbenr. 4, Christen Christensen har nedlagt påstand om en erstatning på 500.000 kr. Han har henvist til, at beplantningsforbudet gør arealet næsten værdiløst. Ejerne har været hindret i at plante arealet til som følge af verserende fredningssager gennem de seneste 30 år. Han har ikke tidligere hørt noget til, at den fredningssag, som blev rejst i 1950'erne ikke blev gennemført, og at der derefter og indtil den nu gennemførte fredningssag blev rejst, havde været mulighed for at plante.

For løbenr. 21, Benth Pedersen har landskonsulent Ole Kirk, Landskontoret for Landboret, påstået de af overfredningsnævnet anvendte grundtakster på henholdsvis 1.000 kr. pr. ha og 500 kr. pr. ha forhøjet med 2.000 til henholdsvis 3.000 kr. pr. ha og 2.500 kr. pr. ha. Taksten 3.000 kr. påstås anvendt for et areal på 8 ha, idet den del af det fredede, som er dyrket, rent faktisk har denne størrelse. Taksten 2.500 kr. påstås alene anvendt for 10 ha af hedearealet, da resten er omfattet af beskyttelseslinjen efter naturfredningslovens § 53. Konsu-

lent Kirk har henvist til, at der er tale om arealer, som er særdeles velegnede til tilplantning med f.eks. juletræer og pyntegrøntkulturer. Der er tale om meget lette sandjorder, hvor den landbrugsmæssige udnyttelse i visse år er tvivlsom på grund af sandfygningsrisiko. En alternativ udnyttelse ville derfor være tilplantning. Endvidere vil forbudet mod at etablere læhegn være mærkbart. Den omstændighed, at amtsrådet som led i naturplejen rydder bevoksningen på hedearealerne, øger risikoen for sandfygning på landbrugsarealerne. Fredningssagen er rejst længe før ændringen af naturfredningsloven ved § 43 a, og denne bestemmelse kan derfor ikke påberåbes til støtte for en nedsættelse af erstatningen.

Den af konsulent Kirk nedlagte erstatningspåstand dækker efter ejeren Benth Pedersens opfattelse ikke det tab, fredningen medfører. Ejeren er af kommissionen gjort bekendt med, at hjorteavl anses som landbrugsdrift, og at fredningsbestemmelserne derfor ikke er til hinder for, at der etableres sædvanlige dyrehegn på arealerne. Ejeren har herefter forhøjet erstatningspåstanden til 200.000 kr. Forhøjelsen på ca. 146.000 kr. i forhold til konsulent Kirks påstand begrundes navnlig med, at fredningen bevirker et betydeligt tab af herligheds- og jagtværdi som følge af den naturpleje, som må forventes iværksat.

Taksationskommissionens bemærkninger:

Hvad angår de frødede hedearealer, finder kommissionen efter besigtigelsen, at en fuldstændig rydning af arealerne for træer og buske, således som det i henhold til fredningsbestemmelsernes § 9 allerede er sket på arealet under løbenr. 4, bevirker en ekstraordinær forringelse af herlighedsværdien, herunder jagtværdien. For disse arealer bør erstatningerne derfor forhøjes til 800 kr. pr. ha som nedenfor nærmere bestemt.

Vedrørende løbenr. 4 og 41 bør der i overensstemmelse med den afgørelse, taksationskommissionen har truffet ved kendelsen af 25. juni 1986, ydes erstatning for det ved fredningsbestemmelserne (§ 2 b) udlagte udyrkede areal langs åløbet som nedenfor nærmere bestemt.

Herudover finder kommissionen ikke efter det, der er fremkommet under den offentlige forhandling og besigtigelsen, at der er grundlag for at forhøje de erstatningsbeløb, overfredningsnævnet har fastsat. Med de ændringer, der følger af det foranstående, og når erstatningsbeløbene beregnes efter den fornyede arealopmåling, således som det fremgår af det nedenfor anførte, er der efter taksationskommissionens skøn ydet fuldstændig erstatning for den nedgang i de fredede arealers handelsværdi, der er en følge af den nu gennemførte fredning.

Herefter bestemmes:

Der fastsættes følgende erstatninger til nedennævnte ejere:

Løbenr. 4, Christen og Anders Christensen

5,5 ha á 1.000 kr.	5.500 kr.
49,2 ha á 800 kr.	39.360 kr.
0,1 ha á 1.000 kr. (tillæg)	100 kr.
470 m åbred á 5 kr.	<u>2.350 kr.</u>
ialt (afrundet)	47.300 kr.

Løbenr. 21, Benth Pedersen

7,8 ha á 1.000 kr.	7.800 kr.
18,7 ha á 800 kr.	<u>14.960 kr.</u>
ialt (afrundet)	22.750 kr.

Løbenr. 41, Jens Holm Larsen
erstatning udover det ved kendelsen
af 25. juni 1986 fastsatte beløb:
750 m åbred á 3 kr. 2.250 kr.

Beløbene forrentes som bestemt ved overfredningsnævnets afgørelse af 30. december 1985.

Godtgørelse for sagkyndig bistand er tilkendt ved taksationskommissionens kendelse af 25. juni 1986.

J. Lunøe

Karl Nielsen

Jens Peder Hedegaard

TAKSATIONSKOMMISSIONEN>

TAKSATIONSKOMMISSIONEN
VEDRØRENDE NATURFREDNING

REG. NR. 5060

ADRESSE:

AMALIEGADE 13, 1256 KØBENHAVN K
Tlf. 01-11 95 65

Sag nr. 223. Fredning af Idom å med omgivende arealer.

Kendelse:

(Meddelt den 25. juni 1986)

Overfredningsnævnets afgørelse af 30. december 1985 om erstatning i anledning af fredningen af Idom å med omgivelser i Holstebro og Trehøje kommuner, Ringkøbing amt er påklaget til taksationskommissionen vedrørende naturfredning af sagens løbenr. 2, Anna K. Poulsen, løbenr. 4, Christen og Anders Christensen, løbenr. 19, Finn Laurits Christensen, løbenr. 20, Johannes Pedersen, løbenr. 21, Benth Pedersen, løbenr. 23, Jens Kr. Mose, løbenr. 29, Jens Poulsen, løbenr. 41, Jens Holm Larsen (ny ejer), løbenr. 43, Kurt Hansen (ny ejer), løbenr. 52, S. Troldtoft Jensen, løbenr. 53, Sigfred E. Pedersen, løbenr. 55, Hans J. Jeppesen, løbenr. 65, Aage Poulsen samt løbenr. 67, Hans Berthelsen.

Anna K. Poulsen og Hans Berthelsen har senere frafaldet klagen.

Kommissionen har den 6. juni 1986 besigtiget de fredede arealer og forhandlet med ejerne, af hvilke de fleste havde givet personligt møde.

Under taksationen har løbenr. 19 - 65 været bistået af Landskontoret for Landboret v/ landskonsulent Ole Kirk. Under det offentlige møde gav tillige advokat Mogens Christiansen, Holstebro, møde vedrørende løbenr. 23.

Der er under taksationen opstået tvivl med hensyn til rigtigheden af de arealstørrelser, som hidtil har været lagt til grund vedrørende løbenr. 4, 21 og 23. Taksationskommissionen har derfor anmodet amtsfredningsinspektoratet om at foretage fornyet opmåling af de pågældende arealer. Afgørelsen udsættes derfor for så vidt angår disse løbenumre og vil blive meddelt i en senere kendelse.

For taksationskommissionen har konsulent Kirk nedlagt påstand om, at der fastsættes særskilt erstatning for det tab, ejerne lider som følge af bestemmelsen om udlægning af et 1 meter bredt bælte langs åløbet (fredningsbestemmelsernes § 2 b). Erstatningen bør fastsættes til 5 kr. pr. løbende meter for dyrkede arealer og 3 kr. pr. løbende meter, hvor der er tale om vedvarende græsningsarealer. Konsulent Kirk har bestridt, at vandløbslovens § 69 afgiver fornøden hjemmel for vandløbsmyndigheden til at træffe bestemmelse om en bestemt banketbredde. Der er i hvert fald ikke hjemmel til at åbne for offentlig adgang i videnskabeligt eller undervisningsmæssigt øjemed, og fredningsafgørelsens bestemmelse herom har heller ikke uden videre hjemmel i naturfredningslovens § 56. I øvrigt må det være afgørende, at de pågældende bestemmelser ikke foreligger i form af et vandløbsregulativ, men er fastsat ved fredning efter naturfredningslovens kapitel III, hvilket medfører, at der skal svares erstatning for det tab, der påføres ejerne.

De af overfredningsnævnet anvendte grundtakster for erstatningen på henholdsvis 1.000 kr. pr. ha og 500 kr. pr. ha påstås ikke forhøjet, bortset fra løbenr. 19, 21 og 23, hvor takster-

ne påstås forhøjet med 2.000 til henholdsvis 3.000 kr.pr. ha og 2.500 kr. pr. ha. Konsulent Kirk har herved henvist til, at der er tale om arealer, som er særdeles velegnede til tilplantning med f.eks. juletræer og pyntegrøntkulturer. Der er tale om meget lette sandjorder, hvor den landbrugsmæssige udnyttelse i visse år er tvivlsom på grund af sandfygningsrisiko. En alternativ udnyttelse ville derfor være tilplantning. Endvidere vil forbudet mod at etablere læhegn være mærkbart. Den omstændighed, at amtsrådet som led i naturplejen rydder bevoksningen på hedearealerne, øger risikoen for sandfygning på landbrugsarealerne.

Løbenr. 20, Johannes Pedersen har nedlagt påstand om en erstatning på 99.900 kr. (heri inkluderet 4.000 kr. for 1 m banket langs åløbet, jfr. den af konsulent Kirk nedlagte erstatningspåstand). Ejeren har henvist til, at de restriktioner, som pålægges ejendommen, reducerer handelsværdien til halvdelen. Ringkøbing amtsråd har betalt 5.100 kr. i erstatning for en deklaration om sandfang på ca. 1/4 ha ved landevejen.

Det er oplyst, at vandløbsregulativ for Idom å endnu ikke er vedtaget af amtsrådet.

Taksationskommissionens bemærkninger:

Med hensyn til spørgsmålet om erstatning for etablering af et 1 meter bredt bælte langs åløbets overkanter bemærkes, at de begrænsninger i ejernes råden, som er pålagt ved fredningsbestemmelsernes § 2 b, går videre, end hvad ejerne umiddelbart er pligtige at tåle efter vandløbslovens bestem-

melser om friholdelse af arealer langs vandløb (§ 69), hegning af arealer, der benyttes til græsning for løsgående husdyr (§ 29) samt beplantning og bevarelse af skyggegivende vegetation (§ 34). Erstatningsfrihed måtte derfor forudsætte, at bestemmelser, svarende til fredningsbestemmelserne eller strengere, forelå i det vandløbsregulativ, der i medfør af vandløbslovens § 12 skal udarbejdes efter Idom ås optagelse som amtsvandløb. Den omstændighed, at det kommende regulativ, i overensstemmelse med regionplanlægningen, må forventes at få et sådant indhold, er ikke tilstrækkeligt til at gennemføre fredningsindgrebet erstatningsfrit, allerede fordi det ikke kan antages, at amtsrådet vil kunne binde sig til at give regulativet et i detaljer fastlagt indhold, forinden den i bekendtgørelse nr. 49 af 15. februar 1985 § 12 foreskrevne offentlige fremlæggelse af forslag til et regulativ har fundet sted.

Kommissionen finder herefter, at ejerne har krav på fredningserstatning i anledning af bestemmelserne i fredningsafgørelsens § 2 b. Erstatningerne findes efter besigtigelsen at kunne fastsættes i overensstemmelse med konsulent Kirks påstand efter en takst på 5 henholdsvis 3 kr. pr. løbende meter som nedenfor nærmere bestemt.

Herudover finder kommissionen ikke efter det, der er fremkommet under den offentlige forhandling og besigtigelsen, at der er grundlag for at forhøje de erstatningsbeløb, overfredningsnævnet har fastsat, og hvorved der efter kommissionens skøn - med de ændringer, der følger af det foranstående - er ydet fuldstændig erstatning for den nedgang i de fredede arealers handelsværdi, der er en følge af den nu gennemførte fredning.

Herefter bestemmes:

Der fastsættes følgende erstatninger til nedennævnte ejere:

Løbenr.	19,	Finn Laurits Christensen stadfæstelse		21.100 kr.
Løbenr.	20,	Johannes Pedersen tilkendt af overfred- ningsnævnet	11.800 kr.	
		800 m åbred á 5 kr.	<u>4.000 kr.</u>	15.800 kr.
Løbenr.	29,	Jens Poulsen tilkendt af overfred- ningsnævnet	3.100 kr.	
		300 m åbred á 5 kr.	<u>1.500 kr.</u>	4.600 kr.
Løbenr.	41,	Jens Holm Larsen tilkendt af overfred- ningsnævnet	11.500 kr.	
		1050 m åbred á 5 kr.	<u>5.250 kr.</u>	16.750 kr.
Løbenr.	43,	Kurt Jensen tilkendt af overfred- ningsnævnet	11.300 kr.	
		1000 m åbred á 3 kr.	<u>3.000 kr.</u>	14.300 kr.
Løbenr.	52,	S. Trolldtoft Jensen tilkendt af overfred- ningsnævnet	4.300 kr.	
		1100 m åbred á 5 kr.	<u>5.500 kr.</u>	9.800 kr.

Løbenr.	53,	Sigfred E. Pedersen		
		tilkendt af overfred-		
		ningsnævnet	2.300 kr.	
		800 m åbred á 5 kr.	<u>4.000 kr.</u>	6.300 kr.
Løbenr.	55,	Hans J. Jeppesen		
		tilkendt af overfred-		
		ningsnævnet	3.600 kr.	
		2000 m åbred á 5 kr.	<u>10.000 kr.</u>	13.600 kr.
Løbenr.	65,	Aage Poulsen		
		tilkendt af overfred-		
		ningsnævnet	3.000 kr.	
		250 m åbred á 3 kr.	<u>750 kr.</u>	3.750 kr.

Beløbene forrentes som bestemt ved overfredningsnævnets afgørelse af 30. december 1985.

I godtgørelse for sagkyndig bistand under sagens behandling for taksationskommissionen tillægges der de af Landskontoret for Landboret repræsenterede ejere ialt 5.000 kr., der kan udbetales direkte til Landskontoret.

J. Lunøe

Karl Nielsen

Jens Peder Hedegaard

OVERFREDNINGSNÆVNET>

Kend 1115 III NØ+SF

5060

30/
12-1985

Overfredningsnævnets afgørelse

af 30. december 1985

om fredning af Idom å med omgivende arealer i Holstebro og
Trehøje kommuner, Ringkøbing amt (sag nr. 2601/84).

Fredningsnævnet for Ringkøbing amts fredningskreds har ved kendelse af 6. februar 1984 bestemt fredning af en godt 15 km lang strækning af Idom å og af et ca. 423 ha stort område, der ligger på begge sider af åen. Fredningen omfatter helt eller delvis 60 ejendomme (løbenumre), hvoraf 2 ejendomme på ialt 156 ha er i offentligt eje. Fredningssagen er rejst i 1976 af Danmarks Naturfredningsforening.

Fredningsnævnets kendelse er i medfør af naturfredningslovens § 25 forelagt overfredningsnævnet til efterprøvelse. Kendelsen er endvidere for så vidt angår fredningens gennemførelse og indhold påklaget til overfredningsnævnet af 39 private ejere, der med en enkelt undtagelse er repræsenteret af Landskontoret for Landboret.

Fredningssagen blev rejst for et ca. 663 ha stort område. Formålet med den ønskede fredning var for det første at sikre, at Idom å kan fungere som et naturvidenskabeligt referencevandløb, d.v.s et vandløb hvori målinger af vandkvaliteten, plantelivet og dyrelivet kan tjene til sammenligning med forurenede vandløb. Fredningen skulle endvidere sikre de landskabelige værdier i ådalen opretholdt.

Fredningspåstanden omfattede nedlæggelse af to dambrug ved åen, Idom dambrug og Ormstrup dambrug. Dette spørgsmål blev afgjort ved overfrednings-

nævnets afgørelse af 27. september 1979 (sag nr. 2341/77). I afgørelsen blev henvist til betydningen af, at Idom å søges sikret som et videnskabeligt referencevandløb. Ormstrup dambrug blev påbudt nedlagt, medens indretningen og driften af Idom dambrug skulle ændres på nærmere angiven måde.

Under fredningssagens behandling er gennemført en ny vandløbslov af 9. juni 1982. Efter denne lovs § 1, stk. 2, skal fastsættelse og gennemførelse af foranstaltninger efter loven ske under hensyntagen til de miljømæssige krav til vandløbskvaliteten, som fastsættes i henhold til anden lovgivning. Idom å er pr. 1. april 1985 optaget som amtsvandløb nr. 39 i Ringkøbing amtskommune, og et regulativ for vandløbet er under udarbejdelse.

Allerede før fredningssagens rejsning har den del af fredningsområdet, der ligger nord for landevejen mellem Holstebro og Ringkøbing næsten fuldt ud været omfattet af dels naturfredningslovens § 43, stk. 1 (om beskyttelse af offentlige vandløbs åbne forløb), dels lovens § 47 a (åbeskyttelseslinien), og mindre dele af fredningsområdet både nord og syd for landevejen har været omfattet af lovens § 53 (beskyttelseslinien omkring fortidsminder). Efter 1. april 1985 er Idom å også på strækningen syd for landevejen omfattet af naturfredningslovens § 43, stk. 1. Endvidere har enkelte mosearealer siden 1. januar 1979 været omfattet af naturfredningslovens § 43, stk. 2 (om beskyttelse af moser), og alle hedestrækningerne i fredningsområdet har siden 1. januar 1984 været omfattet af de tilsvarende beskyttelsesregler i lovens § 43 a. Hele fredningsområdet er landzone, og arealerne omkring Idom kirke er omfattet af en fredningsdeklaration tinglyst den 30. april 1952.

Bortset fra arealerne ved åens nedre løb ligger fredningsområdet i et af de områder, som er omfattet af miljøministeriets bekendtgørelse af 18. oktober 1985 om godkendelse til udgrøftning og dræning m.v. I sådanne områder må der efter § 2 i okkerloven af 8. maj 1985 ikke påbegyndes udgrøftning eller dræning inden for jordbrugserhvervet uden amtsrådets eller miljøstyrelsens godkendelse.

I den af miljøministeren i september 1981 godkendte regionplan for Ringkøbing amt er Idom å betegnet som et beskyttelsesværdigt vandløb, hvis tilstand skal søges opretholdt i overensstemmelse med recipientkvalitetsplanen efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 9. I den sidstnævnte plan er vandløbet målsat som naturvidenskabeligt referenceområde på strækningen fra dets udspring til Idom dambrug og iøvrigt som laksefiskevand.

I det tillæg til regionplanen, som Ringkøbing amtsråd har vedtaget i april 1985, er der bl.a. fastlagt særlige "naturområder", og hele fredningsområdet er beliggende inden for et sådant område. For "naturområder" opstiller regionplantillægget bl.a. de retningslinier for kommune- og sektorplanlægningen, at arealerne ikke kan udlægges til anden anvendelse end jordbrug og naturbeskyttelse, at heder og enge med naturgræsser ikke må udlægges til anden anvendelse, og at naturvandløb ikke må anvendes til formål, som kan vanskeliggøre mulighederne for at opretholde det naturlige plante- og dyreliv, og skal være upåvirkede eller kun meget svagt påvirkede af næringssalte, organiske stoffer, okker m.v. og af vandindvinding, ligesom de skal være mindst muligt påvirkede af regulering og vedligeholdelse, så en naturlig tilstand kan opnås.

De ankende ejere har i første række påstået fredningen opgivet og i anden række påstået enten fredningsbestemmelserne ændret væsentligt eller sagen hjemvist til fornyet behandling af fredningsnævnet. Til støtte for påstanden om, at fredningen bør opgives, har ejerne henvist til, at fredningen må anses for overflødig i betragtning af den nugældende lovgivning og de retningslinier for lovgivningens administration, som følger af regionplanlægningen, herunder indholdet af det kommende vandløbsregulativ. Hvis fredningen ikke opgives, bør enkelte mindre arealer udgå af fredningen, og navnlig bør fredningsbestemmelserne indskrænkes. I særdeleshed bør det bælte på hver side af åen, som efter fredningsnævnets kendelse skal henligge udyrket, enten opgives eller i hvert fald ikke gives en større bredde end 0,5 á 1 meter, og ukrudtsbekæmpelse ved sprøjtning bør være tilladt i et sådant bælte. Endvidere bør dræning gennem de fredede arealer være tilladt, hvis det godkendes i medfør af okkerloven. De fastsatte fredningsbestemmelser sammenblander iøvrigt formål og egentlige bestemmelser på en sådan måde, at indholdet bliver upræcist. Bestemmelserne vil dernæst i vid udstrækning have konsekvenser for betydelige arealer uden for fredningsområdet, især forbudet mod ved oppumpning eller tilledning at ændre åens vandføring og forbudet mod også gennem eksisterende drænledninger at udlede "vand af forurenende karakter, herunder okker" i åen. Hvis sådanne fredningsbestemmelser besluttet opretholdt, må sagen hjemvises til fredningsnævnet, så alle berørte ejere bliver inddraget under sagen.

Danmarks Naturfredningsforening har anbefalet, at fredningsnævnets kendelse tiltrædes i det væsentlige. Der er tale om et så godt som upåvirket vandløb med en enestående vandkvalitet. Det har derfor stor betydning at regulere, hvad der må ledes til åen, og det er især påkrævet at undgå omfattende tilledninger fra de omliggende landbrugsarealer, hvoraf mange er okkerpotentielle. Det udyrkede bælte, der forlanges på begge sider af åen, bør ikke have en mindre bredde end 2 meter og snarere en større bredde. Åen og de tilstødende arealer udgør en helhed og bør undergives beskyttende bestemmelser i ét regelsæt under administration af én myndighed, så der ikke løbes risiko for mere tilfældige afgørelser i henhold til anden lovgivning.

Holstebro byråd har taget fredningsnævnets kendelse til efterretning, mens Irehøje kommunalbestyrelse har støttet de ankende ejeres synspunkter.

Ringkøbing amtsråd har fremhævet fredningsområdets naturværdier og henstillet fredningen gennemført, bl.a. for at give amtsrådet ret til at udføre naturpleje på de udyrkede arealer. De ændringer i lovgivningen, der er foretaget under fredningssagens behandling, kan imidlertid begrunde, at fredningsbestemmelserne begrænses. Det gælder især bestemmelserne om selve vandløbet, der er udformet, før åen blev amtsvandløb, og som kan optages i det kommende vandløbsregulativ.

Miljøministeriet v/fredningsstyrelsen har ligeledes anbefalet fredningen gennemført og henvist til de analyser og vurderinger, som lå til grund for overfredningsnævnets afgørelse af 27. september 1979 om de to dambrug. Selv om lovgivningen er ændret, vil en fredning have selvstændig betydning.

Naturfredningsrådet har udtalt, at flere videnskabelige undersøgelser af åen siden 1976 har bekræftet, at åen med hensyn til både planteliv, dyreliv og vandkemi ikke har sidestykke i noget andet dansk landskab. Det må derfor anbefales, at der ved siden af lovgivningens mere generelle regler fastsættes konkrete fredningsbestemmelser for åen og dens omgivelser. Rådet kan for sit vedkommende i det væsentlige tiltræde de fredningsbestemmelser, som fredningsnævnet har fastsat. Det kan dog accepteres, at de opdyrkede landbrugsarealer tillades drænet inden for okkerlovens rammer, men fredningen må sikre engene i fredningsområdet mod dræning.

Miljøstyrelsens Ferskvandslaboratorium har også anbefalet fredningen og særligt anført, at mindst 2 meters bredde af udyrkede og usprøjtede bælter langs åen er afgørende for, at åen kan fungere som et videnskabeligt referencevandløb.

I sagens behandling har deltaget 9 af overfredningsnævnets medlemmer.

Overfredningsnævnet skal udtale:

Det tiltrædes, at det område omkring Idom å, som fredningsnævnet har afgrænset, med enkelte ændringer af græsedragningen undergives fredning efter naturfredningslovens kapitel III. Beslutningen herom er truffet enstemmigt.

Ved åens udløb i Storåen begrænses fredningsområdet til i overensstemmelse med vedkommende ejers ønske kun at omfatte engarealerne langs de to vandløb, og fredningen skal efter den pågældende ejers ønske heller ikke omfatte dammen vest for bygningerne på matr.nr. 7 d, Den mellemste Del, Idom. Den førstnævnte beslutning er truffet med 5 stemmer mod 4, medens den sidstnævnte beslutning er enstemmig.

Umiddelbart syd for landevejen mellem Holstebro og Ringkøbing udvides fredningsområdet med nogle tilstødende hedearealer og - med navnlig det formål at undgå en tilplantning, som kan skjule de markante oldtidshøje - tillige med nogle tilgrænsende landbrugsdrevne arealer. Beslutningen herom er truffet enstemmigt.

Om fredningens indhold bemærkes enstemmigt:

Det tiltrædes, at fredningsbestemmelserne i overensstemmelse med regionplanlægningen må sikre, at det naturlige forløb af Idom å og åens vandføringsevne bevares, og at den nuværende vandkvalitet ikke forringes. I fredningsnævnets kendelse er det anført, at de af nævnet fastsatte bestemmelser til sikring heraf forudsættes optaget i et regulativ for Idom å. Ringkøbing amtsråd har for tiden et sådant regulativ under udarbejdelse og vil efter det for overfredningsnævnet oplyste optage disse bestemmelser i regulativet. Fredningsbestemmelserne for åen og i forbindelse hermed tillige for skrånings- og bredarealerne bør herefter og efter indholdet af den nugældende vandløbslov begrænses i forhold til fredningsnævnets kendelse.

Et flertal på 5 medlemmer udtaler herefter: På visse strækninger langs åen er der helt ud til åskrænten sket opdyrkning og foretaget sprøjtning til ukrudtsbekæmpelse, uden at dette efter det oplyste har skadet åen. Det findes herefter ikke rimeligt at kræve mere end 1 meters bredde af det bælte langs åen, som ikke må dyrkes, og det findes heller ikke rimeligt at forbyde anvendelsen af kemiske bekæmpelsesmidler i dette bælte, medmindre det påvises at forringe åens vandkvalitet.

Mindretallet på 4 medlemmer udtaler: Den enestående kvalitet af Idom å og den tilstræbte funktion af åen som et videnskabeligt referencevandløb gør det påkrævet at søge undgået den risiko for en forringelse af vandkvaliteten, som opdyrkning og sprøjtning nær åen kan forårsage. Efter de fremkomne sagkyndige udtalelser bør det derfor kræves, at det udyrkede bælte langs åen får en bredde af mindst 2 meter, og at der ikke sker sprøjtning i bæltet.

Herefter udtales enstemmigt:

Efter indholdet af miljøministeriets bekendtgørelse af 18. oktober 1985 om godkendelse til udgrøftning og dræning m.v. findes der ikke behov for, at fredningen indeholder andre bestemmelser om dræning end et forbud mod, at engene og mosearealerne langs åen drænes. Fredningen vil således ikke være til hinder for, at bagvedliggende landbrugsarealer drænes gennem de nævnte arealer til åen.

Realiteten i de øvrige fredningsbestemmelser, som fredningsnævnet har fastsat, tiltrædes i det væsentlige.

Idet fredningsnævnets kendelse af 6. februar 1984 ophæves, fastsættes herefter følgende fredningsbestemmelser for det ca. 467 ha store område, der er afgrænset på kortet, som hører til overfredningsnævnets afgørelse (fredningskortet):

§ 1. Fredningens formål.

Fredningen har til formål at sikre,
at Idom å vedbliver at være et ureguleret naturvandløb og på strækningen fra dens udspring til Idom dambrug fortsat kan fungere som et naturvidenskabeligt referencevandløb, og

at de landskabelige værdier, der er knyttet til ådalen og hede-bakkerne i området, opretholdes og gennem naturpleje kan forbedres.

§ 2. Vandløbet med skråninger og bredarealer.

a. Åens naturlige forløb og vandføringsevne skal bevares, og der må ikke foretages foranstaltninger, som kan forringe åens nuværende vandkvalitet. Vedligeholdelsen af vandløbet skal begrænses til fjernelse af større sandaflejringer i selve strørenden og skånsom grødeskæring. Afskåret grøde skal opsamles og må ikke oplægges så tæt ved vandløbet, at der er risiko for, at saft fra grøden strømmer ud i vandløbet.

b. På strækningen fra åens udspring til Idom dambrug skal vandløbets skråninger og 1 meter bredt bælte regnet fra skråningernes overkant henligge i naturtilstand, og disse arealer må ikke afgræsses. Som led i naturpleje, jfr. § 9, må der dog ved Ringkøbing amtsråds foranstaltning eller med amtsrådets tilladelse plantes skyggegivende træer og buske på disse arealer.

Arealerne skal være tilgængelige i videnskabeligt eller undervisningsmæssigt øjemed, men uanset bestemmelserne i naturfredningslovens § 56 har offentligheden ikke ret til færdsel og ophold på arealerne.

c. Ringkøbing amtsråd drager omsorg for, at vandløbsregulativet for Idom å ikke indeholder bestemmelser i strid med punkt a og b.

§ 3. Afvanding.

I overensstemmelse med bestemmelsen i § 2, a, om opretholdelse af den nuværende vandkvalitet af Idom å kan de eksisterende grøfter og dræntilløb til åen bevares. De eng- og mosearealer, der er vist med særlig signatur på fredningskortet, må ikke afvandes, men fredningen er ikke til hinder for, at der i disse arealer nedlægges drænrør til afvanding af de bagvedliggende opdyrkede landbrugsarealer, såfremt en sådan dræning godkendes af amtsrådet eller miljøstyrelsen i medfør af okkerloven.

§ 4. Vandindvinding.

Der må kun oppumpes vand fra Idom å til kreaturvanding. Der må ikke oppumpes grundvand, hvis dette vil svække åens vandføring.

Vandindvinding i henhold til allerede meddelte tilladelser kan dog foretages, indtil tilladelserne udløber.

§ 5. Terrænændringer.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må således ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden, og der må ikke foretages opfyldning, planering eller afgravning, herunder tørvegravning.

§ 6. Beplantning.

Der må ikke foretages ny beplantning, heller ikke selv om beplantningen ville være lovlig efter landbrugsloven. Om skyggegivende beplantning langs åen se dog § 2, b.

Ved genplantning af nåletræsplantager i offentligt eje skal et mindst 20 m bredt bælte mod ådalen fornys med buske eller egekrat.

§ 7. Arealernes drift iøvrigt.

- a. De arealer, der er vist på fredningskortet med signatur for "eng- og mosearealer", skal henligge som vedvarende græsningsarealer, se dog § 2, b, om et 1 meter bredt bælte langs åen.
- b. De arealer, der er vist på fredningskortet med signatur for "he- dearealer", skal bevares som hede.
- c. De arealer, der vist på fredningskortet uden særlig signatur, kan anvendes til almindelig landbrugsdrift, se dog § 2, b, om et 1 meter bredt bælte langs åen og § 6 om beplantning.

§ 8. Bebyggelse m.v. og andre anlæg.

Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder skure og boder, medmindre det sker i umiddelbar tilknytning til eksisterende bebyggelse. Det samme gælder anbringelse af campingvogne o.lign. og

telte. Sædvanlige læskure for kreaturer kan dog anbringes hvor som helst i fredningsområdet, hvis de opføres af træ og fremtræder i mørke, afdæmpede farver.

Der må heller ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg end bygninger. Eksempelvis må der ikke opstilles vindmøller eller tårne eller etableres skydebaner, motorbaner, oplagspladser eller lossepladser.

§ 9. Naturpleje.

På de arealer, der er vist på fredningskortet med signatur for "eng- og mosearealer" og "hedearealer", og på de i § 2, b, nævnte arealer har Ringkøbing amtsråd ret til uden udgift for ejeren at lade foretage naturpleje til opfyldelse af fredningens formål, f.eks. rydning af selvsåede buske og træer, slåning af lyng og afgræsning. Dette gælder dog ikke arealer, som ejes af staten.

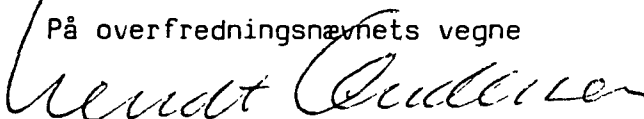
På "eng- og mosearealer" og "hedearealer" må amtsrådet først udføre plejearbejder, når de er tiltrådt af vedkommende ejer eller - hvis ejerens samtykke ikke opnås - med fredningsnævnets godkendelse. Et eventuelt overskud ved plejen tilfalder den pågældende ejer.

§ 10. Dispensationer.

En dispensation fra bestemmelserne i §§ 2-9 kan meddeles, hvis det ansøgte ikke vil komme i strid med fredningens formål, jfr. naturfredningslovens § 34.

Fredningsnævnet skal indhente en udtalelse fra naturfredningsrådet, forinden nævnet tager stilling til, om en foranstaltning er i overensstemmelse med bestemmelserne i §§ 2-4, og om der i benægtende fald kan og bør meddeles en dispensation.

På overfredningsnævnets vegne

Bendt Andersen
overfredningsnævnets formand

F O R T E G N E L S E

over arealer der helt eller delvis er omfattet af
overfredningsnævnets afgørelse af 30. december 1985
om fredning af Idom å med omgivende arealer i Holste-
bro og Trehøje kommuner, Ringkøbing amt (sag nr. 2601/84).

Den vestlige Del, Idom:

Matr.nr. 3 d, 3 f, 6 a, 6 b, 6 c, 6 d, 6 e, 6 f, 6 g, 6 h 6 i, 6 k, 6 m,
6 o, 6 q, 6 r, 6 s, 7 a, 8 a, 8 d, 9 a, 9 c, 11 a, 11 b, 11 c, 12 a,
12 d, 12 i, 12 k, 12 m, 13 a, 13 b.

Den mellemste Del, Idom:

Matr.nr. 1 a, 1 b, 1 d, 1 e, 1 f, 1 l, 2, 3 a, 3 b, 3 e, 3 h, 3 i, 3 u, 3 z,
7 a, 7 b, 7 c, 7 d, 7 e, 7 f, 7 g, 11 a, 11 e, 11 o, 12 a, 13 b, 16 a,
16 ac, 18 b, 19 e, 20 a, 22 c, 22 e, 22 f, 23 a, 24 a, 24 c, 24 d, 27 c,
27 e, 28 a, 28 b, 30 a, 30 c.

Stenum Hovedgård, Råsted:

Matr.nr. 1 m, 1 s, 2 i, 3 d, 3 f, 19 a, 19 c, 19 d,

Vindgabgårde, Vind:

Matr.nr. 1 b, 1 f.

Røjkær By, Vind:

Matr.nr. 1 b, 2 d, 14 a, 14 d, 15 a, 16 b, 17 a, 17 d, 18 b, 19 c, 20 a,
20 b, 21 a, 22 b, 23 b.

Bar, Vind:

Matr.nr. 1 a.

Blåkær, Vind.

Matr.nr. 1 a, 1 b, 1 e, 1 f, 1 m.

30/12-1985

Overfredningsnævnets afgørelse

af 30. december 1985

om erstatning i anledning af fredning af Idom å
med omgivelser i Holstebro og Trehøje kommuner,
Ringkøbing amt (sag nr. 2601/84).

Fredningsnævnet for Ringkøbing amts fredningskreds har ved kendelse af 6. februar 1984 afgjort erstatningsspørgsmålene i anledning af den samtidig besluttede fredning af Idom å med omgivelser. Erstatning er tilkendt ejerne af de 69 ejendomme (løbenumre) i privat eje, som helt eller delvist er omfattet af fredningen med ialt 455.220 kr. med renter fra kendelsens dato. Der er ikke tilkendt erstatning vedrørende de arealer, der ejes af staten og Holstebro kommune.

Det er udtalt i kendelsen, at erstatning er tilkendt ejerne med 1.000 kr. pr. ha agerjord, der fortsat kan dyrkes i almindelig landbrugsmæssig drift, med 2.000 kr. pr. ha eng og hede, der ifølge fredningsnævnets kendelse ikke må opdyrkes, og med 3 kr. pr. løbende meter vandløb i anledning af forbudet mod dyrkning, sprøjtning og gødskning af et 2 meter bredt bælte langs vandløbet. Erstatning er dog tilkendt med mindst 1.000 kr. pr. ejendom (løbenummer).

Fredningsnævnets kendelse er i medfør af naturfredningslovens § 25 forelagt overfredningsnævnet til efterprøvelse. Erstatningsfastsættelsen er tillige påklaget til overfredningsnævnet af 39 ejere, der med en enkelt undtagelse er repræsenteret af Landskontoret for Landboret.

Landskontoret har påstået den særlige erstatning til bredejerne forhøjet, så denne erstatning fastsættes til 10 kr. pr. løbende meter vandløb.

Landskontoret har endvidere påstået erstatningen på 2.000 kr. pr. ha eng forhøjet under henvisning til fredningens forbud mod afvanding. Særligt for ejerne af ejendommene under lb.nr. 20 og 21 har Landskontoret påstået erstatningen forhøjet under henvisning til fredningens forbud mod tilplantning, idet dette forbud rammer disse ejendomme med særlig tyngde.

I sagens behandling har deltaget 9 af overfredningsnævnets medlemmer.

Overfredningsnævnet skal enstemmigt udtale:

Ved anden afgørelse af dags dato har overfredningsnævnet tiltrådt fredningen med en del ændringer af fredningsbestemmelsernes indhold, og med enkelte ændringer af fredningsområdets afgrænsning.

Fredningssagen er rejst allerede i 1976, og siden da har tilplantning været afhængig af fredningsnævnets tilladelse. Det tiltrædes herefter, at erstatningsbeløbene fastsættes under anvendelse af en grundtakst på 1.000 kr. pr. ha for arealer, som ikke er omfattet af naturfredningslovens § 43 a, § 47 a og § 53 eller af fredningsdeklarationen for Idom kirkes omgivelser.

For de arealer, som er omfattet af de nævnte bestemmelser i naturfredningsloven, bør grundtaksten kun være 500 kr. pr. ha, eftersom allerede disse lovbestemmelser er til hinder for, at arealernes tilstand kan ændres uden tilladelse fra amtsrådet eller fredningsnævnet. Særligt for hedearealerne bemærkes herved, at det - med en enkelt undtagelse, jfr. nedenfor - ikke kan antages, at der i tiden mellem fredningssagens rejsning og ikrafttrædelsen af naturfredningslovens § 43 a ville være foretaget tilplantning af betydningsfuld, selv om fredningssagen ikke var blevet rejst.

For arealerne under den tidligere kirkefredning kan der ikke tilkendes erstatning under anvendelse af en grundtakst.

For de arealer, der er vist på fredningskortet med signatur for "eng- og mosearealer", findes fredningsbestemmelserne at kunne begrunde et tillæg til grundtaksten. Tillægget fastsættes til 1.000 kr. pr. ha og kan af praktiske grunde anvendes også for de arealer, som under fredningssagens behandling er blevet omfattet af naturfredningslovens § 43, stk. 2.

Der findes ikke at kunne tilkendes bredejerne yderligere erstatning i anledning af de særlige fredningsbestemmelser for vandløbet med skråninger og bredarealer. Disse bestemmelser ses ikke at påføre ejerne noget tab, idet det herved lægges til grund, at amtsrådet i overensstemmelse med regionplanlægningen ville optage tilsvarende forskrifter i det vandløbsregulativ, som skal tilvejebringes efter vandløbets optagelse som amtsvandløb.

Ejeren af ejendommen under lb.nr. 20 har i 1975 påbegyndt en tilplantning, og fredningssagen har forhindret en yderligere tilplantning. Der findes herefter at burde tilkendes denne ejer et tillæg på 3.000 kr. til den erstatning, som de ovennævnte takster fører til.

Det mindste beløb, der tilkendes i erstatning vedrørende en ejendom (løbenummer) fastsættes til 1.500 kr., dog kun 1.000 kr. for ejendomme (løbenumre) på 0,5 ha eller derunder.

Det tiltrædes, at der ikke tilkendes erstatning vedrørende arealer i offentligt eje.

Erstatning tilkendes herefter således, idet de beregnede beløb afrundes, og idet der tages hensyn til stedfundne ejerskifter:

<u>Lb.nr. 1.</u>	Knud Nielsen		
	9,6 ha á 500 kr.	4.800 kr.	
	1,5 ha á 1.000 kr. tillæg	<u>1.500 kr.</u>	6.300 kr.
 <u>Lb.nr. 2.</u>	 Anna K. Poulsen		
	15,2 ha á 500 kr.		7.600 kr.
 <u>Lb.nr. 3.</u>	 Hanne Dyrholm og Niels Dyrholm		
	til lige deling		1.000 kr.
 <u>Lb.nr. 4.</u>	 Christen og Anders Christensen		
	til lige deling		
	1,0 ha á 1.000 kr.	1.000 kr.	
	52,5 ha á 500 kr.	26.250 kr.	
	0,1 ha á 1.000 kr. tillæg	<u>200 kr.</u>	27.500 kr.

<u>Lb.nr. 5.</u>	Anders C. Kattenhøj		1.000 kr.
<u>Lb.nr. 6.</u>	Margit Lundby		1.500 kr.
<u>Lb.nr. 7.</u>	B. Gandreys og I. Esbjerg til lige deling som tidligere ejere eller Jens Kr. Kokholm som nuværende ejer		1.000 kr.
<u>Lb.nr. 8.</u>	Marius C. Nikolajsen		
	1,6 ha tidligere fredet	0 kr.	
	1,1 ha á 1.000 kr.	1.100 kr.	
	0,8 ha á 500 kr.	400 kr.	1.500 kr.
<u>Lb.nr. 9.</u>	Holstebro kommune		0 kr.
<u>Lb.nr. 10.</u>	Jens Andersen		
	0,9 ha tidligere fredet	0 kr.	
	7,1 ha á 500 kr.	3.550 kr.	
	6,4 ha á 1.000 kr. tillæg	6.400 kr.	10.000 kr.
<u>Lb.nr. 12.</u>	Hans Holm Rasmussen		
	8,0 ha á 500 kr.	4.000 kr.	
	0,7 ha á 1.000 kr. tillæg	700 kr.	4.700 kr.
<u>Lb.nr. 13.</u>	Henry Levring		1.000 kr.
<u>Lb.nr. 14.</u>	K. Stroustrup Pedersen		
	2,1 ha á 1.000 kr.	2.100 kr.	
	6,2 ha á 500 kr.	3.100 kr.	
	3,5 ha á 1.000 kr. tillæg	3.500 kr.	8.700 kr.

<u>Lb.nr. 15.</u>	Peter Vottmann som tidligere ejer eller Henry George Brauner som ad- ministrator for nuværende ejere, Sct. Jørgens Gruppe, Storå Gruppe, I. Holstebro Gruppe, Marens Gruppe med ejerforhold hver 25 % 5,2 ha á 500 kr. 1,0 ha á 1.000 kr. tillæg	2.600 kr. 1.000 kr.	3.600 kr.
<u>Lb.nr. 19.</u>	Ejnar Viggo Larsen som tidligere ejer eller Finn Laurits Christensen som nuværende ejer 17,5 ha á 1.000 kr. 7,1a á 500 kr.	17.500 kr. 3.550 kr.	21.100 kr.
<u>Lb.nr. 20.</u>	Johannes Pedersen 6,8 ha á 1.000 kr. 4,0 ha á 500 kr. særligt tillæg	6.800 kr. 2.000 kr. 3.000 kr.	11.800 kr.
<u>Lb.nr. 21.</u>	Benth Pedersen 5,0 ha á 1.000 kr. 20,3 ha á 500 kr.	5.000 kr. 10.150 kr.	15.200 kr.
<u>Lb.nr. 22.</u>	2 fælles lergrave		0 kr.

<u>Lb.nr. 23.</u>	Jens Kr. Mose		
	24,1 ha á 1.000 kr.	24.100 kr.	
	3,6 ha á 500 kr.	1.800 kr.	
	4,2 ha á 1.000 kr. tillæg	4.200 kr.	30.100 kr.
<u>Lb.nr. 24.</u>	Staten v/Miljøministeriet		0 kr.
<u>Lb.nr. 26.</u>	Find Ravn		
	3,9 ha á 1.000 kr.	3.900 kr.	
	2,2 ha á 500 kr.	1.100 kr.	
	1,0 ha á 1.000 kr. tillæg	1.000 kr.	6.000 kr.
<u>Lb.nr. 27.</u>	Kr. Jacob Tøtcher		
	2,6 ha á 1.000 kr.	2.600 kr.	
	2,2 ha á 1.000 kr. tillæg	2.200 kr.	4.800 kr.
<u>Lb.nr. 28.</u>	Chr. Stens Christensen		
	5,1 ha á 500 kr.		2.600 kr.
<u>Lb.nr. 29.</u>	Jens Kr. Boel Poulsen		
	5,9 ha á 500 kr.	2.950 kr.	
	0,1 ha á 1.000 kr. tillæg	100 kr.	3.100 kr.
<u>Lb.nr. 30.</u>	Flemming Iversen		1.500 kr.
<u>Lb.nr. 31.</u>	Chr. Holm Dideriksen		1.500 kr.
<u>Lb.nr. 33.</u>	Ingemann V. Christensen		1.000 kr.
<u>Lb.nr. 34.</u>	Bertel Vium Andersen		1.000 kr.
<u>Lb.nr. 35.</u>	Idom Råsted Menighedsråd		1.000 kr.

<u>Lb.nr. 36.</u>	Marie Sønderby som tidligere ejer eller Peter Havskov Jensen som nu- værende ejer		1.000 kr.
<u>Lb.nr. 37.</u>	Gunhild og Kr. Bertelsen til lige deling		1.500 kr.
<u>Lb.nr. 38.</u>	Troels Wium-Andersen		1.000 kr.
<u>Lb.nr. 39.</u>	Niels Laursen Skov		
	0,1 ha á 1.000 kr.	100 kr.	
	3,0 ha á 500 kr.	1.500 kr.	
	1,5 ha á 1.000 kr. tillæg	<u>1.500 kr.</u>	3.100 kr.
<u>Lb.nr. 40.</u>	Mogens Bülow-Nielsen som tidligere ejer eller Hans Jørgen Hornstrup som nuværende ejer		1.500 kr.
<u>Lb.nr. 41.</u>	Hans Christensen		
	10,5 ha á 1.000 kr.	10.500 kr.	
	1,0 ha á 1.000 kr. tillæg	<u>1.000 kr.</u>	11.500 kr.
<u>Lb.nr. 43.</u>	Dagmar Margrethe Hald		
	9,2 ha á 1.000 kr.	9.200 kr.	
	0,2 ha á 500 kr.	100 kr.	
	2,0 ha á 1.000 kr. tillæg	<u>2.000 kr.</u>	11.300 kr.
<u>Lb.nr. 44.</u>	Kristian Kirkeby		1.500 kr.

<u>Lb.nr. 45.</u>	a)Kr. Kirkeby Andersen som tidligere ejer eller Kristian Kirkeby som nu- værende ejer for så vidt an- går matr.nr. 30 <u>c</u> , Den mel- lemste Del		1.000 kr.
	b)Kr. Kirkeby Andersen som tidligere ejer eller Jørgen Kristian Andersen som nuværen- de ejer for så vidt angår matr. nr. 22 <u>e</u> , Den mellemste Del		1.000 kr.
<u>Lb.nr. 47.</u>	Carl Pedersen		
	4,0 ha á 1.000 kr.	4.000 kr.	
	2,0 ha á 1.000 kr. tillæg	2.000 kr.	6.000 kr.
<u>Lb.nr. 48.</u>	Johannes Andersen		
	4,6 ha á 1.000 kr.	4.600 kr.	
	4,0 ha á 1.000 kr. tillæg	4.000 kr.	8.600 kr.
<u>Lb.nr. 49.</u>	Johannes Pedersen		1.500 kr.
<u>Lb.nr. 50.</u>	Sigurd Kjær		
	3,0 ha á 1.000 kr.		3.000 kr.
<u>Lb.nr. 51.</u>	Nedennævnte ejere		
	6,4 ha á 1.000 kr.	6.400 kr.	
	6,4 ha á 1.000 kr. tillæg	6.400 kr.	12.800 kr.
	der fordeles således i for- hold til den enkeltes ejerandel		
	a)Anders Kjær (2,08 %)	267 kr.	
	b)Sigvald Kølbæk Kjær (2,08 %)	267 kr.	
	c)Normann Andersen (12,50 %)	1.600 kr.	

d) Agnes Josefsen (2,08 %)	267 kr.
e) Henning Simonsen (4,16 %)	533 kr.
f) Astrid Tangsgård (12,5 %)	1.600 kr.
g) Anne Johanne Christensen (2,08 %)	267 kr.
h) Holger Andersen Kjær (2,08 %)	267 kr.
i) Asger A. Kjær Simonsen (4,16 %)	533 kr.
j) Sigurd Kjær (12,50 %)	1.600 kr.
k) Faber Kjær (12,50 %)	1.600 kr.
l) Stence Ingeborg Hansen (2,08 %)	267 kr.
m) Villy Kjær Simonsen (4,16 %)	532 kr.
n) Else Marie Kjær (12,50 %)	1.600 kr.
o) Frederik Kjær (12,50 %)	1.600 kr.

<u>Lb.nr. 52.</u>	S. Trolldoft Jensen 4,3 ha á 1.000 kr.		4.300 kr.
<u>Lb.nr. 53.</u>	Sigfred E. Pedersen 2,0 ha á 1.000 kr. 0,3 ha á 1.000 kr. tillæg	2.000 kr. 300 kr.	 2.300 kr.
<u>Lb.nr. 55.</u>	Hans J. Jeppesen 3,6 ha á 1.000 kr.		3.600 kr.
<u>Lb.nr. 57</u>	N. Søndertoft Pedersen 1,9 ha á 1.000 kr. 0,1 ha á 500 kr. 2,0 ha á 1.000 kr. tillæg	1.900 kr. 50 kr. 2.000 kr.	 4.000 kr.
<u>Lb.nr. 58.</u>	Kristian Eriksen		1.000 kr.
<u>Lb.nr. 59.</u>	Bertel Bækdal		1.000 kr.

<u>Lb.nr. 60.</u>	Tonni Bjerrum		1.000 kr.
<u>Lb.nr. 61.</u>	Svend Jacobsen		
	0,8 ha á 1.000 kr.	800 kr.	
	0,8 ha á 1.000 kr. tillæg	<u>800 kr.</u>	1.600 kr.
<u>Lb.nr. 62.</u>	Mourids og Henning Troldtoft Jensen		
	til lige deling		
	1,8 ha á 1.000 kr.	1.800 kr.	
	1,8 ha á 1.000 kr.	<u>1.800 kr.</u>	3.600 kr.
<u>Lb.nr. 63.</u>	Lone Bruhn og Mette Petersen		
	til lige deling som tidligere		
	ejere eller Henning Schøtt som		
	nuværende ejere		1.000 kr.
<u>Lb.nr. 64.</u>	Emil Jeppesen		1.000 kr.
<u>Lb.nr. 65.</u>	Åge Poulsen		
	1,5 ha á 1.000 kr.	1.500 kr.	
	1,5 ha á 1.000 kr. tillæg	<u>1.500 kr.</u>	3.000 kr.
<u>Lb.nr. 66.</u>	Jacob Albertsen		1.000 kr.
<u>Lb.nr. 67.</u>	Grethe Bertelsen		
	11,8 ha á 500 kr.		5.900 kr.
<u>Lb.nr. 68.</u>	Niels Vester Andersen		1.500 kr.
<u>Lb.nr. 69.</u>	Kerstin Jensine Andersen		1.000 kr.

<u>Lb.nr. 70.</u>	Peter Kobberup som tidligere ejer eller Helle Ø. Petersen og Lars B. Nielsen til lige de- ling som nuværende ejere		1.000 kr.
<u>Lb.nr. 71.</u>	Gerda Vang		1.000 kr.
<u>Lb.nr. 72.</u>	Niels Ole Schubert (matr.nr. 8 <u>d</u> , Den vestlige Del, Idom)		
	5,4 ha á 1.000 kr.	5.400 kr.	
	1,0 ha á 500 kr.	500 kr.	5.900 kr.
<u>Lb.nr. 73.</u>	Holger Maarbjerg (matr.nr. 11 <u>b</u> og 13 <u>b</u> , Den vestlige Del Idom)		
	1,8 ha á 1.000 kr.	1.800 kr.	
	0,9 ha á 500 kr.	450 kr.	2.300 kr.

De anførte erstatningsbeløb forrentes efter naturfredningslovens § 19, stk. 4, 1. pkt., med en årlig rente, der er 1 % højere end den til enhver tid af Danmarks Nationalbank fastsatte diskonto. Forrentningen sker fra den 6. februar 1984 (datoen for fredningsnævnets kendelse).

Fredningsnævnet har i kendelsens konklusion tillagt samtlige private ejere hver et sagsomkostningsbeløb på 1.000 kr. Af kendelsen fremgår, at disse beløb er tillagt ejerne ud fra en rimelighedsbetragtning med henvisning til fredningssagens langvarighed og den ulejlighed og omkostning, som de mange møder og besigtigelser har påført dem. Efter naturfredningslovens § 31 kan der imidlertid som omkostningsbeløb kun tilkendes godtgørelse for udgifter til sagkyndig bistand, som en erstatningsberettiget har afholdt under sagens behandling til varetagelse af sine interesser. Da der således ikke er hjemmel i naturfredningsloven for fredningsnævnets beslutning om at tillægge hver ejer et sagsomkostningsbeløb på 1.000 kr., må denne beslutning ophæves.

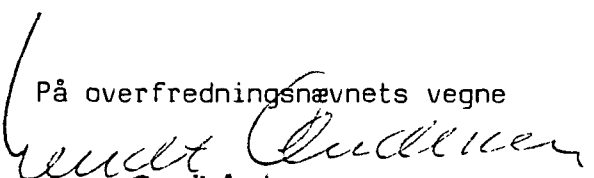
Fredningsnævnet har yderligere tillagt de af Landskontoret for Landboret repræsenterede ejere et samlet beløb på 28.000 kr. Denne beslutning er i overensstemmelse med naturfredningslovens § 31, og beløbet udbetales direkte til Landskontoret.

I godtgørelse for sagkyndig bistand under sagens behandling for overfredningsnævnet tillægges der de for Landskontoret for Landboret repræsenterede ejere ialt 25.000 kr., der udbetales direkte til Landskontoret.

Den samlede fredningserstatning på 289.400 kr. med renter og omkostninger udredes med 75 % af staten og 25 % af Ringkøbing amtskommune.

Overfredningsnævnets afgørelse af erstatningsspørgsmålene kan efter reglerne i naturfredningslovens § 30 påklages til Taksationskommissionen vedrørende naturfredning, Amaliegade 13, 1256 København K. Afgørelsen kan påklages af de ejere, der har indbragt fredningsnævnets erstatningsfastsættelse for overfredningsnævnet, samt af de ejere, hvis erstatning er blevet nedsat i forhold til fredningsnævnets afgørelse. Afgørelsen kan tillige påklages af ejerne af arealer, som ikke var omfattet af fredningsnævnets kendelse. Afgørelsen kan endvidere i et vist omfang påklages af miljøministeriet og Ringkøbing amtsråd. Klagefristen er 4 uger fra den dag, overfredningsnævnets afgørelse er meddelt de pågældende. Størrelsen af de tilkendte omkostninger kan dog ikke påklages til taksationskommissionen, jfr. lovens § 31.

På overfredningsnævnets vegne

Bendt Andersen
overfredningsnævnets formand

FREDNINGSNÆVNET>

OPHÆVET

6/2-1984

U d s k r i f t

af

protokollen for fredningsnævnet for Ringkøbing amts fredningskreds.

År 1984 den 6. februar blev i sagen

R.A.F. 79/1976

Fredning af Idom å med omgivelser

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

Ved skrivelse af 3. februar 1976 rejste Danmarks Naturfredningsforening fredningssag for Idom å med omgivelser. Fredningspåstanden vedrørte således dels en landskabsfredning af selve å-dalen og visse tilstødende arealer, dels en fredning af selve vandløbet, hvilket særligt skulle ske gennem fjernelse af to dambrug tilhørende dambruger Find B. Ravn.

Om den nærmere begrundelse for begæringen om fredning henvises til fremstillingen i fredningsnævnets og overfredningsnævnets nedenfor nævnte afgørelser.

Ved fredningsnævnets del-kendelse af 31. marts 1977, som ændret ved overfredningsnævnets afgørelse af 27. september 1979, bestemtes, at det øverste dambrug, Ormstrup dambrug, beliggende på matr.nr. 7f Mellelemste del, Idom, skulle nedlægges senest 6 måneder efter den endelige afgørelse fra samtlige de myndigheder, hvis tilladelse til eller godkendelse af nedlæggelsen kræves efter lovgivningen. Om det nederste dambrug, Idom dambrug, beliggende på matr.nr. 11g Mellelemste del, Idom, bestemtes, at dette kunne fortsætte på vilkår, at der foretoges nogle ændringer i overensstemmelse med de principper, der er fastlagt i en rapport af 16. februar 1979, udarbejdet af en arbejdsgruppe nedsat af fredningsstyrelsen.

Herefter blev sagen iøvrigt sat i bero, idet der skulle udarbejdes nærmere retningslinier i fredningsstyrelsen for, hvordan frednings-sagen på baggrund af den omtalte rapport ønskedes fortsat og afsluttet.

Efter at fredningsnævnet for at få gang i sagen påny havde indkaldt til møde i sagen den 17. maj 1982 i Idom Forsamlingshus, fremsendte fredningsstyrelsen et korrigeret forslag til fredningsbestemmelser. Disse støttedes på det arbejde, der var udført af den ovenfor nævnte arbejdsgruppe og de drøftelser, denne havde haft med lodsejerne i 1980. Under mødet fremkom især modstand mod en påtænkt etablering af et 5 meter bredt bælte på hver side af åløbet, hvor al dyrkning, græsning, gødskning og sprøjtning skal være forbudt. Det betonedes videre på mødet fra lodsejernes side, at endelig fastlæggelse af bestemmelser vedrørende åløbets benyttelse ikke kan ske, sålænge der ikke er udarbejdet et regulativ for åen.

I fortsættelse af mødet har fredningsnævnet foretaget besigtigelse af de af fredningsforslaget omhandlede arealer den 21. og 22. juni 1982 og har herunder haft drøftelser med de lodsejere, der nærmere har ønsket at underbygge deres synspunkter for fredningsnævnet.

Fredningsnævnet har herefter eenstemmigt i princippet besluttet at frede de på medfølgende kort angivne arealer, idet nævnet generelt har fundet, at arealer, der dyrkes landbrugsmæssigt (agerjord) på nuværende tidspunkt, i alt væsentligt bør friholdes for fredning. Nævnet er endvidere af den opfattelse, at der i fredningskendelsen bør fastsættes de særlige begrænsninger og vilkår, som af fredningsmæssige grunde må kræves optaget i vandløbsregulativet.

- A. Om bestemmelserne vedrørende Ormstrup dambrug og Idom dambrug henvises til overfredningsnævnets afgørelse af 27. september 1979 om fredning ved dambrugene og om erstatning herfor.
- B. Fredningens omfang fremgår iøvrigt af det denne kendelse medfølgende kort.
- C. Formålet med fredningen under B. og bestemmelserne til sikring af dette formål er følgende:

§ 1 Fredningens formål. Fredningen har som formål at beskytte Idom å som referencevandløb og beskytte den tilhørende ådal og hedebakkerne, således at åens og omgivelsernes naturhistoriske og landskabelige værdier bevares

og forbedres.

§ 2 Bevaring af området.

Fredningen skal sikre:

at Idom å fra udspringet til Idom dambrug bevares, restaureres og forbedres, så vandløbet på hele denne strækning bliver et godt gydevand for laksefisk og et videnskabeligt referencevandløb og studieområde så vidt muligt upåvirket af kulturhistoriske indgreb og forurening. På den måde kan målinger af vandkvalitet og flora og fauna tjene til sammenligning med spildevandspåvirkede vandløb, og de særligt bevaringsværdige planter og dyr kan beskyttes, at Idom å fra Idom dambrug til udløbet i Storåen bevares og forbedres som et fiskevand og opvækstområde for ørred og laks uden indgreb i åens naturlige forløb og vandføring, og at ådalen og de tilgrænsende hedearealer bevares og plejes, således at de videnskabelige værdier, der er i Idom å, og de landskabelige og kulturtekniske værdier, som åen og arealerne indeholder, bevares og forbedres.

For at sikre opfyldelsen af fredningens formål må der ikke foretages foranstaltninger i modstrid hermed. I § 3 til § 15 er der nærmere taget stilling til, hvilke foranstaltninger der skal til for at opfylde formålet med fredningen, og hvilke foranstaltninger der kan tillades og ikke kan tillades, hvis fredningen skal opfyldes. Disse bestemmelser forudsættes optaget i det kommende vandløbsregulativ.

§ 3 Vandløbet.

Idom å's vandføring må ikke ændres ved oppumpning, tilledning eller lignende, og åens vandkvalitet må ikke forringes ved tilledning, herunder trykspuling af drænledninger i tiden fra 1. november til 1. april, af- og/eller udledning af vand af forurenende karakter, herunder okker, jfr. dog det foran nævnte vedrørende trykspuling.

I overensstemmelse med klassificeringen som referencevandløb opstrøms Idom dambrug skal vandløbet fremtidig ved administrationen af vandforsyningsloven

friholdes for indvinding af overfladevand fra vandløbet. De tilladelser, der i dag er givet til indvinding af overfladevand fra Idom å nedstrøms Idom dambrug, opretholdes indtil udløbet af tilladelserne. Vandindvinding kan derefter alene foregå gennem tilladelser til oppumpning, uden at det skader vandløbet.

Det er tilladt de tilgrænsende lodsejere at foretage vanding fra åen af kreaturer, der græsser på de arealer, der grænser til åen. På strækningen fra Idom dambrug til Storåen kan amtsrådet som frednings- og vandløbsmyndighed give tilladelse til indretning af vandingssteder, der da skal placeres, udgraves og indhegnes således, at kreaturerne ikke kan træde ud i vandløbet, og således at nedtrædning af brinker og udtrædning af jord i strømløbet ikke kan finde sted.

Direkte udledning af urensset spildevand til åen fra beboelses- og landbrugsejendomme, f.eks. gennem eksisterende drænledninger, må ikke finde sted.

Det er ikke tilladt at rørlægge, overbygge eller foretage foranstaltninger, der forringer vandløbets vandføringsevne.

§ 4 Vandløbsved- Vandløbsvedligeholdelsen af hele Idom å varetages
ligeholdelse. af det offentlige som amtsvandløb på grundlag af et
flere gange foran omtalt nyt regulativ, der gennemføres som led i fredningen og på grundlag af fredningsbestemmelserne.

Vandløbet med bygværker skal vedligeholdes, således at Idom å fra udspringet til Idom dambrug bevares og forbedres som videnskabeligt referencevandløb, og således at Idom å fra Idom dambrug til udløbet i Storåen sikres som fiskevand for ørred og laks uden indgreb i åens naturlige forløb.

Vandløbet skal i videst muligt omfang friholdes for vandløbsvedligeholdelse. Vedligeholdelsen skal i

givet fald udføres manuelt og må alene omfatte grødeskæring i selve strørenden og fjernelse af større sandaflejringer i selve strørenden. Afskåret grøde skal opsamles. Grøden må ikke oplægges så tæt ved vandløbet, at der er risiko for, at saft fra grøden strømmer ud i vandløbet.

Herudover skal for vandløbsvedligeholdelse og vandløbspleje i overensstemmelse med vandløbslovens bestemmelser gælde, at vedligeholdelsen af bygværker (broer, overkørsler m.v.) i Idom å udføres af de respektive ejere. Bygværker, der ikke vedligeholdes forsvarligt, kan amtsrådet lade fjerne eller istandsætte på ejerens bekostning, såfremt disse ikke efter en passende frist selv foretager det fornødne. Til vandløbets bygværker henregnes i denne forbindelse ikke anlæg, der som styrt, stryg, skråningssikringer, sandfang og lignende er udført af hensyn til vandløbet og vedligeholdes af det offentlige som en del af dette amtsvandløb.

For at tage hensyn til fredningens formål, omfatter vandløbsvedligeholdelsen ikke:

- yderligere grødeskæring end den, der er anført ovenfor i denne bestemmelse,
- yderligere oprensning af sandaflejringer, f.eks. i indersiden af sving,
- oprensning af grusbanker, sten og lignende,
- afretning af vandløbets kanter.

Amtsrådet kan efter indhentet godkendelse fra fredningsnævnet undtagelsesvis foranledige, at der foretages sådanne indgreb, hvis det bliver nødvendigt for at sikre den vandføringsevne for åen, der nærmere fastsættes i regulativet.

§ 5 Skråninger   Opstrøms Idom dambrug skal vandløbets skråninger og et
og bredarealer.   bælte på hver side af vandløbet regnet fra vandløbets
øverste kanter henligge udyrkede og uden afgræsning,
gødskning, anvendelse af kemiske bekæmpelsesmidler
eller lignende. Dette bælte skal ved græsarealer udgøre 1 m og ved dyrkede arealer 2 m fra det anfør-

te beregningspunkt. Amtskommunen kan ved græsarealer kræve hegning, jfr. vandløbslovens bestemmelser herom, når arealerne anvendes til løsdrift, og ved dyrkede arealer kan der eventuelt og efter aftale med lodsejeren etableres afmærkning af bæltene med f.eks. pæle.

I overensstemmelse med reglerne i vandløbsloven og det forslag til regulativ, der nu vil blive gennemført, er ejere og brugere af de til vandløbet grænsende ejendomme pligtige at tåle, at det offentlige udfører de nødvendige vedligeholdelses- og plejearbejder i Idom å og på det anførte bælte på hver side af vandløbet, herunder også plantning af skyggegivende vegetation. Ejeren skal orienteres, før arbejderne igangsættes.

Der må ikke anbringes faste hegn, bygværker, bygninger og lignende eller foretages opgravninger, udgravninger eller ændring i vegetationen uden fredningsmyndighedernes tilladelse. Læhegn skal dog kunne udskiftes og plantes i nord-sydgående retning.

Om ejeres, brugeres og andres rettigheder og pligter iøvrigt henvises til bestemmelserne herom i den til enhver tid gældende vandløbslov og til det kommende vandløbsregulativ.

§ 6 Landbrugsarealer.

Landbrugsarealer, der omfattes af fredningen, må dyrkes som hidtil i almindelig landbrugsmæssig omdrift. Undtaget herfra er de arealer, der er omfattet af fredningsbestemmelsernes §§ 4 og 5, d.v.s. de arealer, der hører til vandløbets rådighedsareal, strømlob, vandløbets skråninger og bæltet på hver side af vandløbet, og undtaget herfra er de arealer, der er omfattet af fredningsbestemmelsens § 7, d.v.s. de arealer, der i dag må betegnes som eng- og mosearealer. Herudover må eksisterende heder ikke opdyrkes, jfr. §§ 8 og 9.

Til almindelig landbrugsdrift regnes ikke tilplantning af juletræer, gartneridrift, pelsdyravl eller

svine- og fjerkræfarme og lignende.

§ 7 Eng- og mose-arealer.

På det kortbilag, hvor fredningsgrænsen er indtegnet, er med særlig signatur vist de eng- og mosearealer, der i forhold til de øvrige landbrugs- og plantagearealer er fastlagt der, hvor den naturlige engvegetation hører op.

Det er ønskeligt, at eng- og mosearealerne afgræsses, således at de henligger som vedvarende græsningsarealer.

Disse arealer må ikke opdyrkes, herunder opløjes. Vandstanden på arealerne må ikke kunstigt ændres ved tilledning, pumpning, opstemning, dræning m.v.

De engarealer, der ligger nedstrøms Idom dambrug, må omlægges med rensningsafgrøder.

Der må ikke plantes træer og buske på arealerne. Det tillades dog ejeren af matr.nr. 121 (lb.nr. 17) at bibeholde allerede plantede juletræer på arealet og at plante birketræer i smågrupper omkring mosehullet.

På arealerne må ikke anbringes markmøddinger og ensilagestakke.

§ 8 Offentligt ejede plantage- og hedearealer.

De eksisterende offentligt ejede hedearealer må ikke opdyrkes eller tilplantes.

Når de offentligt ejede nåletræsplantager skal forynyes efter omdrift, skal plantagen fornyes med et mod ådalen vendt mindst 20 meter bredt bælte af danske buske eller fornyes med et egekrat. Det 20 meter brede bælte skal regnes fra, hvor den naturlige engvegetation hører op. Engarealerne skal henligge som udyrkede arealer i overensstemmelse med det, der er anført i § 7.

§ 9 Private hedearealer.

Privatejede hedearealer må ikke opdyrkes. De eksisterende hedearealer må ikke tilplantes.

På de fredede arealer skal som generelle bestemmelser gælde:

- § 10 Terrænændringer. Der må ikke foretages terrænændringer ved udnyttelse af forekomster i jorden, opfyldning, planering eller afgravning, herunder tørvegravning.
- § 11 Bebyggelser. Byggeri - bortset fra læskure til kreaturer - transformatorårne, vindmøller, skure og boder må kun opføres i tilknytning til eksisterende bebyggelse.
- § 12 Faste anlæg. Tårne, skydebaner, motorbaner, lossepladser og oplagspladser må ikke forefindes inden for det fredede område.
- § 13 Campingvogne og teltning m.v. Der må ikke anbringes campingvogne, telte m.v. på de fredede arealer, medmindre det er i tilknytning til eksisterende bebyggelse.
- ad § 13: På matr.nr. 6d Vestlige del, Idom (lb.nr. 15) skal det dog være tilladt for spejderorganisationer og lignende i forbindelse med lejre at opstille telte, bivuakker og at udføre pionerarbejde. Henstillingen af biler og campingvogne på arealet må ikke finde sted.
- § 14 Pleje af udyrkede arealer. For at fremme fredningens formål har Ringkjøbing amtsråd og for de statsejede arealer skovstyrelsen på det fredede område ret til at gennemføre landskabspleje, f.eks. ved græsning, fjernelse af selvsåninger, hedepleje m.v. af de udyrkede eng-, mose- og hedearealer.
- Såfremt det for at bevare og forbedre de landskabelige og naturhistoriske værdier måtte vise sig hensigtsmæssigt, kan fredningsnævnet give dispensation fra forbuddet mod oppløjning (omlægning) og ændring i vandstanden.
- Bortset fra vandløbsvedligeholdelse og vedligeholdelsen af bæltet på hver side af vandløbet skal den enkelte lodsejer have mulighed for selv at foretage de ønskede plejeforanstaltninger, før Ringkjøbing amtsråd bringer dem til udførelse.
- Et eventuelt overskud ved plejen tilfalder ejerne.

§ 15 Offentlighe- Offentligheden har ikke adgang til bæltet på begge dens adgang. sider af åløbet, men disse arealer skal være tilgængelige for ekskursioner og studier, samt opstilling af måleinstrumenter og lignende i forbindelse med forsøg, dog kun med tilladelse fra ejeren og fredningsmyndighederne.

På de øvrige af fredningen omfattede arealer er der ikke adgang for offentligheden i større udstrækning, end naturfredningslovens almindelige bestemmelser giver mulighed for.

Der er under sagen nedlagt påstand på erstatning.

Landskontoret for Landboret, Viby J, der repræsenterer ca. 40 af lodsejerne, har indledningsvis taget forbehold om særlige erstatningskrav f.s.v. ang. følgende særlige forhold:

1. Ændring af åens vandføring, hvilket f.eks. kan ske ved dræning eller indvinding af vand til markvanding. Alle lodsejere indenfor det topografiske opland kan her tænkes at lide tab, med den udformning bestemmelsen har nu.
2. Trykspuling af drænledninger m.v. De samme lodsejere, som er nævnt under 1., kan blive berørt.
3. Vandindvinding gennem oppumpninger, som evt. vil blive begrænset uforholdsmæssigt meget på grund af fredningsbestemmelserne. De samme lodsejere, som er nævnt under 1., kan blive berørt.
4. Begrænsninger i muligheden for kreaturvanding fra vandløbet. Bestemmelsen berører alene bredejerne.
5. Forbudet mod direkte udledning af spildevand til åen fra beboelses- og landbrugsejendomme, f.eks. gennem eksisterende drænledninger. De samme lodsejere, som er nævnt under 1., kan blive berørt.
6. Vandløbsvedligeholdelsen, såfremt bestemmelsen vil medføre en forringelse af nuværende og/eller fremtidige dræningsforhold. De samme lodsejere, som er nævnt under 1., kan blive berørt.

Landskontorets generelle erstatningskrav m.v. er følgende:

- a) For skov- og landbrugsarealer, som må udnyttes som hidtil

800 kr./ha

Erstatningskravet, som er ens, uanset om arealerne er beliggende indenfor eller udenfor naturfredningslovens beskyttelseslinier, påstås for den generelle værdinedgang, der vil finde sted på grund af pålæg af servitut på ejendommene, herunder er der også taget hensyn til beplantningsforbudet.

b) For eng- og mosearealer.

1. arealer som ikke umiddelbart kan pløjes, herunder omlægges med vekselafrøder 1.200 kr./ha

Mange af disse arealer vil kunne opdyrkes evt. efter dræning, dette forhindres af fredningen. Muligheden for at forøge deres værdi er taget bort. Erstatningen bør ligge over det generelle niveau for landbrugsarealer. Det bemærkes, at fredningen er rejst før 1. januar 1979, hvorfor en væsentlig afkorting af erstatningen under henvisning til naturfredningslovens § 43 ikke kan accepteres.

2. arealer som umiddelbart kan pløjes, herunder omlægges med vekselafrøder uden de helt store bekostninger til dræning o.lign. 2.500 kr./ha

Hvor der er tale om erstatningskrav efter disse principper her, er det angivet nedenfor under individuelle krav, herunder også angivelse af arealstørrelsen.

For så vidt angår disse arealer, bemærkes, at det kan være tilfældigheder, at de ikke allerede er inddraget i omdriften som almindelige landbrugsarealer, her kan f.eks. driftsformen spille ind, ligesom de nuværende ejeres aldersprofil kan have indflydelse på udnyttelsesgraden af arealerne.

c) Hedearealer 2.000 kr./ha

Det bemærkes, at disse arealer for størstedelens vedkommende dels enten kan opdyrkes eller til-

plantes, hvilket fredningen forhindrer.

d) Bæltet langs med åen,

1) 1-meter bæltet over græsarealerne	10 kr. pr. lb. m
2) 2-meter bæltet over dyrkede arealer	20 kr. pr. lb. m

Ved fastsættelsen af dette erstatningskrav er der bl.a. taget hensyn til,

at den ene henholdsvis de to meter udgår af driften, d.v.s. at man i realiteten må betragte arealerne som totalt eksproprierede,

at der vil opstå gener ved øget risiko for spredning af ukrudt ind over de tilgrænsende arealer,

at der kan etableres afmærkning af bæltene,

at der evt. plantes skyggegivende vegetation, som modsat kan have en skyggevirksomhed for de tilgrænsende dyrkede arealer med deraf følgende tab, og

at der ved fastsættelsen af erstatningen endelig er skelet til, hvad der gives for erstatninger for udlæg af stier over græsningsarealer henholdsvis dyrkede arealer.

e) Minimumserstatning

2.000 kr. pr. lodsejer

Under hensyn til sagens forløb bør hver lodsejer som minimum have tilkendt 2.000 kr. til hjælp til dækning af de generelle udgifter, fredningen har medført, herunder deltagelsen i møde, besigtigelse o.lign.

f) Forrentning.

Under hensyn til det lange tidsrum, der er gået fra rejsningstidspunktet til sagen kan afsluttes ved kendelse, nedlægges påstand om forrentning fra rejsningstidspunktet. Der henvises i den forbindelse til Vestre

Landsretsdom af 14. april 1981 - V.L. nr. 2406-1979, 3. afd. Afgørelsen er også meddelt i Overfredningsnævnet orienterer juni 1978 nr. 147.

g) Sagsomkostninger, ikke under

28.000 kr.

Ved fastsættelse af dette beløb bemærkes, at den første påstand blev ændret så radikalt, at der i princippet har været tale om 2 sager, hvoraf den første ikke blev afsluttet, samt at der som følge heraf har været afholdt 2 forberedende møder samt 2 gange besigtigelse af området.

Der er herudover rejst en del individuelle krav, der imidlertid i hovedsagen er blevet uaktuelle på grund af indskrænkninger i fredningsbestemmelserne.

Specielt bemærkes, at nævnet f.s.v. ang. lodsejer nr. 47 Carl Pedersen er indforstået med, at der vedrørende hans drænledninger fra afvanding af hans marker, der går ud i kanalerne ved dambruget med den begrænsning, som følger af bestemmelserne foran, må tages hensyn til, når eller hvis dambruget sløjfes, og forholdene bringes tilbage til oprindelig tilstand, at udgifterne til at bringe disse forhold i orden må afholdes af fredningsmyndighederne. F.s.v. ang. lodsejer nr. 48 Johannes Andersen vil der ske flytning af fredningsgrænsen ca. 75 m væk fra stuehuset. Det præciseres for lodsejer nr. 51 Frederik Kjær m.fl., at fredningen ikke er til hinder for etablering af en bro over vandløbet til forbindelse af arealerne på begge sider af vandløbet.

Ejerne af matr.nr. 1a m.fl. Røjkjær, Vind, (lodsejerne nr. 62) har nedlagt påstand på en erstatning, som de har sat i forhold til "nu-kapitalværdien af ejendommens nuværende dækningsbidrag i 30 år. Dækningsbidraget udgjorde for det senest afsluttede regnskabsår kr. 600.000, nuværdien er herefter opgjort til kr. 3.940.000 med en rentefod på 15% p.a."

Fredningsnævnet finder, at erstatning for fredning af agerjord, der fortsat kan drives i almindelig omdrift uden landbrugsmæssige indskrænkninger, bør være 1.000 kr./ha.

For fredning af eng og hede, der herefter ikke må opdyrkes, finder

fredningsnævnet, at erstatningen bør være 2.000 kr./ha.

Langs åen skal ifølge fredningsbestemmelserne friholdes et areal for landbrugsdrift. Når arealet dyrkes med korn eller lignende, ved pløjning, fræsning m.v., skal dyrkningen ophøre 2 m fra vandløbets overkant. Ved afgræsning skal hegn placeres mindst 1 m fra vandløbets overkant. Amtsrådet kan i h.t. vandløbsloven, efter at åen er optaget som offentligt vandløb, uden erstatning kræve opsat hegn i en afstand af 1 m fra vandløbets overkant.

Der er således ifølge fredningsbestemmelserne en rådighedsindskrænkning ved dyrkning, mens hegning i forbindelse med græsning allerede erstatningsfrit kan kræves i h.t. vandløbsloven.

Fredningsnævnet finder derfor, at der kun for 2 m bæltet skal gives en erstatning, der fastsættes til 3 kr. pr. lb. m.

Fredningsnævnet finder at kunne fastsætte en minimumserstatning på 1.000 kr. ud fra de af Landskontoret for Landboret foran side 11 under pkt. e) anførte synspunkter.

F.s.v. ang. de af Landskontoret tagne særlige forbehold med hensyn til erstatning finder nævnet ikke at burde eller kunne tage stilling hertil på nuværende tidspunkt, dels fordi flere af forbeholdene må antages at vedrøre forhold, der reguleres efter den nye vandløbslovgivning, dels fordi der ikke på indeværende tidspunkt er tale om et aktuelt erstatningsgrundlag.

Der tillægges Landskontoret for Landboret 28.000 kr. til dækning af udgifter for sagkyndig bistand.

Fredningsnævnet anbefaler, at erstatningerne og det tilkendte omkostningsbeløb i medfør af naturfredningslovens § 24 udredes af statskassen med 9/10 og af Ringkjøbing Amtsråd med 1/10, da fredningen må anses for ganske overvejende at have national betydning.

De tilkendte erstatningsbeløb forrentes med en årlig rente, der er 1% højere end den af Danmarks Nationalbank fastsatte diskonto. Nævnet finder ikke, at der er tilstrækkeligt grundlag for at fravige den almindelige regel om, at renten beregnes fra tidspunktet for kendelsens afsigelse den 6. februar 1984.

Når henses til det meget lange forløb af denne sags behandling og tillige til den ulejlighed og omkostning, som de mange møder og besigtigelser har påført lodsejerne, finder nævnet det rimeligt, at der ud over erstatningsbeløbet for hver af lodsejerne tillægges dem et beløb, der for hver af dem fastsættes til 1.000 kr.

Fredningsnævnet begærer sig forelagt udkast til vandløbsregulativet til gennemsyn og udtalelse.

T h i b e s t e m m e s :

De på vedhæftede kort angivne arealer af størrelse og matrikulær betegnelse som anført på vedhæftede lodsejerfortegnelse fredes i overensstemmelse med det ovenfor anførte.

I erstatning herfor udbetales kr. 455.220 fordelt blandt lodsejerne som angivet på lodsejerfortegnelsen. Erstatningerne forrentes med 1% over den af Danmarks Nationalbank fastsatte diskonto fra 6. februar 1984, til betaling sker.

I sagsomkostninger betales 28.000 kr. til Landskontoret for Landboret. Hver af lodsejerne - dog ikke Holstebro kommune og staten v/ Ulborg skovdistrikt - tillægges et sagsomkostningsbeløb på 1.000 kr.

Sv. Aa. Christensen   A. Lisby Kjær   Grethe Laursen   Erik Engberg

Foranstående kendelse kan påankes til Overfredningsnævnet (adr. Amaliegade 7, 1256 København K) af lodsejerne og forskellige myndigheder.

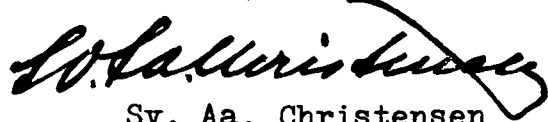
Klagefristen er 4 uger fra kendelsens modtagelse.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

FREDNINGSNÆVNET FOR RINGKØBING

AMTS FREDNINGSKREDS, den 10. februar 1984.

P.n.v.

Sv. Aa. Christensen

Lb. nr.	Matr.nr. Ejerlav, sogn	Ejer	Fredes ha	Heraimose eng hede	Lb. m vandløb	Erstatning kr.
1	9a Den vestl. del, Idom	Knud Nielsen, Borrisvej 4, Idom, 7500 Holstebro.	9,6	1,5	900 m	13.800
2	8a Den vestl. del, Idom	Anna K. Poulsen, Borrisvej 3, Idom, 7500 Holstebro.	15,2		1840 m	20.720
3	9c Den vestl. del, Idom	Hanne Sørensen og Niels Dyrholm, Burvej 14, Idom, 7500 Holstebro.	0,2		30 m	1.000
4	13a Den vestl. del, Idom	Christen og Anders Christensen, Bur- vej 16, Idom, 7500 Holstebro.	43,5	41,5	470 m	86.410
5	12a Den vestl. del, Idom	Anders C. Katten- høj, Burvej 9, Idom, 7500 Holste- bro.	0,4			1.000
6	12i Den vestl. del, Idom	A. Lundby, Idom Kirkevej 55, Idom, 7500 Holstebro.	1,6		200 m	2.200
7	12k Den vestl. del, Idom	B. Gandrup og I. Esbjerg, Burvej 7, Aldershvile, Idom, 7500 Holstebro.	0,1			1.000
8	6h, 6q Den vestl. del, Idom	Marius C. Nikolaj- sen, Burvej 5, Idom, 7500 Holstebro.	3,5		30 m	3.590
9	6i, 6k Den vestl. del, Idom, 1b Den mell. del, Idom	Holstebro kommune, 7500 Holstebro.	3,3			0
10	6a Den vestl. del, 1d Den mell. del, , Idom	Jens Andersen, Idom Kirkevej 51, Idom, 7500 Holstebro.	8,0	6,0	230 m	14.690
11	UDGÅET					
12	6b, 6r Den vestl. del, Idom	Hans Holm-Rasmus- sen, Burvej 3, Abild, Idom, 7500 Holstebro.	6,7	6,0	150 m	13.150
13	6s Den vestl. del, Idom	Henry Levring, Burvej 1, Idom, 7500 Holstebro.	0,2			1.000
14	6c, 6f, 6g, 6m Den vestl. del, Idom	K. Stroustrup Pe- dersen, Estrupvej 1, Idom, 7500 Hol- stebro.	8,3	2,5	70 m	11.010

Lb. nr.	Matr.nr. Ejerlav, sogn	Ejer	Fredes ha	Heraf mose eng hede	Lb. m vandløb	Erstatning kr.
15	6d, 6o Den vestl. del, Idom	Peter Vottmann, Svinget 1, Vind, 748o Vildbjerg.	5,2	1,0	8o m	6.44o
16	UDGÅET					
17	UDGÅET					
18	UDGÅET					
19	11c, 12d, 12m Den vestl. del, Idom	Ejnar Viggo Lar- sen, Ringkøbing- vej 36, Idom, 75oo Holstebro.	13,6			27.2oo
2o	6e Den vestl. del, Idom	Johannes Peder- sen, Idomvej 32, Idom, 75oo Hol- stebro.	9,0	2,8	8oo m	14.2oo
21	11a Den vestl. del, Idom	Bent Pedersen, Sønderbækvej 5, Idom, 75oo Hol- stebro.	2o,2	18,7		38.9oo
22	2 fælles ler- grave, Den vestl. del, Idom		o,5			
23	1m, 2i Stenum Hovedgård, Råsted	Jens Kr. Mose Jensen, Blæs- bjergvej 1, Rå- sted, 75oo Hol- stebro.	11,4	7,4		18.8oo
24	19a, 1s, 3f Stenum Hvdg., Råsted, 18b, 19c Røjkjær by, 1f Vind- gabgårde, Vind	Staten v/ Ulborg Skovdistrikt, Skovridergården, 699o Ulfborg.	153,0	138,0		o
25	UDGÅET					
26	19d Stenum Ho- vedgård, Rå- sted, 7e, 7f, 7g, 11o Den mell. del, Idom	Find Ravn, Bor- risvej 1, Orm- strup, Idom, 75oo Holstebro.	6,1	1,0	27o m	7.91o
27	19c Stenum Ho- vedgård, Rå- sted, 7c Den mell. del, Idom	Jacob Kr. Tøt- cher, Ormstrup- vej 9, Idom, 75oo Holstebro.	2,6	2,6		5.2oo
28	11a Den mell. del, Idom	Chr. Stens Chri- stensen, Borris- vej 2, Idom, 75oo Holstebro.	5,1		37o m	6.21o

Lb. nr.	Matr.nr. Ejerlav, sogn	Ejer	Fredes ha	Heraf mose eng hede	Lb. m vandløb	Erstatning kr.
29	18b Den mell. del, Idom	Jens Kr. Boel Poulsen, Estrupvej 3, Idom, 7500 Holstebro.	5,9		300 m	6.800
30	2, 19e, 23a Den mell. del, Idom	Flemming Iversen, Idom Kirkevej 14, Idom, 7500 Holstebro.	0,6	0,6		1.200
31	20a Den mell. del, Idom	Chr. Holm Dideriksen, Idomvej 24, Idom, 7500 Holstebro.	1,1			1.100
32	UDGÅET					
33	3z Den mell. del, Idom	Ingemann V. Christensen, Burvej 8, Idom, 7500 Holstebro.	0,2		100 m	1.000
34	3b Den mell. del, Idom	Bertel Vium Andersen, Burvej 10, Idom, 7500 Holstebro.	0,1		60 m	1.000
35	1a Den mell. del, Idom	Idom-Råsted menighedsråd, Præsteboligen, Idom Kirkevej 55, 7500 Holstebro.	0,4		60 m	1.000
36	24d Den mell. del, Idom	Marie Sønderby, Idom Kirkevej 27, Idom, 7500 Holstebro.	0,2		50 m	1.000
37	24a Den mell. del, Idom	Gunhild & Kr. Bertelsen, Kirkevej 38, Idom, 7500 Holstebro.	0,6	0,6		1.200
38	16ac Den mell. del, Idom	Troels Wium-Andersen, Sønderlandsgade 9, 7500 Holstebro.	0,1			1.000
39	3i, 16a, Den mell. del, Idom	Niels Laursen Skov, Idom Kirkevej 4, Idom, 7500 Holstebro.	3,1	1,5		4.600
40	3u Den mell. del, Idom	Mogens Bülow Nielsen, Ringkøbingvej 30, Idom, 7500 Holstebro.	0,7	0,7		1.400
41	3h Den mell. del, Idom	Hans Christensen, Ringkøbingvej 37, Idom, 7500 Holstebro.	10,5	1,0	1050 m	14.650

Lb. nr.	Matr.nr. Ejerlav, sogn	Ejer	Fredes ha	Heraf mose eng hede	Lb. m vandløb	Erstatning kr.
42	UDGÅET					
43	3a Den mell. dél, Idom	N. Chr. Nielsen Hald, Høgsbjerg- vej 6, Idom, 7500 Holstebro.	9,4	1,5		10.900
44	27e, 28a Den mell. dél, Idom	Kristian Kirke- by, Engholmvej 2, Idom, 7500 Holstebro.	1,0			1.000
45	30c, 22e, 22f Den mell. dél, Idom	Kr. Kirkeby An- dersen, Idom Kirkevej 23, Idom, 7500 Holstebro.	0,2		130 m	1.000
46	UDGÅET					
47	7a Den mell. dél, Idom	Carl Pedersen, Høgsbjergvej 10, Idom, 7500 Hol- stebro.	4,0	2,0		6.000
48	7d Den mell. dél, Idom	Johannes Ander- sen, Katborg, Lystlund, 6990 Ulfborg.	4,6	4,0		8.600
49	7b Den mell. dél, Idom	Johannes Peder- sen, Ormstrupvej 5, Idom, 7500 Holstebro.	1,0			1.600
50	1f, 1m Blå- kær, Vind	Sigurd Kjær, Blå- kærvej 7, Vind, 7500 Holstebro.	3,0		800 m	5.400
51	1a Blåkær, Vind	Frederik Kjær m. fl., Blåkærvej 7, Vind, 7500 Holstebro.	6,4	6,4		12.800
52	1e Blåbær, Vind	S. Trolldtoft Jen- sen, Sandfærvej 7, Vind, 7500 Holstebro.	4,3		1100 m	7.600
53	1b Blåkær, 21a 20b, 22b Røj- kær by, Vind	Sigfred E. Peder- sen, Blåkærvej 2, Vind, 7500 Hol- stebro.	2,0		800 m	4.400
54	UDGÅET					
55	1a Bar, Vind	Hans J. Jeppesen, Råstedvej 2, Vind, 7500 Hol- stebro.	3,6		2000 m	9.600
56	UDGÅET					

Lb. nr.	Matr.nr. Ejerlav, sogn	Ejer	Fredes ha	Heraf mose eng hede	Lb. m vandløb	Erstatning kr.
57	1b Vindgabgårde, Vind	N. Søndertoft Pedersen, Blåkærvej 11, Vind, 7500 Holstebro.	2,0	2,0		4.000
58	23b Røjkær by, Vind	Ester Eriksen, Ølgrydevej 1, Vind, 7500 Holstebro.	0,5	0,5		1.000
59	20a Røjkær by, Vind	Bertel Bækdal, Skolevej 19, Vind, 7500 Holstebro.	0,4	0,4		1.000
60	16b Røjkær by, Vind	Tonni Bjerrum, Fuglsangvej 2, Vind, 7500 Holstebro.	0,2	0,2		1.000
61	1b Røjkær by, Vind	Svend Jacobsen, Hestbjergvej 9, Vind, 7500 Holstebro.	0,8	0,8		1.600
62	17a, 14a Røjkær by, Vind	Mourids og Henning Trolldtoft Jensen, Skolevej 23, Vind, 7500 Holstebro.	1,8	1,8	100 m	3.900
63	15a Røjkær by, Vind.	Lone Bruhn og Mette Pedersen, Ølgrydevej 3, Vind, 7500 Holstebro.	0,5	0,5		1.000
64	2d Røjkær by, Vind	Emil Jeppesen, Ølgrydevej 2, Vind, 7500 Holstebro.	0,3	0,3		1.000
65	17d Røjkær by, Vind	Åge Poulsen, Skolevej 5, Vind, 7500 Holstebro.	1,5	1,5		3.000
66	14d Røjkær by, Vind	Jacob Albertsen, Skolevej 25, Vind, 7500 Holstebro.	0,4		250 m	1.150
67	13b, 1e, 28b, 11e, 27c, 30a, 12a Den mell. del, Idom	Hans Bertelsen, Estrupvej 5, Vind, 7500 Holstebro.	24,3		2380 m	31.440
68	7a Den vestl. del, Idom	Niels Vester Andersen, Burvej 17, Vind, 7500 Holstebro.	1,8		350 m	2.850
69	11 Den mell. del, Idom	Kirstine Jensine Andersen, Idom Kirkevej 31, Idom, 7500 Holstebro.	75 m ²		20 m	1.000

OVERFREDNINGSNÆVNET>

27/9-1979

År 1979, den 27. september, afsagde overfredningsnævnet følgende

a f g ø r e l s e

i sagen om fredning vedrørende Idom og Ormstrup dambrug ved Idom å i Holstebro kommune (sag nr. 2341/77):

I februar 1976 har Danmarks Naturfredningsforening rejst sag om fredning af Idom å og omliggende arealer. Fredningspåstanden omfattede nedlæggelse af de to ved åen beliggende dambrug. Det anførtes med tilslutning fra naturfredningsrådet, at Idom å er det vandløb i Danmark, der bedre end noget andet indfrier kravene til at tjene som et naturvidenskabeligt referencevandløb. Det anførtes endvidere, at en fjernelse af de to dambrug er en nødvendig forudsætning for, at dette videnskabelige formål med fredningen kan opfyldes.

Fredningsnævnet for Ringkøbing amts fredningskreds afsagde den 31. marts 1977 kendelse i spørgsmålet om nedlæggelse af dambrugene. Ved kendelsen bestemtes, at driften af de to dambrug skulle ophøre ved udgangen af 1977. Ved fredningsnævnets kendelse af 26. august 1977 blev fristen forlænget til udgangen af juni 1978.

Fredningsnævnets kendelse af 31. marts 1977 er påklaget til overfredningsnævnet af dambruger Find Ravn og Ormstrup Dambrug a/s.

Under sagens behandling for overfredningsnævnet har på initiativ af miljøministeriet, fredningsstyrelsen, været nedsat en arbejdsgruppe bestående af ejerne og deres advokat samt repræsentanter for fredningsstyrelsen, Ringkøbing amtsråd, naturfredningsrådet, vandkvalitetsinstituttet og forsøgdambruget i Brøns. Formålet med nedsættelsen af denne arbejdsgruppe var at opnå en vurdering af, om åen kan tjene som et videnskabeligt referencevandløb ved mindre indgribende foranstaltninger end en nedlæggelse af begge dambrug, og en vurdering af

de økonomiske forhold omkring de mulige tekniske løsninger. Danmarks Naturfredningsforening ønskede ikke at deltage i arbejdsgruppens drøftelser.

Arbejdsgruppen har den 16. februar 1979 afgivet en rapport, der munder ud i en enstemmig indstilling om en løsning, der omfatter også forholdet til anden lovgivning, og som vil tilgodese såvel de naturvidenskabelige interesser, der er knyttet til vandløbet, som de erhvervsøkonomiske interesser. Den indstillede løsning indebærer, at der ved fredning kun sker nedlæggelse af Ormstrup dambrug, hvorimod Idom dambrug kan bibeholdes, såfremt der foretages forskellige ændringer af dambrugets udformning og drift. Det anføres i rapporten, at en strækning på ca. 13 km af det ca. 15 km lange vandløb i så fald - og under forudsætning af, at der ved den rejste fredningssags gennemførelse iøvrigt opnås sikkerhed for, at denne del af vandløbet friholdes for skadelig forurening - kan opfylde kravene til et videnskabeligt referencevandløb.

Arbejdsgruppens indstilling er over for overfredningsnævnet tiltrådt af dambrugsejerne og anbefalet af fredningsstyrelsen, naturfredningsrådet, Ringkøbing amtsråd og Holstebro kommunes økonomiudvalg. Amtsrådet har herved udtalt at ville medvirke til, at nødvendige tilladelser og godkendelser efter anden lovgivning formidles i overensstemmelse med arbejdsgruppens indstilling om en samlet løsning. Fredningsstyrelsen har oplyst, at også borgmesteren i Trehøje kommune, hvori en del af det af fredningspåstanden omfattede område er beliggende, har tilsluttet sig indstillingen, og at ejeren af naboejendommen til Idom dambrug har erklæret sig positiv med hensyn til at medvirke til gennemførelsen af sagen.

Danmarks Naturfredningsforening har ikke kunnet tiltræde arbejdsgruppens indstilling. Foreningen har fundet, at en meget væsentlig del af de fredningsmæssige interesser vil blive tilsidesat ved en opretholdelse af Idom dambrug, og har påstået fredningsnævnets kendelse stadfæstet, dog således at det overlades til overfredningsnævnet at fastsætte fristen for dambrugen nedlæggelse.

I sagens behandling har deltaget 10 medlemmer af overfredningsnævnet.

Overfredningsnævnet skal enstemmigt udtale:

Under hensyn til de fra naturvidenskabelig side fremførte udtalelser om betydningen af, at Idom søges sikret som et videnskabeligt referencevandløb, og i betragtning af såvel dambrugsejernes som naturfredningsrådets og samtlige berørte myndigheders tilslutning til arbejds-

gruppens indstilling findes der i overensstemmelse med denne indstilling at burde pålægges ejendommene matr.nr. 7 f, Idom sogns mellemste del (Ormstrup dambrug), og matr.nr. 11 o, sstd., (Idom dambrug) følgende fredningsbestemmelser:

§ 1.

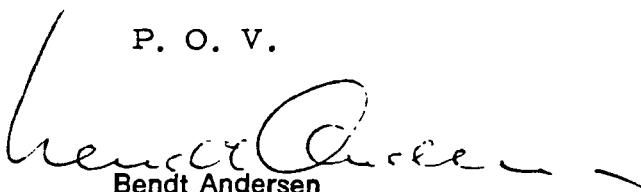
Det påhviler ejeren af Ormstrup dambrug at nedlægge dette dambrug og det dertil hørende stemmeværk senest 6 måneder efter den endelige afgørelse fra samtlige de myndigheder, hvis tilladelse til eller godkendelse af nedlæggelsen kræves efter lovgivningen. Det påhviler endvidere ejeren at foretage retablering efter fredningsmyndighedernes anvisning af de arealer, hvorpå dambruget har været beliggende.

Nedlæggelsen af stemmeværket bør foregå etapevis og udføres på en sådan måde, at der ikke i forbindelse med fjernelsen aktiveres aflejringer som f.eks. okker, der kan påføre vandløbet skader. Samtidig bør der i det omfang, det er muligt, straks påbegyndes forureningsbekæmpende foranstaltninger.

§ 2.

Det påhviler ejeren af Idom dambrug at foretage ændringer af dette dambrug i overensstemmelse med de principper, der er angivet i afsnit 4 og bilagene 5 og 6 i rapporten afgivet den 16. februar 1979 af den af fredningsstyrelsen nedsatte arbejdsgruppe.

P. O. V.

Bendt Andersen
overfredningsnævnets formand

FREDNINGSNÆVNET>

U d s k r i f t
af

REG NR 5060

31/3-77

protokollen for fredningsnævnet for Ringkøbing amts fredningskreds.

Den 31. marts 1977 afsagde fredningsnævnet for Ringkøbing amts fredningskreds i sagen

R.A.F. 79/1976

Fredning af Idom å og omliggende arealer

sålydende

d e l - k e n d e l s e:

Ved skrivelse af 3. februar 1976 rejste Danmarks Naturfredningsforening sag om fredning af Idom å med omgivelser. I skrivelsen begrundede foreningen sin fredningspåstand således:

"Idom ådal er beliggende i den del af Danmark, som under sidste istid var isfrit. De landskabselementer, som findes omkring Idom ådal, er derfor et resultat af aflejringer fra 2. istid - "bakkeøer" - samt den udmødellerende virksomhed, som smeltevandsfloderne fra isen under 3. istid i sit løb vestover ud over de store hedesletter forårsagede. Den største af disse smeltevandsfloder, datidens Idom å, havde sit forløb gennem den nordlige del af den største af bakkeøerne "Skovbjerg", hvorved udformedes de markante stejlskrænter, der idag genfindes langs Idom ådal. Efterhånden som isen under 3. istid smeltede bort og langsomt trak sig tilbage mod øst, ændredes tilstrømningsforholdene, smeltevandsmængden blev mindre og var ikke længere i stand til at udfylde den gamle dal. En mindre smeltevandsflod gravede sig ned i den eksisterende dalbund, hvorved oprindelsen til den nuværende Idom å blev skabt. Landskabet, som findes omkring Idom å, er særdeles velegnet til at iagttage en landskabsudvikling fra afsmeltningstiden og frem til idag, hvorfor området udfra videnskabelige og pædagogiske synspunkter, må betragtes som særdeles værdifuldt.

I ferskvandsbiologisk henseende må Idom å betegnes som helt enestående, idet der i åen findes en meget rig og varieret fauna, som følge af at åen i sit løb rummer et stort antal biotoper og samtidig udviser stor økologisk diversitet med hensyn til miljøfaktorerne. Blandt de faunaelementer som forekommer i Idom å, er der således repræsentanter, som er kildedyr, f.eks. *Leuctra hippopus* og *Amphinemura standfussi*. Endvidere forekommer der arter, som sædvanligvis kun findes i østjydske skovbække, f.eks. *Sialis fuliginosa*. Herudover finder der in-

denfor visse strækninger af Idom å udviklet en rentvandsfauna, som er særdeles artsrig.

Langs åen er der udviklet en vandplanteflora, som rummer de væsentligste af de slægter, der er knyttet til rindende vand. På grund af åens rige plante- og dyreliv og høje vandkvalitet kan Idom å betragtes som en egnet legeplads for laksefisk.

I erkendelse af den usædvanlige rigdom af slægter, som er knyttet til Idom å og tillige den interessante kombination af dyresamfund, som findes udviklet i åen, er Idom å blevet placeret blandt de vandløb indenfor Ringkøbing amt, der ud fra prioriteringskriterier bør anvendes til videnskabelige- og pædagogiske formål. Undersøgelser som nylig har fundet sted i åen viser imidlertid, at Idom å på visse strækninger er kraftigt influeret af de to dambrug, som findes indenfor det område, der ønskes fredet. Faunaundersøgelser viser, at der nedenfor dambrugene sker en kvalitativ og kvantitativ forandring af faunasammensætningen. Det er muligt at sætte denne ændring i relation til den udledning af miljøfremmede stoffer, som finder sted fra dambrugene. Da Idom å som helhed må anses for en særdeles værdifuld lokalitet, er det ønskeligt, at enhver forurening af åen bringes til ophør, fordi det herved vil være muligt at genskabe en ligeså righoldig fauna, som findes i den øvrige del af åløbet. Udover de to eksisterende dambrug er Idom å recipient for biologisk rensset spildevand, som tilføres fra Idom by. Af hensyn til vandkvaliteten i Idom å vil det være særdeles ønskeligt, om denne afledning af spildevand bringes til ophør. Den for kloakerings- og rensningsanlægget afsagte kendelse af 7.5.1973 åbner mulighed herfor, idet der i denne er præciseret, at såfremt der sker en nedlæggelse af i hvert fald det nederste dambrug ved Idom å, skal udledningen fra rensningsanlægget påny indbringes for en landvæsenskommission, idet det er kommissionens opfattelse, at afløbet fra rensningsanlægget i tilfælde af dambrugets nedlæggelse bør føres i lukket ledning ud i Storåen.

Der knytter sig tillige betydelige landskabelige værdier til Idom ådal, idet den næsten er fri for bebyggelse. Dette åbner mulighed for at fornemme den ro og uberørthed, som et dallandskab skaber. Da der samtidig langs ådalen findes en række markante gravhøje, og der i tilknytning til ådalen henligger betydelige lyngarealer, som i udstrækning i dag må betragtes som noget enestående, finder Danmarks Naturfredningsforening, at der udfra det ovenanførte, er anledning til at frede Idom å i henhold til naturfredningslovens § 1."

Fredningspåstanden vedrører således to forskellige forhold, dels en landskabsfredning af selve ådalen og visse tilstødende arealer og

dels en fredning af selve vandløbet først og fremmest ved fjernelse af de to derværende dambrug, der begge ejes og drives af dambruger Find B. Ravn, Borrisvej 1, Ormstrup pr. Idom.

Nævnet har ved behandlingen af denne sag bestået af formanden, dommer Sv. Aa. Christensen, det amtsrådsvalgte medlem Børge Herping samt de kommunalvalgte medlemmer Carl-Johan Severin (f.s.v. angår arealer beliggende i Holstebro kommune) og Svend Bilberg (f.s.v. angår arealer beliggende i Trehøje kommune, hvorfor han ikke har deltaget i nærværende afgørelse).

Den 11. maj 1976 afholdt nævnet efter forudgående bekendtgørelse og individuel indkaldelse af lodsejere og panthavere m.v. offentligt møde om sagen. På mødet blev det bestemt at udskille spørgsmålet om nedlæggelsen af dambrugene til særskilt behandling.

Den 18. januar 1977 afholdtes møde om dambrugsspørgsmålet med de i dette direkte interesserede. Under mødet begærede dambrugsejeren v/advokat Chr. Rimestad, Holstebro, spørgsmålet om nedlæggelsen af dambrugene fremmet særskilt og uanset at et eventuelt erstatningskrav ikke samtidig påkendes, således at det ved afsigelse af delkendelse, der særskilt og straks kan indbringes for overfredningsnævnet, hurtigst muligt kan blive klarlagt, om dambrugeren kan fortsætte eller må ophøre med sin dambrugsdrift.

Nævnet - der iøvrigt er indstillet på at gennemføre en landskabsfredning af et vist omfang - har fundet, at dambrugsejerens interesse i en særskilt og derved hurtigere fremme af denne del af fredningssagen er så væsentlig af såvel personlige som økonomiske årsager, at begæringen herom bør imødekommes.

Det øverst ved åløbet på matr. nr. 7-f, mellemste del, Idom sogn, beliggende dambrug (kaldet Ormstrup dambrug) er godkendt oprettet ved kendelse afsagt den 13. maj 1963 af landvæsensnævnet for Skodborg-Vandfuld og Hjerm Ginding herreders 3. nævnskreds og endeligt godkendt ved samme landvæsensnævns kendelse af 16. september 1965. Der er ikke under sagens behandling i landvæsensnævnet fra fredningsmyndighederne eller Danmarks Naturfredningsforening protesteret mod dambrugets godkendelse.

Det nederst ved åløbet på matr. nr. 11-o, mellemste del, Idom sogn, beliggende dambrug (kaldet Estrup dambrug) er tilladt oprettet ved kendelse af 11. december 1965 og endeligt godkendt ved kendelse af 24. april 1974, afsagt af ovennævnte landvæsensnævn. Oprettelsestilladelsen blev søgt i skrivelse af 31. marts 1964 til landvæsensnævnet, der afholdt møde herom den 4. maj 1964. Ved skrivelse af 30. april 1964 rejste Danmarks Naturfredningsforening fredningssag for Idom å med tilstødende arealer. Bekendtgørelse om fredningssagens rejsning blev indrykket i

Statstidende den 9. maj 1964 og samtidig individuelt meddelt de interesserede i dambrugssagen. Mødet til fredningssagens foretagelse blev fastsat til den 28. juni 1965. Ved skrivelse af 25. juni 1965 meddelte Danmarks Naturfredningsforening imidlertid, at fredningssagen ikke ønskedes gennemført. På nævnsmødet den 28. juni 1965 blev der derfor alene givet meddelelse om sagens bortfald og forhandlet erstatningskrav. Herefter fortsattes landvæsensnævnets behandling af dambrugssagen, der som nævnt resulterede i oprettelseskendelse af 11. december 1965.

Under sagens behandling har Naturfredningsrådet udtalt sig til støtte for påstanden om nedlæggelse af dambrugene, og der har på Naturfredningsrådets initiativ været foretaget en undersøgelse af åens forureningsforhold af Botanisk Institut ved Aarhus Universitet.

Om det herefter foreliggende videnskabelige grundlag udtaler Naturfredningsrådet i en skrivelse af 16. januar 1977 bl.a.:

"På et i videnskabeligt henseende sikkert grundlag belyser de anførte undersøgelser den afgørende indflydelse de to dambrug har på åvandets kemiske sammensætning, på placering og indhold af bundaflejringer samt på vegetations sammensætning. Samtlige data fra undersøgelsen peger klart i retning af, at dambrugene bevirker en overgødskning ("eutrofiering") af åen og specielt på de strækninger, der ligger lige nedenfor dambrugene. Det skal i denne forbindelse bemærkes, at selv det bedste drevne dambrug, vil frembringe en overgødskning af åvand af karakter som Idom å's.

Åens videnskabelige værdi og særpræg skyldes først og fremmest vandets ringe indhold af næringsstoffer. Øges dette blot i ringe grad, vil dens dyre- og planteliv banaliseres - eutrofiering - og dens fredningsmæssige værdi tilsvarende forringes i takt med det stigende omfang af menneskelig indflydelse.

I åens nuværende situation er der i dens øvre løb og især på visse strækninger mellem de to dambrug forhold til stede i åen, der ud fra et videnskabeligt synspunkt er tilfredsstillende i belysning af åens særpræg. I den øvre del ovenfor Ormstrup er åen blevet udsat for en noget hårdhændet grødefjernelse til gene for dyre- og planteliv.

Undersøgelserne fra Botanisk Institut i 1976 viser, sammenholdt med tidligere, at den eutrofierende virkning fra dambrugene er i rask fremadskridende nedstrøms for disse i form af en proces af selvforstærkende karakter. Hvornår således hele strækningen imellem de to dambrug er overgødsket - således at det oprindelige dyre- og planteliv er forsvundet og dermed de videnskabelige særpræg, med ringe håb for eventuel retablering - kan ikke siges med sikkerhed, men det befrygtes af erfarne ferskvandsbiologer, at det vil kunne ske indenfor

2 - 3 år f.s.v. intensiteten af de nuværende dambrugsdrift ikke øges.

Tilsvarende forhold vil kunne etableres fra Estrup dambrug og ud til Storåen.

Idom å's særpræg, der er motiveringen for de løbende fredningsinitiativer, er således i overhængende fare for at blive ødelagt, men er dog stadig til stede i et sådant omfang, at fredning inclusive passende forvaltning af Idom å er særdeles velmotiveret.

Der er af afgørende betydning for såvel de videnskabelige, som de praktisk tekniske studier af danske vandløb, at der her i landet forefindes et eller flere vandløb, der i så ringe grad som muligt er påvirket af menneskelig indflydelse. Efter kyndige og erfarne danske ferskvandsbiologers udsagn er Idom å det vandløb her i landet, der bedre end noget andet indfrier disse krav.

Forudsætningen herfor er imidlertid, at de strækninger i åen, der bedst har bevaret det oprindelige præg, får de bedst mulige udviklingsmuligheder, således at disse kan blive udgangsområder for dyr og planter, der herfra kan brede sig til de øvrige dele af åsystemet.

At en sådan total retablering kan foregå forudsætter dog, at følgende punkter opfyldes:

A: Ophør af grødeskæring i åen, B: nedlæggelse af Ormstrup og Estrup dambrug med ophør af dambrugsproduktionen i 1977. Kan dambrugene ikke fjernes på en gang, vil det være vigtigt at det øvre dambrug, d.v.s. Ormstrup, først bliver nedlagt, C: Spildevandsledningen fra Idom by føres - som tidligere foreslået - bort fra Idom å, D: anden form for menneskeskabt indflydelse i relation til åen og dens nærmeste opland langs løbet ophører eller bringes i det mindste ned til et acceptabelt minimum."

Naturfredningsrådets repræsentant har under sagens mundtlige forhandlinger understreget den meget væsentlige kendsgerning, at åen er en helhed i henseende til flora og fauna. Når alt vandet i et vandløb ledes gennem et dambrug - som det er tilfældet for Idom å's vedkommende - bliver vandløbet i realiteten delt op i flere separate vandløb, idet udvekslingen af flora og fauna blokeres af de forurenede områder, der ligger efter dambrugene. Jo kortere de enkelte dele som et vandløb på denne måde spaltes op i bliver, des ringere bliver vandløbet vurderet som helhed.

Botanisk Institut har under sagens forhandling udtalt, at åens videnskabelige kvalitet som referencevandløb ikke kan bevares henholdsvis genskabes med mindre dambrugene fjernes, uanset hvad man kan forestille sig foretaget af rensningsforanstaltninger eller driftsom-

lægninger ved dambrugsdriften.

Danmarks Sportsfiskerforbund har under sagens behandling udtalt sig til støtte for, at dambrugene nedlægges så hurtigt som muligt.

Advokat Chr. Rimestad har for dambrugere Find B. Ravn påstået fredningspåstanden afvist f.s.v. angør kravet om nedlæggelse af dambrugene. Han har herved henvist til, at det ikke er godtgjort, at et eventuelt påkrævet referencevandløb ikke kan findes andet sted i landet, at det ej heller er godtgjort, at åen ikke kan tjene de påkrævede videnskabelige formål, selvom dambrugsdriften fortsætter og at i øvrigt de krav, som vil blive stillet i medfør af miljøloven i sig selv vil betyde, at den forurening, der hidtil har fundet sted, vil blive væsentligt reduceret. Der er derfor ikke en sådan væsentlig interesse i åens bevarelse af naturvidenskabelige hensyn, at denne interesse kan begrunde nedlæggelsen af en god, sund og selvskabt virksomhed, der hviler på en offentlig tilladelse, givet uden at sagsrejsnerne effektivt har modsat sig det.

Advokat Rimestad har for det tilfælde, at påstanden om dambrugenes nedlæggelse tages til følge, på nævnets opfordring fremsat et preliminært erstatningskrav på 6.955.575 kr., idet han har forbeholdt sig ændringer og reguleringer, herunder eventuel forhøjelse af kravet. Hovedbestanddelene i erstatningskravet er følgende:

Privat beboelse (matr. nr. 7-g)	670.000 kr.
Græsningsparcel (matr. nr. 7-e)	35.575 -
Produktionsapparatet	1.500.000 -
Kapitaliseret tabt erhvervsindtægt	<u>4.750.000 -</u>
	6.955.575 kr.

Advokat Rimestad har dog erkendt, at kravet om erstatning for mistet erhvervsindtægt er diskutabelt, og har erklæret sig rede til nærmere forhandling herom.

Hvad angår det fremsatte erstatningskrav er nævnet af den opfattelse, at dette er urealistisk. Uanset den betydelige usikkerhed, der ligger i en vurdering af det foreløbige materiale, der er fremlagt til begrundelse af erstatningskravet, må nævnet mene, at erstatningen for det tab, som dambrugsejeren lider ved dambrugenes nedlæggelse, under ingen omstændigheder vil overstige halvdelen af det foreløbigt fremsatte erstatningskrav.

Nævnets flertal (Sv. Aa. Christensen og Severin) finder det godtgjort,

at Idom å i alle henseender frembyder en væsentlig naturvidenskabelig og undervisningsmæssig interesse som omfattet af na-

naturfredningslovens § 1 stk. 2, nr. 2.

- at de indtil nu konstaterede forureningseffekter vil forsvinde ved dambrugenenes fjernelse i allernærmeste fremtid,
- at forureningseffekterne må befrygtes øget i et sådant omfang, at de videnskabelige interesser, som åen skal tjene, ikke vil kunne tilgodeses, såfremt dambrugenenes drift fortsætter som hidtil en kortere tid,
- at det ikke indenfor en sådan kortere tid vil være muligt gennem rensningsforanstaltninger og driftsomlægninger m.v. at sikre, at vandløbets videnskabelige kvaliteter opretholdes, og
- at en bevarelse af vandløbets videnskabelige kvaliteter forudsætter, at vandløbet frilægges, således at det bliver en helhed uden blokeringer, der hindrer vandringen af planter og dyr.

Flertallet finder derfor, at nedlæggelse af de to dambrug - også når hensyn tages til det foran anførte om erstatningens størrelse - er absolut påkrævet for at bevare og pleje åen af hensyn til de naturvidenskabelige undervisningsmæssige interesser, der knytter sig til den.

Flertallet stemmer derfor for, at dambrugenenes drift skal ophøre med udgangen af 1977.

Mindretallet (Herping) finder

- at dambrugene er virksomheder, etableret på grundlag af godkendelser af vedkommende offentlige myndigheder indenfor de sidste 14 år, uden at sagsrejserne, da der var lejlighed hertil, har grebet ind heroverfor og at følgelig kun helt exceptionelle forhold kan begrunde nedlæggelsen af sådanne virksomheder,
- at dambrugsejeren, der driver en veldreven virksomhed, i alt væsentligt har opfyldt de for godkendelserne stillede betingelser, og derudover gjort sig anstrengelser for at mindske forureningen, og
- at det ikke er godtgjort, at de rensningsforanstaltninger, som kan pålægges dambrugsejeren med hjemmel i miljøloven, ikke i tilstrækkelig grad kan sikre vandløbets videnskabelige kvaliteter.

Mindretallet - der er enig med flertallet i at åen iøvrigt er fredningsværdig - har derfor ikke fundet tilstrækkeligt grundlag for at træffe bestemmelse om, at dambrugenenes drift skal ophøre.

Der vil være at afsige kendelse efter stemmeflertallet.

T h i b e s t e m m e s :

Driften af Ormstrup og Estrup dambrug skal ophøre med udgangen af året 1977.

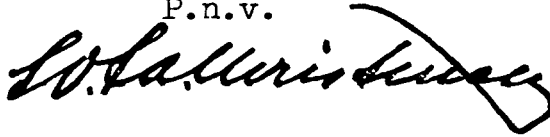
Spørgsmålet om erstatning til dambrugsejeren afgøres senere.

Bestemmelser om retablering af åløbet træffes senere.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

FREDNINGSNÆVNET FOR RINGKØBING AMTS FREDNINGSKREDS.

P.n.v.

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'Sv. Aa. Christensen', written in a cursive style.

Sv. Aa. Christensen.

FREDNINGSNÆVNET>

U d s k r i f t
af

protokollen for fredningsnævnet for Ringkøbing amts fredningskreds.

Den 26. aug. 1977 afsagde fredningsnævnet for Ringkøbing amts fredningskreds i sagen

R.A.F. 79/1976

Fredning af Idom å og om-
liggende arealer

sålydende

d e l - k e n d e l s e:

Ved del-kendelse af 31. marts 1977 bestemte fredningsnævnet for Ringkøbing amts fredningskreds, at driften af Ormstrup og Estrup dambrug skal ophøre med udgangen af året 1977.

Efter derom indgivet begrundet anmodning om udsættelse af tidspunktet for dambrugsdriftens ophør, har nævnet fundet basis for at udskyde ophøret og bestemmer herved, at dambrugsdriften skal ophøre pr. 1. juli 1978.

Spørgsmålet om erstatning til ejeren af dambrugene, dambrugsejer Find B. Ravn og A/S Ormstrup Dambrug har været genstand for forligsforhandlinger. Der er herunder opnået enighed om, at den private beboelsesejendom (matr. nr. 7-g) og græsningsparcellen (matr. nr. 7-e) afstås til det offentlige, og at der herfor samt for produktionsapparatet og ethvert tab iøvrigt i forbindelse med dambrугenes ophør, betales en erstatning på 5.000.000 kr. at forrente fra den 31. marts 1977 med en årlig rente, der er 1% højere end den af Danmarks Nationalbank fastsatte disconto på den nævnte dato. I forliget indgår, at Find B. Ravn inden udgangen af 1978 har ret til at tilbagekøbe beboelsesejendommen og græsningsparcellen (matr. nr. 7-g og 7-e) for en pris af 705.575 kr.

Det aftales direkte mellem aktieselskabet og Find B. Ravn personlig, hvorledes erstatningen skal fordeles mellem disse, og de erstatningsberettigede skaffer selv panthaversamtykke til udbetaling af erstatning i det indbyrdes forhold, de kommer overens om.

Uanset det indgåede forlig er Find B. Ravn og/eller A/S Ormstrup Dambrug berettiget til at anke selve beslutningen om dambrугenes nedlæggelse.

Til dækning af sagsomkostninger under fredningssagen tillæg-

ges der Find B. Ravn og A/S Ormstrup Dambrug in solidum et beløb af kr. 75.000 samt til dækning af udlæg kr. 13.634,40 eller ialt kr. 88.634,40.

Fredningserstatningen vil være at udrede af staten med 75% og af Ringkøbing Amtskommune med 25%.

Nævnsmedlem Børge Herping ønsker anført, at han uanset at han har tiltrådt ovenstående forlig, vedblivende er af den opfattelse med hensyn til nedlæggelsen af dambrugene, som han har givet udtryk for i del-kendelsen af 31. marts 1977.

T h i b e s t e m m e s:

Driften af Ormstrup og Estrup dambrug skal ophøre med udgangen af juni måned 1978.

Den ejerne tilkommende erstatning i h.t. ovenstående forlig udbetales af statskassen med 75% og af Ringkøbing Amtsråd med 25%.

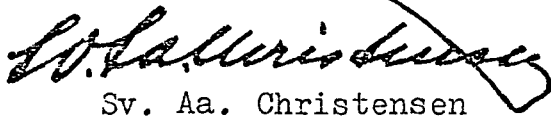
Sv. Aa. Christensen

Børge Herping

Carl-Johan Severin

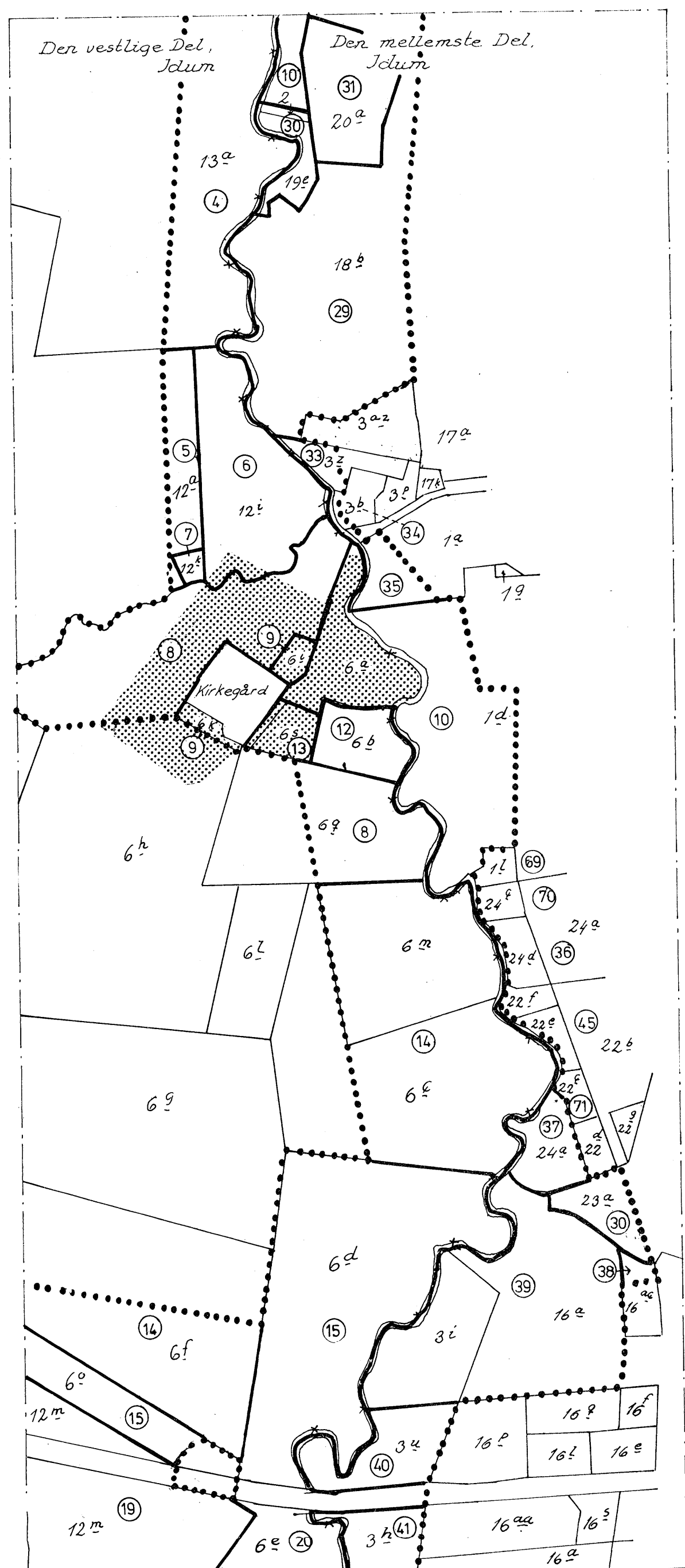
Udskriftens rigtighed bekræftes.

FREDNINGSNÆVNET FOR RINGKØBING AMTS FREDNINGSKREDS.

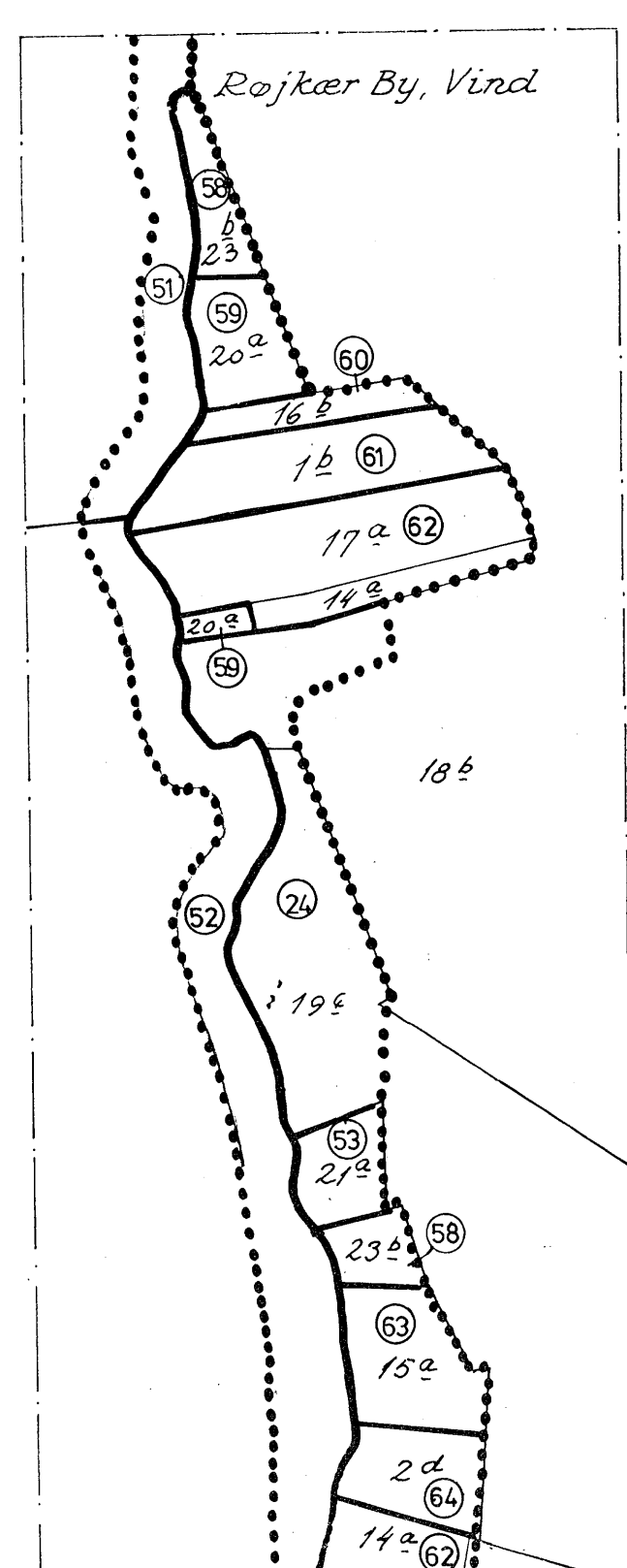

Sv. Aa. Christensen

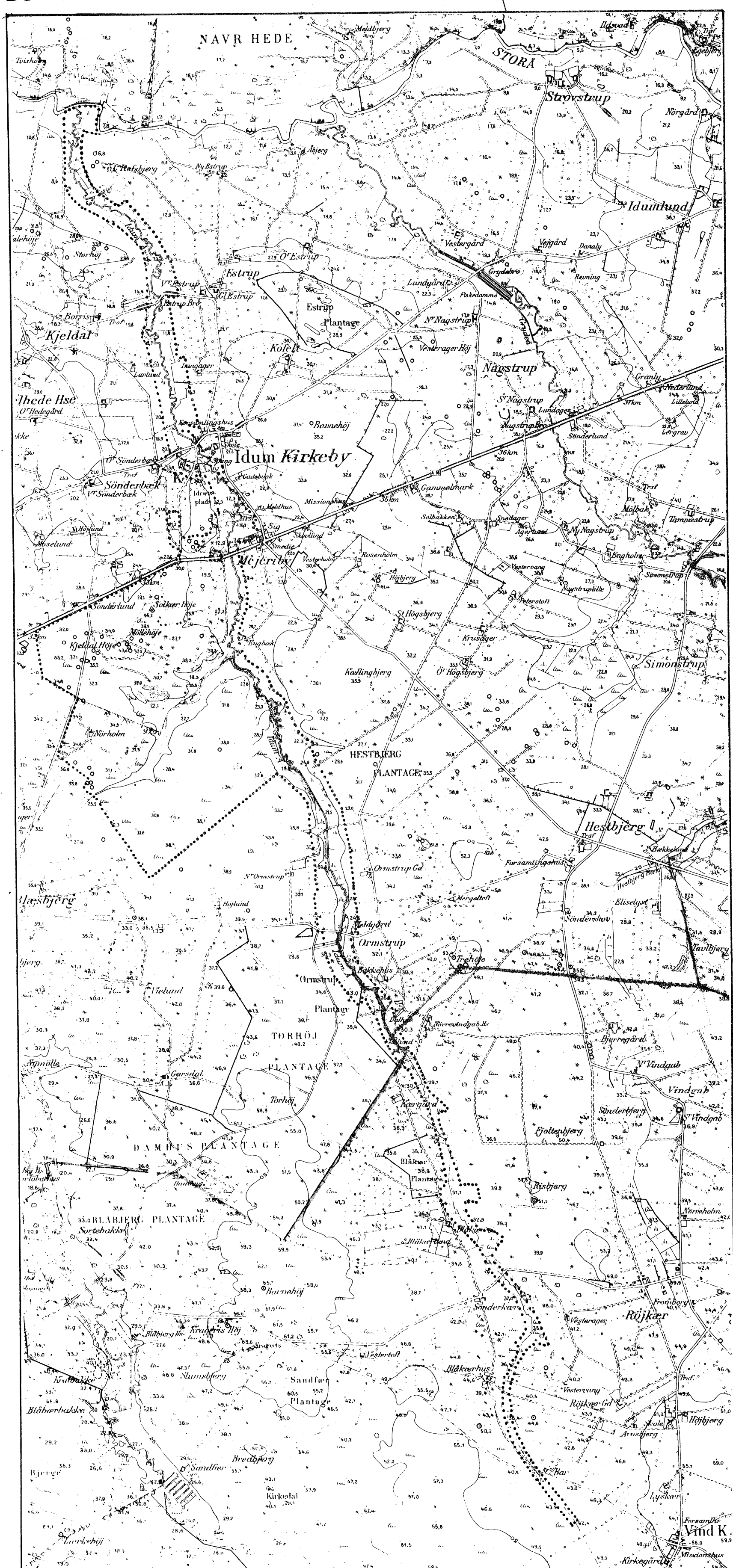
KORT>

Detail A. 1:4.000

Detail B. 1:4.000

UDSNIT AF 1115 III NØ - SØ 1:25.000

UDARBEJDET AF RINGKJØBING AMTSRÅD
AMTSFREDNINGSINSPEKTORATET, TIL TJENST
LIG BRUG MED G. I. TILLÆGSE (A 83)

IDUM Å

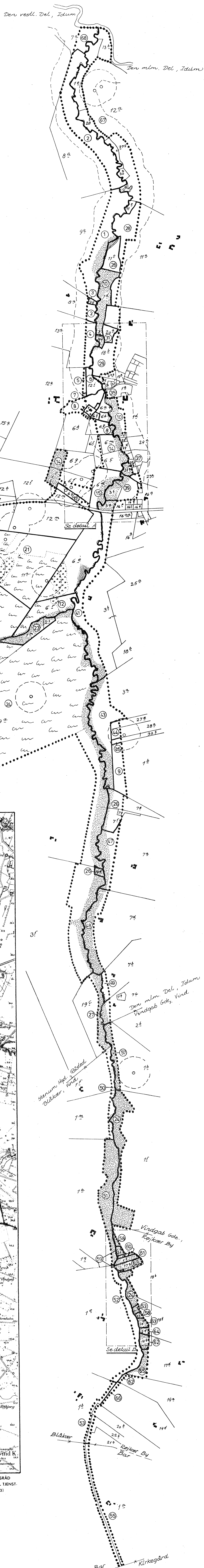
- ..... Fredningsgrænse
- Eng- og mosearealer
- Hedearealer
- Tilplantet
- Kirkeomgivelsesfredning
- Byggelinie i h.t. naturfredningslov
- 12 Lb. nr. anvendt under sagens behandling
- Ejendomsgrænse

AMTSFREDNINGSINSPEKTORATET I MAJ 1982
Fredningsgrænsen ændret i august 1982
" " " i maj 1983 (lb. nr. 29)
" " " i december 1983 (lb. nr. 5 og nr. 17 udgør)
" " " i november 1985.

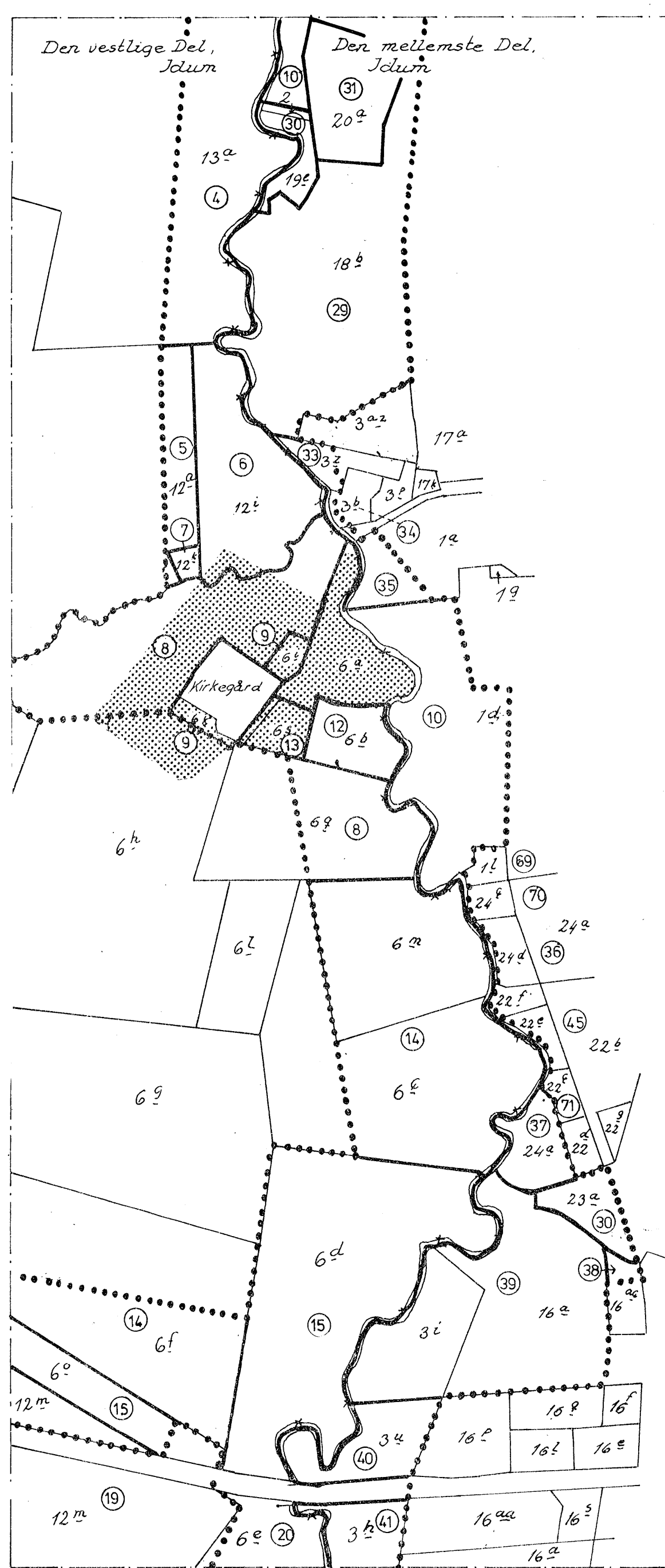
FREDNINGSKORT

OVERFREDNINGSNÆVNETS
fredningsgrænse af Dec.
1985 i sag nr. 2601/84

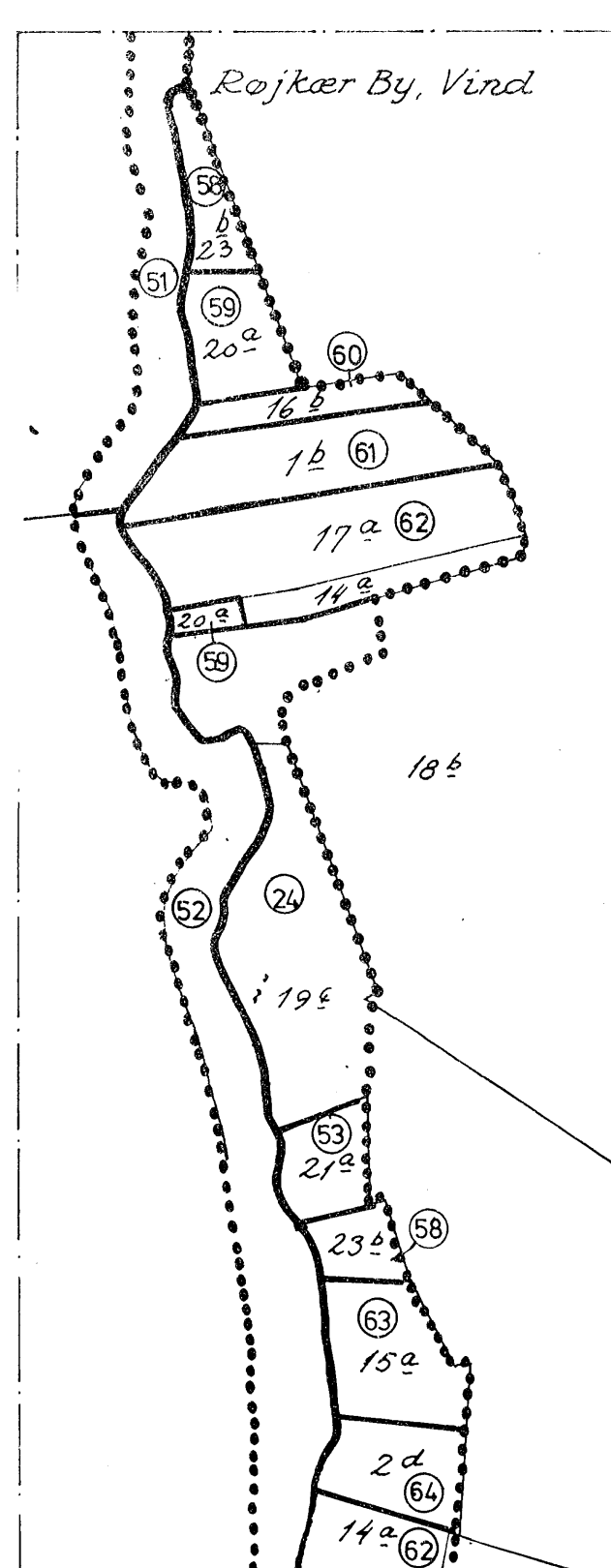
1:10.000
0 200 400 600 800 1000m

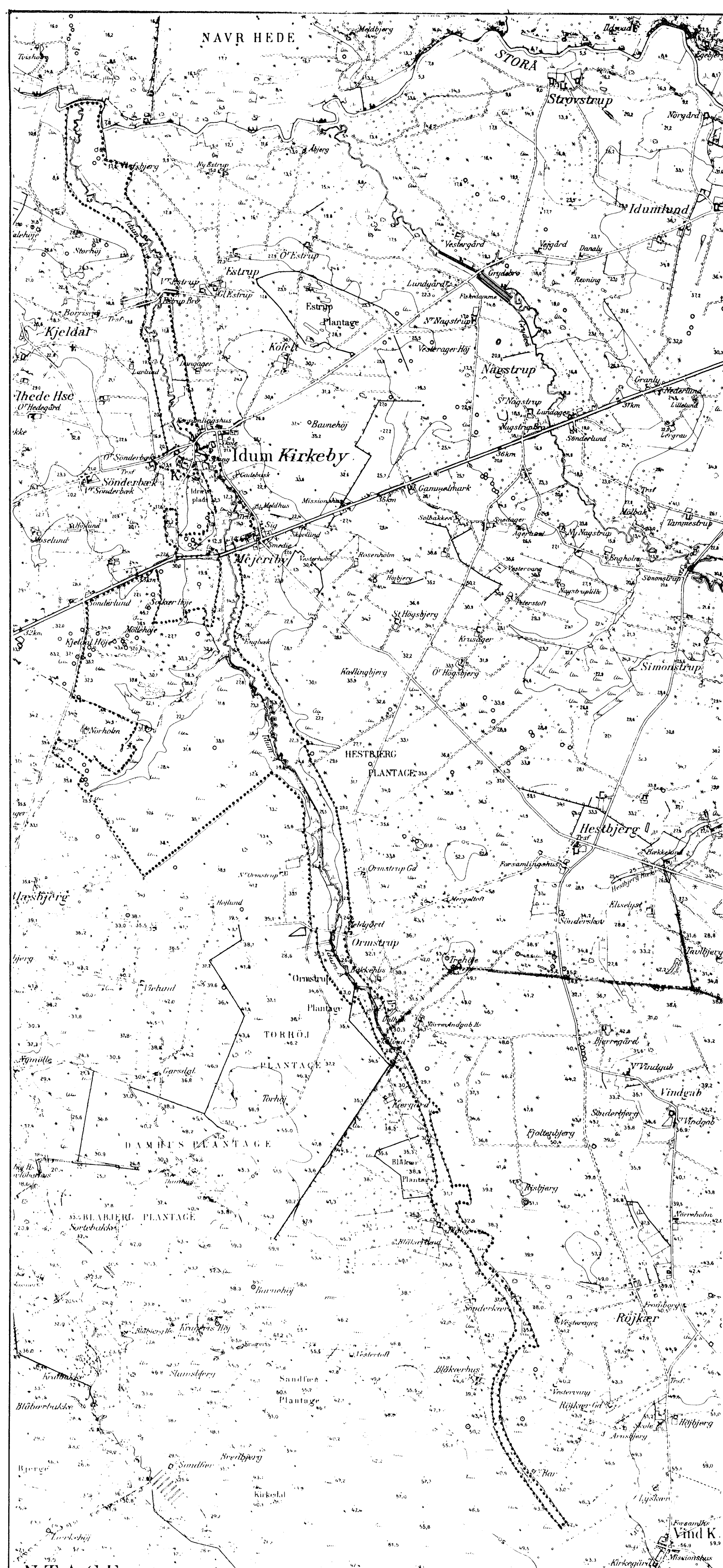
05060.000

Detail A. 1:4.000

Detail B. 1:4.000

UDSNIT AF 1115 III NØ - SØ 1:25.000

UDARBEJDET AF RINGKJØBING AMTSRÅD
AMTSFREDNINGSINSPEKTORATET, TIL TJENST.
LIG BRUG MED G. I TILLÆGSEL (A 400/76)

IDUM A

- ..... Fredningsgrænse
- Ejerslavsgrense
- Ejendomsgrænse
- (12) Lb. nr. i h.t. ejerfortegnelse
- Kirkefredning
- - - - - Byggelinie

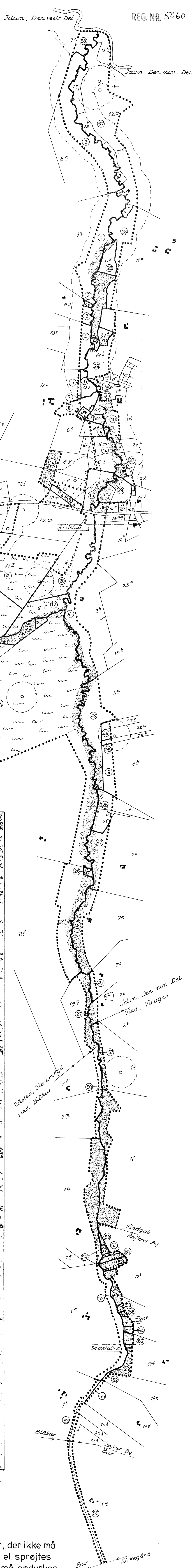
Eng- og mosearealer, der ikke må pløjes, fræses, gødes el. sprøjtes
Hedearealer, der ikke må opdyrkes

AMTSFREDNINGSINSPEKTORATET I MAJ 1982
Fredningsgrænsen ændret i august 1982

" " i maj 1983 (lb. nr. 29)

" " i december 1983 (lb. nr. 5, Nr. 17 udg.).

1:10.000
0 200 400 600 800 1000 1200 1400 1600 1800 2000 m

REG. NR. 5060

REG. NR. 05060.000

DISPENSATIONER>

Afgørelser - Reg. nr.:

Herunder ses afgørelser i dispensationssager for denne fredning

FREDNINGSNÆVNET

FOR

RINGKØBING AMTS FREDNINGSKREDS

DOMMERKONTORET · TELEFON 07-32 14 11

6950 RINGKØBING

REG. NR. 05060.000/4/87 ^{LVS}

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

Ringkøbing, den 21. august 1987.
R.A.F. 78/1987.

24 AUG. 1987

Nævnet har d.d. tilskrevet Holstebro kommune, Bygningsinspektoratet, Rådhuset, 7500 Holstebro, således:

"Vedrørende opførelse af tilbygning til enfamiliehus på ejendommen matr. nr. 16ac Den mellemste Del, Idom, tilhørende T. Wium Andersen, Idom Kirkevej 9, 7500 Holstebro.

Efter en besigtigelse, hvori foruden nævnets medlemmer deltog en repræsentant for Ringkøbing amtskommunes fredningsafdeling, for ejeren samt for arkitektfirmaet, meddeler nævnet herved i medfør af naturfredningslovens § 34 fornøden tilladelse til det ansøgte.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra tilladelsens meddelelse, jfr. naturfredningslovens § 64a.

Det bemærkes, at ansøgeren ikke herved er fritaget for at søge eventuelle andre tilladelser, som lovgivningen måtte kræve.

Afgørelsen kan efter naturfredningslovens § 58 indbringes for overfredningsnævnet (adr. Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm) af bl.a. ansøgeren og forskellige myndigheder.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede.

En tilladelse kan ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage iværksat, kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af overfredningsnævnet."

Hvilket herved meddeles.

/ Kopi af ansøgningen samt kortbilag vedlægges.

Med venlig hilsen

p.n.y.

Løbjerg Nielsen

Skov- og Naturstyrelsen,
Slotsmarken 13,
2970 Hørsholm.

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen
j.nr. F 1303/77-40 Bil. 5

FREDNINGSNÆVNET

FOR

RINGKØBING AMTS FREDNINGSKREDS

DOMMERKONTORET TELEFON 07 32 14 11

6950 RINGKØBING

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

14 JAN. 1988

Ringkøbing, den 11. januar 1988.
R A F 266/1987.

Nævnet har d.d. tilskrevet Ringkjøbing amtskommune, fredningsafdelingen, I.C. Christensens alle 1, 6950 Ringkøbing, således:

"Vedrørende videreførelse af hedepleje på arealerne af matr.nr. 13a Den vestlige Del, Idom, tilhørende Christen og Anders Christensen, Burvej 9, Idom, 7500 Holstebro.

Efter en besigtigelse, hvori foruden nævnets medlemmer deltog repræsentanter for Holstebro kommune og Ringkjøbing amtskommunes fredningsafdeling samt ejerne, meddeler nævnet herved i medfør af Overfredningsnævnets afgørelse af 30. december 1985, § 9 - efter at ejernes samtykke % ikke har kunnet opnås - tilladelse til rydning af det i vedhæftede rids med rødt indrammede område.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra tilladelsens meddelelse, jfr. naturfredningslovens § 64a.

Det bemærkes, at ansøgeren ikke herved er fritaget for at søge eventuelle andre tilladelser, som lovgivningen måtte kræve.

Afgørelsen kan efter naturfredningslovens § 58 indbringes for overfredningsnævnet (adr. Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm) af bl.a. ansøgeren og forskellige myndigheder.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede.

En tilladelse kan ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage iværksat, kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af overfredningsnævnet."

Hvilket herved meddeles.

% Kopi af ansøgningen vedlægges.

Miljøministeriet

J. nr. F 1303/11-8 1

Med venlig hilsen
D.N.V.

Løvbjerg Nielsen

Skov- og Naturstyrelsen,
Slotsmarken 13,
2970 Hørsholm.

FREDNINGSNÆVNET

FOR

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

RINGKØBING AMTS FREDNINGSKREDS 14 JAN. 1988

Ringkøbing, den 13. januar 1988.
R.A.F. 245/1987.

DOMMERKONTORET TELEFON 07 32 14 11

6950 RINGKØBING

Nævnet har d.d. tilskrevet Find Ravn, Høgsbjergvej 8, Idom, 7500 Holstebro, således:

"Vedrørende tilladelse til et allerede opført klækkehus på matr.nr. 110 Den mellemste Del, Idom, tilhørende Find Ravn, Høgsbjergvej 8, Idom, 7500 Holstebro.

Efter en besigtigelse, hvori deltog fredningsnævnets medlemmer, en repræsentant for Ringkøbing amtskommunes fredningsafdeling samt ejeren, og idet der henvises til fredningsnævnets skrivelse af 15. oktober 1982, godkender nævnet herved i medfør af nævnte skrivelse beliggenhed, udførelse og materialevalg og farver vedrørende det opførte klækkehus.

Det bemærkes, at ansøgeren ikke herved er fritaget for at søge eventuelle andre tilladelser, som lovgivningen måtte kræve.

Afgørelsen kan efter naturfredningslovens § 58 indbringes for overfredningsnævnet (adr. Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm) af bl.a. ansøgeren og forskellige myndigheder.

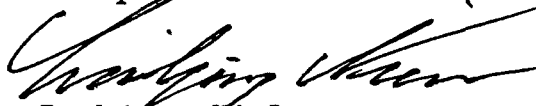
Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede."

Hvilket herved meddeles.

✓ Kopi af ansøgningen samt kortbilag vedlægges.

Med venlig hilsen

p.n.v.

Løbjerg Nielsen

Skov- og Naturstyrelsen,
Slotsmarken 13,
2970 Hørsholm.

Miljøministeriet

J. N. F. 1303/11-8

1

OVERFREDNINGSNÆVNET

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

28 MAR. 1988

REG. NR. 5060

Slotsmarken 15 BD/ic

2970 Hørsholm

Telefon 02 76 57 18

Kresten og Anders Christensen

Burvej 16

Idom

7500 Holstebro

Den 15.03.88

J.nr. 2601/84-1/88

Fredningsnævnet for Ringkøbing Amts Fredningskreds har i skrivelse af 11. januar 1988 meddelt Ringkøbing Amt tilladelse til udførelse af hedepleje på Deres ejendom matr.nr. 13 a Den vestlige Del, Idom. Den enstemmige afgørelse er truffet i medfør af § 9 i Overfredningsnævnets afgørelse af 30. december 1985 om fredning af Idom Å med omgivende arealer. De har påklaget denne afgørelse til Overfredningsnævnet.

Fredningsafgørelsens § 9 lyder således: "På de arealer, der er vist på fredningskortet med signatur for "eng- og mosearealer" og "hedearealer", og på de i § 2, b, nævnte arealer har Ringkøbing Amtsråd ret til uden udgift for ejeren at lade foretage naturpleje til opfyldelse af fredningens formål, f.eks. rydning af selvsåede buske og træer, slåning af lyng og afgræsning. - På "eng- og mosearealer" og "hedearealer" må Amtsrådet først udføre plejearbejder, når de er tiltrådt af vedkommende ejer eller - hvis ejerens samtykke ikke opnås - med Fredningsnævnets godkendelse. Et eventuelt overskud ved plejen tilfalder den pågældende ejer."

Ringkøbing Amts Fredningsafdeling har i 1986 og 1987 foretaget hedepleje ved rydning af selvsåede buske og træer efter aftale med ejerne af to andre ejendomme i fredningsområdet. Amtet ønsker nu som led i plejeplanen at foretage rydning af selvsåede nåletræer på Deres ejendom.

De har som begrundelse for at modsætte Dem rydningen af Deres areal anført, at jagt- og naturmæssige hensyn tilsiger en bevarelse, idet råvildt har deres na-

Miljøministeriet J. nr. F 1303/11-8

1 MAR. 1988

Foto-venter

turlige gang gennem bevoksningen, ligesom De har et behov for at kunne udnytte træerne til salg af pyntegrønt og opvarmning.

Overfredningsnævnet skal udtale:

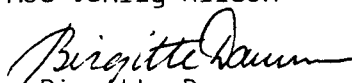
Ved Overfredningsnævnets afgørelse fra 1985 blev det bestemt, at Amtet skulle have mulighed for at pleje de fredede arealer, således at bl.a. landskabsværdierne, der er knyttet til ådalen og hedebakkerne, kunne opretholdes og gennem naturpleje forbedres.

Ejerne af ejendommene i fredningsområdet blev tilkendt en erstatning for begrænsning i rådigheden over deres arealer, herunder også det forhold at måtte tåle, at Amtet kan foretage naturpleje. Erstatning blev for Deres vedkommende fastsat til 27.500 kr.

Overfredningsnævnet finder, at de af Amtet ønskede plejearbejder ligger inden for det i fredningsafgørelsen tilladte. Fredningsnævnets afgørelse stadfæstes derfor.

I sagens behandling har deltaget samtlige 11 medlemmer af Overfredningsnævnet. Afgørelsen er enstemmig.

Med venlig hilsen

Birgitte Damm

sekr.

FREDNINGSNÆVNET

FOR

RINGKØBING AMTS FREDNINGSKREDS

Modtaget i
Skov- og NaturstyrelsenRingkøbing, den 23. april 1990.
R.A.F. 211/1989.

DOMMERKONTORIT TELEFON 07 32 14 11

24 APR. 1990

6950 RINGKØBING

LVS
3204.90
Jens

Nævnet har d.d. tilskrevet Holger Maarbjerger, Ringkjøbingvej 38, Idom, 7500 Holstebro, således:

"Vedrørende beplantning på matr.nr. 11b og 13b Den vestlige Del, Idom, tilhørende Holger Maarbjerger, Ringkjøbingvej 38, Idom, 7500 Holstebro.

Efter en besigtigelse, hvori foruden nævnets medlemmer deltog repræsentanter for Ringkjøbing amtskommunes landskabsafdeling, Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite, Kulturhistorisk Kontor samt ejeren, meddeler nævnet herved i medfør af naturfredningslovens § 34 afslag til det ansøgte.

Det blev under besigtigelsen oplyst, at hovedformålet med plantningen var at skabe et vest-øst gående læhegn for at beskytte især ejerens ejendom, der er beliggende umiddelbart nord for landevejen mellem Holstebro og Ringkjøbing, og herved hindre sandflugt fra de syd herfor liggende marker.

Nævnet har ved afgørelsen især lagt vægt på, at en beplantning som det ansøgte vil fjerne udsigten til den gruppe fortidsminder, som amtskommunen gennem landskabspleje har frilagt i overensstemmelse med overfredningsnævnets afgørelse af 30. december 1985 om fredning af Idom å med omgivende arealer. Efter § 6 i overfredningsnævnets afgørelse må der ikke foretages ny beplantning.

I overfredningsnævnets afgørelse hedder det om det areal, der nu søges tilplantet:

"Umiddelbart syd for landevejen mellem Holstebro og Ringkjøbing udvides fredningsområdet med nogle tilstødende hedearealer og - med navnlig det formål at undgå en tilplantning, som kan skjule de mar-

Miljøministeriet

Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN

1211/11-0014

Bil. 2.

Akt. nr.

1.

kante oldtidshøje - tillige med nogle tilgrænsende landbrugsdrevne arealer."

Nævnet finder på denne baggrund, at det ansøgte vil komme i strid med fredningens formål, hvorfor en dispensation ikke kan meddeles.

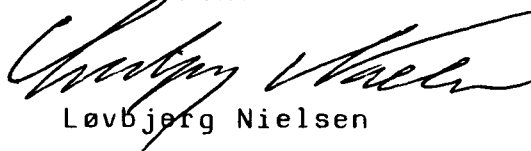
Afgørelsen kan efter naturfredningslovens § 58 indbringes for overfredningsnævnet (adr. Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm) af bl.a. ansøgeren og forskellige myndigheder.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede. "

Hvilket herved meddeles.

./. Kopi af ansøgningen samt kortbilag vedlægges.

P.n.v.

Lønbjerg Nielsen

Skov- og Naturstyrelsen,
Slotsmarken 13,
2970 Hørsholm.

OVERFREDNINGSNÆVNET

Slotsmarken 15 BA/bop
2970 Hørsholm
Telefon 45 76 57 18

Holger Maarbjerg
Ringkøbingvej 38
Idom
7500 Holstebro

Den 4. september 1990
J.nr. 2601/84-1/90

Fredningsnævnet for Ringkøbing Amts Fredningskreds har den 23. april 1990 afslået at meddele dispensation efter naturfredningslovens § 34 til plantning af et læhegn på Deres ejendom matr.nr. 11 b og 13 b Den vestlige Del, Idom, syd for landevejen mellem Holstebro og Ringkøbing. De har påklaget fredningsnævnets afslag til Overfredningsnævnet.

Det areal, hvorpå læhegnet ønskes plantet, er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 30. december 1985 om fredning af Idom å med omgivende arealer. Fredningsafgørelsen indeholder forbud mod ny beplantning. Det er udtalt i afgørelsen med særligt sigte på arealerne umiddelbart syd for landevejen, at beplantningsforbudet navnlig har det formål at undgå en tilplantning, som kan skjule de markante oldtidshøje syd for vejen (Kjeldal Høje).

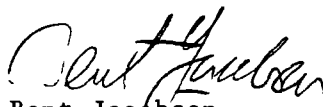
Ringkøbing Amt har efter fredningens gennemførelse frilagt disse høje, og i overensstemmelse med indstillinger fra amtet og Miljøministeriet har fredningsnævnet fundet, at det ansøgte læhegn vil komme i strid med fredningens formål.

Overfredningsnævnet kan tiltræde, at et læhegn det pågældende sted strider mod fredningens formål, og at der derfor ikke kan dispenseres efter naturfredningslovens § 34 til det ansøgte.

Opmærksomheden henledes på, at fredningen ikke omfatter de dele af matr.nr. 11 b og 13 b, som ligger nord for landevejen. Plantning af et læhegn langs landevejens nordside fremkalder derfor ikke forhold i strid med fredningen.

I sagens behandling har deltaget 9 af Overfredningsnævnets 11 medlemmer.
Afgørelsen er enstemmig.

Med venlig hilsen

Bent Jacobsen
viceformand

20 SEP. 1990

REG. NR.

5060.00

Ringkøbing, den 19. september 1990.
R.A.I. 171/1990.

FREDNINGSNÆVNET

FOR

RINGKØBING AMTS FREDNINGSKREDS

DOMMERKONTORET · TELEFON 07 32 14 11

6950 RINGKØBING

Nævnet har d.d. tilskrevet Ringkjøbing amtskommune, Teknik- og Miljøforvaltningen, Landskabsafdelingen, Damstrædet 2, 6950 Ringkøbing, således:

"Vedrørende retablering af en strækning af Idom å i Holstebro kommune.

Nævnet meddeler herved i medfør af naturfredningslovens § 34 tilladelse til det ansøgte.

Nævnet har ved afgørelsen især lagt vægt på, at der ved de påtænkte restaureringsforanstaltninger sker en genskabelse af de oprindelige åslyngninger, som stadig er synlige i landskabet.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra tilladelsens meddelelse, jfr. naturfredningslovens § 64a.

Det bemærkes, at ansøgeren ikke herved er fritaget for at søge eventuelle andre tilladelser, som lovgivningen måtte kræve.

Afgørelsen kan efter naturfredningslovens § 58 indbringes for overfredningsnævnet (adr. Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm) af bl.a. ansøgeren og forskellige myndigheder.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede.

En tilladelse kan ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage iværksat, kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af overfredningsnævnet. "

Hvilket herved meddeles.

./. Kopi af ansøgningen med bilag vedlægges.

Med venlig hilsen

p.h.v.

Lønbjerg Nielsen

ad

Miljøministeriet

Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN

Akt. nr.

1211/11-0014

Bil. 9

3

Skov- og Naturstyrelsen,
Slotsmarken 13,
2970 Hørsholm.

FREDNINGSNÆVNET
FOR
RINGKØBING AMTS FREDNINGSKREDS
DOMMERKONTORET TELEFON 07 32 14 11
6950 RINGKØBING

Ringkøbing, den 28. juli 1992.
R.A.F. 125/1992.

Nævnet har d.d. tilskrevet HAWK Afdeling vest, Flyvestation Karup, Kølvrå, 7470 Karup, således:

"Vedrørende midlertidig opstilling af radar med tilhørende støtteudstyr inden for beskyttelseszonen omkring Solkær Høje i Idom.

Efter en besigtigelse den 10. juli 1992, hvori deltog foruden nævnets medlemmer, repræsentanter for Ringkøbing Amtskommunes landskabsafdeling og Kulturhistorisk Kontor samt for HAWK Afdeling vest, Flyvestation Karup, meddeler nævnet i medfør af naturfredningslovens § 34 og § 53 tilladelse til midlertidig opstilling i perioden fra den 23. august 1992 til den 4. september 1992 af radar med tilhørende støtteudstyr på det under besigtigelsen udpegede sted.

Nævnet har ved afgørelsen lagt vægt på, at den midlertidige opstilling, der sker i et hedeareal, der er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 30. december 1985 om fredning af Idom å med omgivende arealer, vil ske med vogne, der alle er monteret på hjul, og ikke bælter, og at amtskommunen, der står for plejen af arealerne ikke har villet udtale sig imod den anførte midlertidige opstilling.

Det bemærkes, at ansøgeren ikke herved er fritaget for at søge eventuelle andre tilladelser, som lovgivningen måtte kræve.

Afgørelsen, der er truffet i medfør af lov nr. 9 af 3. januar 1992 om naturbeskyttelse § 104, stk. 1, 1. pkt., af det inden dens ikrafttrædelse eksisterende fredningsnævn, idet sagen var

Udfærdiget:

1211/11-0014

indbragt for nævnet inden nævnte lovs ikrafttræden, kan efter denne lovs § 85, jfr. § 87, indbringes for Naturklagenævnet, der afgør klager, der er indgivet af miljøministeren eller indeholder spørgsmål, som efter dette nævns vurdering har meget væsentlig interesse i forhold til lovens formål, idet miljøministeren afgør andre klager.

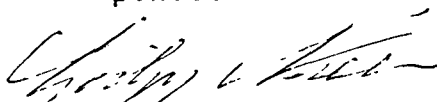
Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, og klagen indgives skriftligt til nærværende fredningsnævn på den ovenfor anførte adresse.

En tilladelse kan ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Er klage iværksat, kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet. "

Hvilket herved meddeles.

Med venlig hilsen

p.n.v.

Løvbjerg Nielsen

5

Skov- og Naturstyrelsen,
Slotsmarken 13,
2970 Hørsholm.

Retten i Herning, 2. afdeling
Nygade 1-3, 7400 Herning
Tlf. 97 22 22 00

Herning, den 20. april 1994
R.A.F. 19/94

Idom Dambrug
Borrisvej 1, Idom
7500 Holstebro

Idom Dambrug, Borrisvej 1, Idom, 7500 Holstebro, ansøger om tilladelse til opførelse af maskinhus på ejendommen matr. nr. 11 o, Den mellemste del, Idom. Overfredningsnævnets kendelse af 30. december 1985 - R.A.F.79/76 - Idom Å.

Efter en besigtigelse, hvori foruden nævnets medlemmer og Ida og Kurt Ravn deltog repræsentanter for Ringkøbing Amtskommune og Holstebro kommune, meddeler nævnet i medfør af Naturbeskyttelseslovens § 50 dispensation fra overfredningsnævnets kendelse af 30. december 1985, § 8, idet nævnet godkender opførelse af et maskinhus som ansøgt.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra tilladelsens meddelelse, jfr. Naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

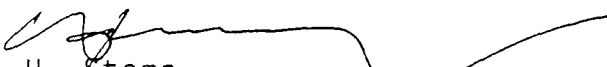
Afgørelsen kan efter lov om Naturbeskyttelse, § 85, jfr. § 87 inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, indbringes for Naturklagenævnet, der afgør klager, der er indgivet af miljøministeren eller indeholder spørgsmål, som efter nævnets vurdering har meget væsentlig interesse i forhold til lovens formål, idet miljøministeren afgør andre klager.

Klagen skal indgives skriftligt til dette fredningsnævn på den ovenfor anførte adresse.

En tilladelse må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Er klage iværksat, kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Det bemærkes, at ansøgeren ikke herved er fritaget for at søge eventuelle andre tilladelser, som lovgivningen måtte kræve.

Med venlig hilsen

H. Stamp

FREDNINGSNÆVNET
FOR RINGKJØBING AMT

RETEN I HERNING, 2. AFD
Nygade 1-3, 7400 Herning
Tlf 9722 2200

Modtaget af
Skov- og Naturstyrelsen

1 DEC. 1995

Herning, den 6. december 1995

R.A.F. 54/95

Skov- og Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø.

5060.00

Flemming Iversen, Idom Kirkevej 14, 7500 Holstebro, er d.d. tilskrevet således:

"Vestjydsk Skovdyrkerforening søger på vegne Flemming Iversen, Idom Kirkevej 14, 7500 Holstebro, om tilladelse til at tilplante et 0,37 ha stort areal af matr. nr. 23 a, Den mellemste Del, Idom. - R.A.F. 79/76 - Idom Å.

Efter en besigtigelse den 30. november 1995, hvori foruden nævnet deltog repræsentanter fra Ringkøbing amtskommune, Friluftsrådet samt ansøgeren, Flemming Iversen, skal nævnet meddele afslag på ansøgningen om tilladelse til at beplante den del af matr. nr. 23 a, Den mellemste Del, Idom, som befinder sig på det fredede areal. Nævnet skal endvidere meddele afslag på ansøgningen om alene på arealet at plante et læhegn langs ejendommen Idom Kirkevej 19.

I Overfredningsnævnets kendelse af 30. december 1985 hedder det blandt andet om fredningens formål: "...at sikre, at Idom å vedbliver at være et ureguleret naturvandløb m.v. samt sikre, at de landskabelige værdier, der er knyttet til ådalen og hedebakkerne i området opretholdes og gennem naturpleje kan forbedres."

Om selve fredningen er det blandt andet oplyst i § 6: "Der må ikke foretages ny beplantning, heller ikke selv om beplantningen ville være lovlig efter landbrugsloven."

Nævnet finder, at en samlet beplantning af arealet vil fjerne udsigten fra vejen til ådalen, og at et læbælte, som det ansøgte, vil indskrænke udsigten til ådalen væsentligt, hvorfor såvel en samlet beplantning som et læbælte vil være i strid både med fredningen og dennes formål.

Eksempel

Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. 1211/11-0014
Akt. nr. 5

311.

Afgørelsen kan efter lov om Naturbeskyttelse, § 85, jfr. § 87 inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, indbringes for Naturklagenævnet, der afgør klager, der er indgivet af miljømini-

steren eller indeholder spørgsmål, som efter nævnets vurdering har meget væsentlig interesse i forhold til lovens formål, idet miljøministeren afgør andre klager.

Klagen skal indgives skriftligt til dette fredningsnævn på den ovenfor anførte adresse.

Med venlig hilsen

H. Stamp"

hvilket herved meddeles til Deres orientering.

H. Stamp

/GRM

Skov- og Naturstyrelsen

Herning, den 12. december 1996

R.A.F. 33/96

Skov- og Naturstyrelsen

Haraldsgade 53

2100 København Ø.

REG. NR. 5060.00.

Preben Pedersen er d.d. tilskrevet således:

"Preben Pedersen, Blåkjærvej 2, Vind, 7500 Holstebro, ansøger om tilladelse til at anlægge et lavvandet vandhul ved Idom å's øvre ende, på matr. nr. 1 a, Bur, Vind. - R.A.F. 79/76 - Idom Å.

Efter en besigtigelse den 5. december 1996, hvori foruden nævnets medlemmer deltog repræsentanter for Ringkjøbing amtskommune, Trehøje kommune, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening og ansøgeren, meddeler nævnet i medfør af Naturbeskyttelseslovens § 50 afslag på det ansøgte, idet dette vil være i strid med fredningens formål.

Arealet er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 30. december 1985, hvorefter fredningens formål er "at sikre, at Idom å vedbliver at være et ureguleret naturvandløb m.v. samt sikre, at de landskabelige værdier, der er knyttet til ådalen og hedebackerne i området opretholdes og gennem naturpleje kan forbedres ...." I fredningskendelsen § 5 anføres: "Der må ikke foretages terrænændringer. Der må således ikke .... og der må ikke foretages opfyldning, planering eller afgravning, herunder tørvegravning".

Nævnet har også lagt vægt på, at det principielt forekommer betænkeligt at give tilladelse til, at der i fredede områder anlægges søer i tilslutning til vandløb.

Afgørelsen kan efter lov om Naturbeskyttelse, § 85, jfr. § 87 inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, indbringes for Naturklagenævnet, der afgør klager, der er indgivet af miljømini-

Forordningsministeriet
Skov- og Naturstyrelsen
J. N. 1996-12-11/11-CCZC
Ans. nr.

Bll.

steren eller indeholder spørgsmål, som efter nævnets vurdering har meget væsentlig interesse i forhold til lovens formål, idet miljøministeren afgør andre klager.

Klagen skal indgives skriftligt til dette fredningsnævn på den ovenfor anførte adresse.

Med venlig hilsen

. H. Stamp"

hvilket herved meddeles til Deres orientering.

H. Stamp

/GRM

FREDNINGSNÆVNET
FOR RINGKJØBING AMT

RETTEEN I HERNING, 2. AFD.
Nygade 1-3, 7400 Herning
Tlf. 9722 2200

Herning, den 11. juni 1998

R.A.F. 36/98

Skov- og Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø.

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

12 JUNI 1998

REG. NR. 5060.00.

Hvam Arkitektkontor A/S er d.d. tilskrevet således:

"Hvam Arkitektkontor A/S, Rydevej 15, 7500 Holstebro, ansøger på vegne Helle Ørskov Nielsen og Lars Berg Nielsen, Idom Kirkevej 29, 7500 Holstebro, om tilladelse til at opføre 49,5 m² tilbygning til eksisterende beboelse på ejendommen matr. nr. 24 C, Den mellemste Del, Idom, beliggende Idom Kirkevej 29, Holstebro. - R.A.F. 79/76 - Idom Å.

Under henvisning til Deres ansøgning om tilladelse til ovennævnte skal jeg meddele, at det ansøgte ikke ses at kræve tilladelse fra fredningsnævnet.

Der henvises til Overfredningsnævnets kendelse af 30. december 1985, § 8, hvorefter der ikke må opføres ny bebyggelse, medmindre det sker i umiddelbart tilknytning til eksisterende bebyggelse.

Med venlig hilsen

H. Stamp

hvilket herved meddeles til Deres orientering.

Skov- og Naturministeriet
Skov- og Naturstyrelsen
Jnr. 511 1998 - 12.11/11-0020
Akt. nr. 3

H. Stamp
Bil.

/GRM

FREDNINGSNÆVNET FOR RINGKJØBING AMT

SCANNED

MODTAGET
Skov- og NaturstyrelsenHerning, den 23. august 2002
R.A.F. 48/02Skov- og Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København

23 AUG. 2002

Ringkjøbing Amt er d.d. tilskrevet således:

"Ringkjøbing Amt, Damstrædet 2, 6950 Ringkøbing, ansøger om tilladelse til at etablere et ca. 130 m langt strygomløb på vestsiden af hovedstemmeværket ved Idom Dambrug i den nedre del af Idom Å. – R.A.F. 79/76 – Idom Å.

Ved Overfredningsnævnets kendelse af 30. december 1985 blev Idom å med omgivende arealer fredet. Formålet er beskrevet således: "*at sikre, at Idom å vedbliver at være et ureguleret naturvandløb og på strækningen fra dens udspring til Idom dambrug fortsat kan fungere som et naturvidenskabeligt referencevandløb, og at de landskabelige værdier, der er knyttet til ådalen og hedebakkerne i området, opretholdes og gennem naturpleje kan forbedres.*" Fredningens § 2 pkt. a er formuleret således: "*Åens naturlige forløb og vandføringssevne skal bevares, og der må ikke foretages foranstaltninger, som kan forringe åens nuværende vandkvalitet. Vedligeholdelse af vandløbet ...*" I § 5 anføres under overskriften Terrænnændringer: "*Der må ikke foretages terrænnændringer. Der må således ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden, og der må ikke foretages opfyldning, planering eller afgravning, herunder tørvegravning.*"

Fra Ringkjøbing amt er modtaget en ansøgning om tilladelse til etablering af et omløbsstryg ved Idom dambrug. Stryget skal laves for at forbedre passageforholdene for fisk ved opstemningen af åen ved dambruget.

Sagen er behandlet af nævnets formand alene efter § 9, stk. 4 i forretningsordenen for Fredningsnævn.

Jeg skal hermed på nævnets vegne i medfør af Naturbeskyttelseslovens § 50 meddele tilladelse til det ansøgte, idet dette ikke er i strid med fredningens formål. Jeg har især lagt vægt på, at formålet med at lave stryget er en forbedring af åen som vandløb og levested for fisk. Stryget vil ikke ødelægge de landskabelige værdier i området. Tilladelsen gives dog på vilkår, at det opgravede materiale fjernes eller spredes, så de landskabelige værdier på stedet bevares.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra tilladelsens meddelelse, jf. Naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Afgørelsen kan efter lov om Naturbeskyttelse, § 78, stk. 3, jfr. § 87 inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, påklages til Naturklagenævnet.

FREDNINGSNÆVNET FOR RINGKJØBING AMT

Klagen skal indgives skriftligt til dette fredningsnævn på den nedenfor anførte adresse.

En tilladelse må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Er klage iværksat, kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Det bemærkes, at ansøgeren ikke herved er fritaget for at søge eventuelle andre tilladelser, som lovgivningen måtte kræve.

Med venlig hilsen

H. Stamp"

hvilket herved meddeles til Deres orientering.

H. Stamp

Oversigtskort - Flyfoto 1:3000

Målsætninger

— A, B1

— B2

9a

BORRISVEJ 1

Idom Dambrug

11a

Idom A →

11o

BORRISVEJ 4

Strygomløb

Stemmeværk

Bilag 2

Herning, den 9. april 2010
FRD 49/2009

By- og Landskabsstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø.

Modtaget i
By- og Landskabsstyrelsen

13 APR. 2010

KFUM-Spejderne, Idom-Råsted v/Henny Olesen er d.d. tilskrevet således:

"KFUM-Spejderne, Idom-Råsted v/Henny Olesen, Estrupvej 42A, Idom, 7500 Holstebro, har ansøgt om dispensation til at udføre forskellige tiltag på det fredede område ved "ake-lahytten", matr. nr. 6 d, 6 o, og 6 t, Den Vestlige Del, Idom. – R.A.F. 79/1976 – Idom Å.

Efter en besigtigelse den 25. marts 2010, hvori foruden nævnet deltog repræsentanter for Holstebro kommune, Miljøcenter Ringkøbing, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og ansøgeren, KFUM-spejderne Idom-Råsted, skal nævnet i medfør af Naturbeskyttelseslovens § 50 meddele tilladelse til det ansøgte, da ingen af de ansøgte ændringer eller opstillingen af to sheltere findes at være i strid med fredningens formål. Nævnet har især lagt vægt på, at hverken en udvidelse af vejen i svinget, anlæg af to vigepladser, anlæg af en vendeplads syd for vejen til spejderhytten, plantning af egnstypiske træer langs skel ved hovedvejen eller opstilling af to sheltere kan påvirke Idom å eller ådalen.

Tilladelsen gives på følgende vilkår:

- Udvidelsen af svinget må kun ske, så bredden bliver så stor, så en turistbus kan køre igennem svinget uden at køre ud i lyngen.
- Vigepladserne må højst have en længde på 20 meter og en bredde, så en bil kan passere en turistbus ved vigepladsen. Der skal etableres andre lyngbeklædte arealer af tilsvarende størrelse som de arealer, der ændrer karakter fra lyngbeklædt til græsbeklædt vigeplads. Dette skal ske efter nærmere anvisninger fra Holstebro kommune. Vigepladserne skal markeres med for eksempel fodhegn, så kørsel i lyngen undgås.
- Vendepladsen ved spejderhytten skal placeres syd for vejen til hytten, da arealet her ikke indeholder bevaringsværdig beplantning. Vendepladsen og vejen skal på tilsvarende vis også markeres, så kørsel i lyngen undgås.
- Nyplantningen langs skel ved hovedvejen skal ske med egnstypiske træer.
- Placeringen af vigepladserne, vendepladsen, nyplantningen og shelterne fremgår af vedhæftede luftfoto

Området ligger indenfor EF-habitatområde nr. 2258, Idom Å og Ormstrup Hede. Holstebro kommune har i et brev af 11. november 2009 til fredningsnævnet vurderet, at det ansøgte ikke har nogen negativ indvirkning på udpegningsgrundlaget.

Fredningsnævnet er enig i denne vurdering, hvorfor det findes forsvarligt at give tilladelsen på de beskrevne vilkår.

FREDNINGSNÆVNET FOR MIDTJYLLAND, VESTLIG DEL

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra tilladelsens meddelelse, jfr. Naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Afgørelsen kan efter lov om Naturbeskyttelse, § 78, stk. 3, jfr. § 87 inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, påklages til Naturklagenævnet.

Klagen skal indgives skriftligt til dette fredningsnævn på den nedenfor anførte adresse.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende Dem en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegyn-
de behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk

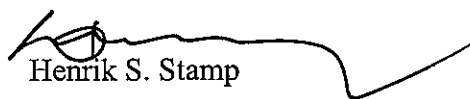
Gebyret tilbagebetales, hvis der gives helt eller delvist medhold i klagen.

En tilladelse må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Er klage iværksat, kan tilladel-
sen ikke udnyttes, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Det bemærkes, at ansøgeren ikke herved er fritaget for at søge eventuelle andre tilladelser, som lovgivningen måtte kræve”,

hvilket herved meddeles til Deres orientering.

Med venlig hilsen

Henrik S. Stamp

FREDNINGSNÆVNET FOR MIDTJYLLAND, VESTLIG DEL

Herning, den 23. september 2010
FRD 23/2010

By- og Landskabsstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø.

Modtaget i
By- og Landskabsstyrelsen

24 SEP. 2010

Holstebro kommune er d.d. tilskrevet således:

"Holstebro kommune, Nupark 51, 7500 Holstebro, ansøger om tilladelse til at anlægge et regnvandsbassin på matr. nr. 18b, Den mellemste Del, Idom, inden for Idom Å-fredningen – R.A.F. 79/1976 – Idom Å.

Efter en besigtigelse den 9. september 2010, hvori foruden fredningsnævnet deltog repræsentanter for Holstebro kommune, Danmarks Jægerforbund, samt ansøgeren, Vestforsyningen, skal nævnet i medfør af Naturbeskyttelseslovens § 50 meddele tilladelse til det ansøgte, da hverken regnvandsbassinerne eller det åbne afløb til Idom Å findes at være i strid med fredningens formål. Der henvises til vedhæftede skitse.

Nævnet har især lagt vægt på, at anlæg af regnvandsbassinerne medvirker til at forbedre kvaliteten af det vand, der løber ud i Idom Å. Endvidere er der lagt vægt på, at regnvandsbassinerne, der ligger tæt på det eksisterende rensningsanlæg, kun begrænset påvirker de landskabelige værdier.

Området ligger i umiddelbar nærhed af habitatområde nr. 225, Idom Å og Ormstrup Hede. Miljøcenter Ringkøbing har i et brev af 8. juli 2010 til fredningsnævnet vurderet, at det ansøgte ikke har nogen negativ indvirkning på udpegningsgrundlaget. Tilsvarende vurderes det, at projektet ikke påvirker arter i området udpeget jf. Habitatdirektivets Bilag IV.

Fredningsnævnet er enig i denne vurdering, hvorfor det findes forsvarligt at give tilladelsen på de beskrevne vilkår.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra tilladelsens meddelelse, jfr. Naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Afgørelsen kan efter lov om Naturbeskyttelse, § 78, stk. 3, jfr. § 87 inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, påklages til Naturklagenævnet.

Klagen skal indgives skriftligt til dette fredningsnævn på den nedenfor anførte adresse.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende Dem en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegyn- de behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk

---

RET TEN I HERNING, 2. AFDELING

Nygade 3, 7400 Herning

Tlf. 97 22 22 00 – E-mail: midtjyllandvest@fredningsnaevn.dk

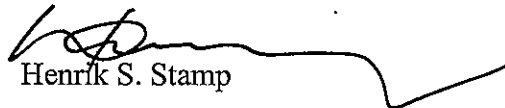
Gebyret tilbagebetales, hvis der gives helt eller delvist medhold i klagen.

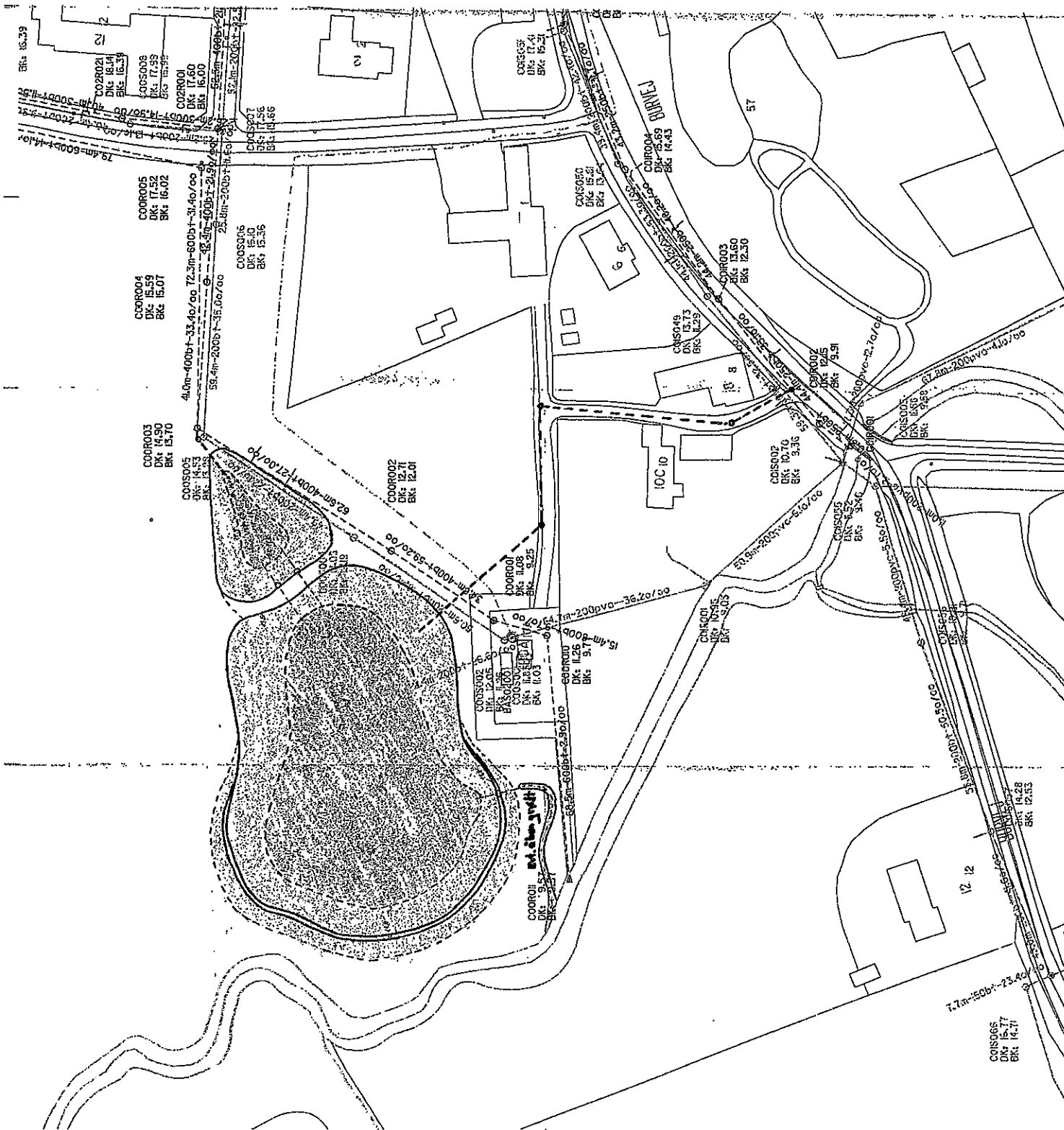
En tilladelse må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Er klage iværksat, kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Det bemærkes, at ansøgeren ikke herved er fritaget for at søge eventuelle andre tilladelser, som lovgivningen måtte kræve”,

hvilket herved meddeles til Deres orientering.

Med venlig hilsen

Henrik S. Stamp

Herning, 19. april 2012
FRD 47/2011

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø.

Lis Gammelgaard Jensen er d.d. tilskrevet således:

"Lis Gammelgaard Jensen, Høgsbjergvej 6, Idom, 7500 Herning, ansøger om tilladelse til at udvide vandhul/sø beliggende på matr. nr. 3a, Den mellemste Del, Idom. – R.A.F. 79/1976 – Idom Å.

Efter en besigtigelse den 29. marts 2012, hvori foruden fredningsnævnet deltog repræsentanter for Holstebro kommune, Naturstyrelsen Vestjylland natur, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og ansøgeren skal nævnet i medfør af Naturbeskyttelseslovens § 50 meddele, at der ikke kan gives tilladelse til udvidelse af vandhullet eller en retlig lovliggørelse af det vandhul, der er etableret, da dette findes at være i strid med fredningens formål.

Om den retlige lovliggørelse af det ulovligt udgravede vandhul bemærker nævnet indledningsvist, at der kun kan gives tilladelse, hvis der også ville være givet tilladelse, hvis der var søgt herom, inden vandhullet blev etableret. Det er nævnets opfattelse, at nævnet også ville have givet afslag, hvis der var søgt inden etableringen.

Nævnet har især lagt vægt på, at et vandhul er til skade for de landskabelige værdier, der er knyttet til ådalen og hedebackerne i området.

Det omhandlede areal er omfattet af Natura 2000-området N 64 Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø.

Naturstyrelsen, Vestjylland natur, har i et brev af 12. december 2011 vurderet, om det ansøgte er i strid med udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området. Styrelsen har oplyst, at arealet er kortlagt som tidvis våd eng, og denne naturtype er på udpegningsgrundlaget. Styrelsen har vurderet, at udvidelsen af søen er til direkte skade for udpegningsgrundlaget. Naturstyrelsen har også vurderet, at søen i sin nuværende størrelse har en væsentlig drænende effekt på de omgivende engarealer, hvilket også strider mod målsætningen i planen for det omhandlede Natura 2000-område.

Fredningsnævnet er enig i vurderingerne fra Naturstyrelsen, hvorfor det ansøgte heller ikke kan tillades med den begrundelse, at både en bevarelse af vandhullet og en udvidelse er til skade for udpegningsgrundlaget for det omhandlede Natura 2000-område.

Afgørelsen kan efter lov om Naturbeskyttelse, § 78, stk. 3, jfr. § 87 inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

FREDNINGSNÆVNET FOR MIDTJYLLAND, VESTLIG DEL

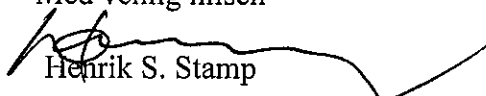
Klagen skal indgives skriftligt til dette fredningsnævn på den nedenfor anførte adresse.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Nævnet vil sende Dem en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Gebyret udgør 500 kr. for privatpersoner og 3.000 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder. Natur- og Miljøklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk

Gebyret tilbagebetales, hvis De får helt eller delvist medhold i Deres klage”,

hvilket herved meddeles til Deres orientering.

Med venlig hilsen

Henrik S. Stamp

FREDNINGSNÆVNET FOR MIDTJYLLAND, VESTLIG DEL

SCANNET

Modtaget i
Naturstyrelsen
20 APR, 2012

Herning, 19. april 2012
FRD 39/2011

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø.

Henrik Busk er d.d. tilskrevet således:

"Henrik Busk, Østerlundvej 7, 7500 Holstebro, ansøger om tilladelse til at etablere en sti, plantning af læhegn, opstilling af bænke m.m. ved spejderhuset, beliggende Ringkøbingvej 32, 7500 Holstebro – R.A.F. 79/1976 – Idom Å.

Efter en besigtigelse den 29. marts 2012, hvori foruden fredningsnævnet deltog repræsentanter for Holstebro kommune, Naturstyrelsen Vestjylland natur, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og ansøgeren skal nævnet i medfør af Naturbeskyttelseslovens § 50 meddele tilladelse til det ansøgte, da ingen af de ansøgte ændringer eller opstillingen af bænke eller motionsredskaber i naturtræ findes at være i strid med fredningens formål.

Nævnet har især lagt vægt på, at hverken den ansøgte plantning af egstypiske træer i to læhegn langs skel ved hovedvejen, rydning af krat på et areal på 30 x 30 meter eller anlæg af en trampesti som vist på det vedhæftede kortbilag kan påvirke Idom å eller ådalen. Opstilling af 4 bænke og motionsredskaber i naturtræ kan heller ikke påvirke omgivelserne.

Området ligger indenfor af Natura 2000-området N 64 Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø.

Naturstyrelsen, Vestjylland natur, har i et brev af 9. november 2011 til fredningsnævnet og under besigtigelsen vurderet, at det ansøgte efter ændring af stiforløbet ikke påvirker hverken naturtyper eller arter på udpegningsgrundlaget. Fredningsnævnet er enig i denne vurdering, hvorfor det findes forsvarligt at give tilladelsen.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra tilladelsens meddelelse, jfr. Naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Afgørelsen kan efter lov om Naturbeskyttelse, § 78, stk. 3, jfr. § 87 inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagen skal indgives skriftligt til dette fredningsnævn på den nedenfor anførte adresse.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Nævnet vil sende Dem en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Gebyret udgør 500 kr. for privatpersoner og 3.000 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder. Natur- og Miljøklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejled-

RETTEEN I HERNING, 2. AFDELING
Haraldsgade 28, 7400 Herning

Tlf. 99 68 60 21 - E-mail: midtjyllandvest@fredningsnaevn.dk

Øst-4110-00136 art 45

FREDNINGSNÆVNET FOR MIDTJYLLAND, VESTLIG DEL

---

ning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk

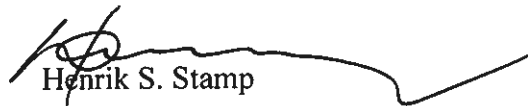
Gebyret tilbagebetales, hvis der gives helt eller delvist medhold i klagen.

En tilladelse må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Er klage iværksat, kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Det bemærkes, at ansøgeren ikke herved er fritaget for at søge eventuelle andre tilladelser, som lovgivningen måtte kræve”,

hvilket herved meddeles til Deres orientering.

Med venlig hilsen

Henrik S. Stamp

15/11/11 11:55:10

FREDNINGSNÆVNET FOR MIDTJYLLAND, VESTLIG DEL

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø.

Modtaget i
Naturstyrelsen

10 SEP. 2012

Herning, 7. september 2012
FRD 14/2012

Holstebro kommune er d.d. tilskrevet således:

"Holstebro kommune, Nupark 51, 7500 Holstebro, ansøger om tilladelse til at etablere en kreaturbro over Idom Å umiddelbart nord for Borrisvej – R.A.F. 79/1976 – Idom Å.

Efter en besigtigelse den 29. august 2012, hvori foruden fredningsnævnet deltog Friluftsrådet, de berørte lodsejere og ansøgeren, Holstebro kommune, skal nævnet i medfør af Naturbeskyttelseslovens § 50 meddele, at der kan gives tilladelse til det ansøgte, da dette ikke findes at være i strid med fredningens formål.

Nævnet har lagt vægt på, at broerne er hensigtsmæssige for at forbedre naturplejen i form af den afgræsning, der er nødvendig for at opretholde de landskabelige værdier, der er knyttet til det uregulerede vandløb beliggende i en ådal med varierende flora.

Endvidere har nævnet lagt vægt på, at broerne, som let kan fjernes, når de ikke længere skal bruges, ikke virker skæmmende på de naturværdier, der er knyttet til ådalen.

Området ligger indenfor Natura 2000 område N64. Naturstyrelsen, Vestjylland natur, har i et brev af 8. juni 2012 til fredningsnævnet vurderet, at det ansøgte ikke har nogen negativ indvirkning på de arter og naturtyper, som området er udpeget for. Det samme gør sig gældende for arter på Habitatdirektivets Bilag IV. Naturstyrelsen finder, at afgræsning i området vil være til gavn for udpegningsgrundlaget.

Fredningsnævnet er enig i denne vurdering, hvorfor det findes forsvarligt at give tilladelsen.

Afgørelsen kan efter lov om Naturbeskyttelse, § 78, stk. 3, jf. § 87 inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Deres klage bedes sendt til Fredningsnævnet for Midtjylland, vestlig del, så vidt muligt elektronisk på midtjyllandvest@fredningsnaevn.dk

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr.

De modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Fredningsnævnet for Midtjylland, vestlig del. De skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter.

RETTE I HERNING, 2. AFDELING

Haraldsgade 28, 7400 Herning

Tlf. 99 68 60 21 - E-mail: midtjyllandvest@fredningsnaevn.dk

FREDNINGSNÆVNET FOR MIDTJYLLAND, VESTLIG DEL

Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

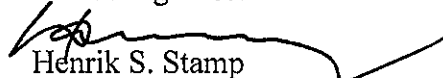
Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Er klage iværksat, kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Det bemærkes, at ansøgeren ikke herved er fritaget for at søge eventuelle andre tilladelser, som lovgivningen måtte kræve”,

hvilket herved meddeles til Deres orientering.

Med venlig hilsen

Henrik S. Stamp

- 2 JAN. 2013

Herning, 20. december 2012

FRD 35/2012

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø.

Bjarne Kristian Hjalager er d.d. tilskrevet således:

"Bjarne Kristian Hjalager, Burvej 1, Idom, 7500 Holstebro, ansøger om tilladelse til at opføre en ca. 20 m² glasudestue på sydsiden af sin ejendom. – R.A.F. 79/1976 – Idom Å – Lb. nr. 52 – Idom Kirke.

Ved Overfredningsnævnets kendelse af 30. december 1985, blev arealer ved Idom å fredet. Formålet er heri beskrevet således: "...at sikre, at Idom å vedbliver at være et ureguleret naturvandløb og på strækningen fra dens udspring til Idom dambrug fortsat kan fungere som et naturvidenskabeligt referencevandløb, og at de landskabelige værdier, der er knyttet til ådalen og hedebakkerne i området, opretholdes og gennem naturpleje kan forbedres." Den relevante fredningsbestemmelse er sålydende: "§ 8 Bebyggelse m.v. og andre anlæg: "Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder skure og boder, medmindre det sker i umiddelbar tilknytning til eksisterende bebyggelse.

Det samme gælder anbringelse af campingvogne o.lign. og telte. Sædvanlige læskure for kreaturer kan dog anbringes hvor som helst i fredningsområdet, hvis de opføres af træ og fremtræder i mørke, afdæmpede farver.

Der må heller ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg end bygninger. Eksempelvis må der ikke opstilles vindmøller eller tårne eller etableres skydebaner, motorbaner, oplagspladser eller lossepladser."

Ansøgerens ejendom er endvidere omfattet af en Exner fredning af omgivelserne ved Idom kirke, hvorefter det ikke er tilladt at bebygge arealerne.

Fra Holstebro kommune er modtaget en ansøgning fra Bjarne Kristian Hjalager om tilladelse til at opføre en udestue i glas, ca. 20 m² på ejendommen Burvej 1, Idom.

Holstebro kommune har ikke haft indvendinger mod det ansøgte, og har meddelt, at man er indstillet på at give dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 16 om åbeskyttelseslinjen.

Sagen er endvidere forelagt de kirkelige myndigheder.

Viborg stift har den 16. november 2012 meddelt, at man efter at have hørt den Kgl. Bygningsinspektør, Holstebro Provstiudvalg og Idom-Råstedes Pastoratråd ikke har bemærkninger til ansøgningen. Bygningsinspektøren har henvist til, at der er tale om en lille tilbygning, der ikke vil betyde noget for hverken indkigget til kirken eller udsynet fra kirkegården.

Ansøgningen er også forelagt Miljøministeriet, Naturstyrelsen, Det åbne land, der den 30. november 2012 har meddelt, at det ansøgte er uden betydning for de arter og naturtyper, der er udpegningsgrundlag for Natura 2000 område N64 og arterne på Habitatdirektivets bilag IV.

FREDNINGSNÆVNET FOR MIDTJYLLAND, VESTLIG DEL

Sagen er behandlet af nævnets formand alene efter § 9, stk. 4 i forretningsordenen for Fredningsnævn.

Jeg skal hermed på nævnets vegne i medfør af Naturbeskyttelseslovens § 50 meddele tilladelse til at der som ansøgt opføres en udestue på ejendommen Burvej 1, Idom, idet dette ikke er i strid med fredningens formål.

Jeg har især lagt vægt på, at der er tale om en ganske lille tilbygning på en eksisterende bygning, der ikke vil betyde noget for hverken indkigget til kirken eller udsynet fra kirkegården. Udestuen vil heller ikke påvirke vandløbet, Idom Å, eller de landskabelige værdier, der er knyttet til ådalen og hedebakkerne i området.

Endelig bemærker jeg, at jeg er enig med Naturstyrelsen i vurderingen af, at det ansøgte ikke vil påvirke de arter og naturtyper, der er udpegningsgrundlag for Natura 2000 område N64 eller arterne på Habitatdirektivets bilag IV.

Afgørelsen kan efter lov om Naturbeskyttelse, § 78, stk. 3, jf. § 87 inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Deres klage bedes sendt til Fredningsnævnet for Midtjylland, vestlig del, så vidt muligt elektronisk på midtjyllandvest@fredningsnaevn.dk

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr.

De modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Fredningsnævnet for Midtjylland, vestlig del. De skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

RETTEEN I HERNING, 2. AFDELING

Haraldsgade 28, 7400 Herning

TH. 99 68 60 21 - E-mail: midtjyllandvest@fredningsnaevn.dk

FREDNINGSNÆVNET FOR MIDTJYLLAND, VESTLIG DEL

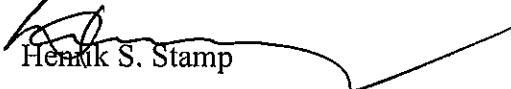
Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Er klage iværksat, kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Det bemærkes, at ansøgeren ikke herved er fritaget for at søge eventuelle andre tilladelser, som lovgivningen måtte kræve”,

hvilket herved meddeles til Deres orientering.

Med venlig hilsen

Henrik S. Stamp

RETEN I HERNING, 2. AFDELING

Haraldsgade 28, 7400 Herning

Tlf. 99 68 60 21 - E-mail: midtjyllandvest@fredningsnaevn.dk

FREDNINGSNÆVNET FOR MIDTJYLLAND, VESTLIG DEL

Herning, 17. maj 2013

FRD 5/2013

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø.

Idom-Råsted Menighedsråd er d.d. tilskrevet således:

”Idom-Råsted Menighedsråd v/Kim C. Thomsen, Kofeltvej 4, Idom, 7500 Holstebro, ansøger om tilladelse til at etablere ny depotplads og digegennembrud ved Idom Kirke. – Lb. nr. 52 – Idom Kirke – R.A.F. 79/1976 – Idom Å.

Efter en besigtigelse den 2. maj 2013, hvori foruden fredningsnævnet deltog repræsentanter for Viborg Stift, Holstebro Provsti, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og ansøgeren, skal nævnet i medfør af Naturbeskyttelseslovens § 50 meddele, at der kan gives tilladelse til, at der som ansøgt etableres en ny depotplads ved Idom kirke, da dette ikke er i strid med fredningens formål.

Der er tale om nødvendige ændringer, for at kirkegården kan drives på en tidssvarende og hensigtsmæssig måde.

Nævnet har navnlig lagt vægt på, at materialepladsen ikke virker skæmmende på kirken, ligesom pladsen ikke påvirker indkigget til kirken fra landevejene i området.

Der er endvidere lagt vægt på, at materialepladsen ikke påvirker de landskabelige værdier, der er knyttet til Idom Å og ådalen.

Arealet er omfattet af Natura 2000-område nr. 64 Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø, Idom Å og Ormstrup hede, herunder EF-habitatområde nr. 225. Ansøgningen har været forelagt Naturstyrelsen, Det åbne Land - Ribe, der i et brev af 14. marts 2013 har vurderet, at det ansøgte ikke skader arter og naturtyper på områdets udpegningsgrundlag.

Fredningsnævnet er enig i denne vurdering.

Tilladelsen gives på vilkår, at der syd og vest for materialepladsen etableres en afskærmende beplantning. Anvisninger herom fra Holstebro kommune skal efterkommes.

Afgørelsen kan efter lov om Naturbeskyttelse, § 78, stk. 3, jf. § 87 inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Deres klage bedes sendt til Fredningsnævnet for Midtjylland, vestlig del, så vidt muligt elektronisk på midtjyllandvest@fredningsnaevn.dk

---

RETTE I HERNING, 2. AFDELING

Haraldsgade 28, 7400 Herning

Tlf. 99 68 60 21 - E-mail: midtjyllandvest@fredningsnaevn.dk

FREDNINGSNÆVNET FOR MIDTJYLLAND, VESTLIG DEL

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr.

De modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Fredningsnævnet for Midtjylland, vestlig del. De skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førstestansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

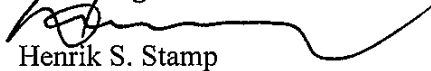
Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Er klage iværksat, kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Det bemærkes, at ansøgeren ikke herved er fritaget for at søge eventuelle andre tilladelser, som lovgivningen måtte kræve”,

hvilket herved meddeles til Deres orientering.

Mød venlig hilsen

Henrik S. Stamp

Herning, 17. december 2013
FRD 39/2013

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø.

Holstebro kommune er d.d. tilskrevet således:

"Holstebro kommune, Kirkestræde 11, 7500 Holstebro, ansøger om etablering af kreaturovergang over Kirkebækken ved Idom Å, matr. nr. 6h og 12q, Den Vestlige Del, Idom. – R.A.F. 79/1976 – Idom Å og Lb. nr. 52 – Idom Kirke.

Ved Overfredningsnævnets kendelse af 30. december 1985 blev arealer omkring Idom Å fredet. Formålet er "*at sikre, at Idom Å vedbliver at være et ureguleret naturvandløb og på strækningen fra dens udspring til Idom dambrug fortsat kan fungere som et naturvidenskabeligt referencevandløb, og at de landskabelige værdier, der er knyttet til ådalen og hedebakkerne i området, opretholdes og gennem naturpleje kan forbedres.*"

I § 5 anføres under overskriften Terrænændringer: "*Der må ikke foretages terrænændringer. Der må således ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden, og der må ikke foretages opfyldning, planering eller afgravning, herunder tørvegravning.*" Og § 8 Bebyggelse m.v. og andre anlæg: "*Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder skure og boder ...*"

Der må heller ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg end bygninger. ..."

Arealet er også omfattet af en sædvanlig kirkefredning, der blandt andet forbyder bebyggelser eller opsætning af alle genstande.

Fra ansøgeren er modtaget en ansøgning om tilladelse til at etablere en kreaturovergang i form af en træbro i terræn uden rækværk samt bibeholdelse af ca. 2 kubikmeter jord, der allerede er udlagt på engen foran kreaturovergangens fremtidige placering.

Ejendommen er beliggende i Natura 2000 område nr. 64 – habitatområde nr. 22 Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø, Idom Å og Ormstrup Hede.

Ansøgningen er af Fredningsnævnet forelagt Naturstyrelsen, Det åbne land, der i en udtalelse af 21. november 2013 har vurderet, at det ansøgte ikke kan påvirke Natura 2000 området i væsentlig negativ grad eller skade de plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Sagen er behandlet af nævnets formand alene efter § 10, stk. 5 i forretningsordenen for Fredningsnævnet.

Jeg skal hermed på nævnets vegne i medfør af Naturbeskyttelseslovens § 50 meddele tilladelse til det ansøgte, idet dette ikke er i strid med fredningernes formål. Jeg har især lagt vægt på,

FREDNINGSNÆVNET FOR MIDTJYLLAND, VESTLIG DEL

---

at kreaturovergangen hverken kan påvirke vandkvaliteten, faunaen eller floraen i Idom Å. Da broen, der kun er ca. 2 x 2 meter, ikke forsynes med rækværk eller lignende, vil den næppe kunne ses på afstand. Den vil derfor hverken påvirke de landskabelige værdier i området eller påvirke indkigget til kirken. Den vil heller ikke skæmme kirken. Med ganske samme begrundelse tillader jeg, at de 2 kubikmeter jord forbliver på stedet.

Jeg er også enig med Naturstyrelsen i, at det ansøgte ikke kan påvirke udpegningsgrundlaget for habitatområdet eller Natura 2000 området.

Afgørelsen kan efter lov om Naturbeskyttelse, § 78, stk. 3, jf. § 87 inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Deres klage bedes sendt til Fredningsnævnet for Midtjylland, vestlig del, så vidt muligt elektronisk på midtjyllandvest@fredningsnaevn.dk

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr.

De modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Fredningsnævnet for Midtjylland, vestlig del. De skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førstestansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Er klage iværksat, kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Det bemærkes, at ansøgeren ikke herved er fritaget for at søge eventuelle andre tilladelser, som lovgivningen måtte kræve",

---

RET TEN I HERNING, 2. AFDELING

Haraldsgade 28, 7400 Herning

Tlf. 99 68 60 21 - E-mail: midtjyllandvest@fredningsnaevn.dk

FREDNINGSNÆVNET FOR MIDTJYLLAND, VESTLIG DEL

---

hvilket herved meddeles til Deres orientering.

Med venlig hilsen

Henrik S. Stamp

Herning, 9. januar 2014

FRD 37/2013

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø.

Jørgen Blazejewicz er d.d. tilskrevet således:

"Storålam v/Jørgen Blazejewicz, Stroustrupvej 2, 7500 Holstebro, ansøger om tilladelse til at etablere en spang over Idom Å mellem matriklerne 6d, Den Vestlige Del, Idom og 16 ah, Den Mellemste Del, Idom. – R.A.R. 79/1976 – Idom Å.

Ved Overfredningsnævnets afgørelse af 30. december 1985 blev arealer ved Idom Å fredet. Formålet med fredningen var *"at sikre, at Idom Å vedbliver at være et ureguleret naturvandløb og på strækningen fra dens udspring til Idom dambrug fortsat kan fungere som et naturvidenskabeligt referencevandløb, og at de landskabelige værdier, der er knyttet til ådalen og hedebakkerne i området, opretholdes og gennem naturpleje kan forbedres."* Efter § 8, Bebyggelse m.v. og andre anlæg, må der *"ikke opføres ny bebyggelse, herunder skure og boder, medmindre det sker i umiddelbar tilknytning til eksisterende bebyggelse. Det samme gælder anbringelse af campingvogne o. lign. og telte. Sædvanlige læskure for kreaturer ... Der må heller ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg end bygninger. Eksempelvis må der ikke opstilles vindmøller eller tårne eller etableres skydebaner, motorbaner, oplagspladser eller lossepladser."*

Fra Holstebro kommune er modtaget en ansøgning fra Storålam v/ Jørgen Blazejewicz om tilladelse til at etablere en spang over Idom Å. Spangen skal opføres uden gelænder og med en bredde på 200 cm. Den skal kunne bære 500 kg og skal kunne fjernes ved behov. Der er behov for en spang, så får kan gå over åen og pleje arealerne øst for spejderhytten.

Holstebro kommune har støttet ansøgningen. Ansøgningen har derudover været forelagt Naturstyrelsen, Det åbne land, der i en udtalelse af 10. december 2013 har vurderet, at det ansøgte ikke vil medføre beskadigelse eller ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV. Det ansøgte vil heller ikke påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Sagen er behandlet af nævnets formand alene efter § 10, stk. 5 i Forretningsordenen for Fredningsnævn.

Jeg skal hermed på nævnets vegne i medfør af Naturbeskyttelseslovens § 50 meddele tilladelse til, at Storålam v/ Jørgen Blazejewicz som ansøgt etablerer en spang over Idom Å.

Tilladelsen gives, da jeg ikke finder, at det ansøgte er i strid med fredningens formål. Jeg har navnlig lagt vægt på, at spangen forbedrer mulighederne for at foretage naturpleje ved af-

---

FREDNINGSNÆVNET FOR MIDTJYLLAND, VESTLIG DEL

---

græsning på begge sider af åen. Spangen påvirker ikke åens vandløbsmæssige kvaliteter, ligesom spangen heller ikke påvirker de landskabelige værdier, der er knyttet til ådalen og hede-bakkerne i området, da spangen bliver uden gelænder og derfor ikke vil kunne ses, hvis ikke man er ganske tæt på denne.

Jeg er enig i Naturstyrelsens vurdering af, at spangen ikke vil medføre beskadigelse eller ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitat-direktivets bilag IV eller vil påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Afgørelsen kan efter lov om Naturbeskyttelse, § 78, stk. 3, jf. § 87 inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Deres klage bedes sendt til Fredningsnævnet for Midtjylland, vestlig del, så vidt muligt elektronisk på midtjyllandvest@fredningsnaevn.dk

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr.

De modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Fredningsnævnet for Midtjylland, vestlig del. De skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Er klage iværksat, kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Det bemærkes, at ansøgeren ikke herved er fritaget for at søge eventuelle andre tilladelser, som lovgivningen måtte kræve",

---

RETTEEN I HERNING, 2. AFDELING

Haraldsgade 28, 7400 Herning

Tlf. 99 68 60 21 - E-mail: midtjyllandvest@fredningsnaevn.dk

FREDNINGSNÆVNET FOR MIDTJYLLAND, VESTLIG DEL

---

hvilket herved meddeles til Deres orientering.

Med venlig hilsen

Henrik S. Stamp

Herning, 22. december 2014

FRD 25/2014

Bjarne Kristian Hjalager
Burvej 1, Idom
7500 Holstebro

Bjarne Kristian Hjalager, Burvej 1, Idom, 7500 Holstebro, ansøger om tilladelse til at opføre en carport med udhus på ialt 37,5 m² i tilknytning til eksisterende bygning på ejendommen, matr. nr. 6s, Den vestlige Del, Idom – R.A.F. 79/1976 – Idom Å og lb. nr. 52 – Idom Kirke.

Efter en besigtigelse den 17. december 2014, hvori foruden nævnet deltog repræsentanter for Holstebro kommunen, Holstebro Provsti, Idom-Råsted Menighedsråd, Friluftsrådet og ansøgeren, skal nævnet i medfør af Naturbeskyttelseslovens § 50 meddele, at der kan gives tilladelse til, at der som ansøgt opføres en carport med tilhørende udhus på i alt ca. 37 m² ved den vestlige ende af huset på Burvej 1, Idom, da dette ikke er i strid med formålene i fredningerne, der gælder for arealet.

Nævnet har navnlig lagt vægt på, at bygningen opføres som en tilbygning i forlængelse af en eksisterende bygning, og med sin placering og udformning påvirker den ikke de landskabelige værdier, der er knyttet til Idom Å og ådalen.

Bygningen virker ikke skæmmende på kirken, ligesom den ikke påvirker indkigget til kirken. Det ansøgte er derfor heller ikke i strid med kirkefredningen.

Arealet er omfattet af Natura 2000-område nr. 64 Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø, Idom Å og Ormstrup hede, herunder EF-habitatområde nr. 225. En ansøgning om et nyt stuehus på en naboejendom var forelagt Naturstyrelsen, Vestjylland natur, der i et brev af 10. september 2012 vurderede, at et helt nyt stuehus ikke skadede arter og naturtyper på områdets udpegningsgrundlag. Fredningsnævnet var enig i denne vurdering og har herefter vurderet, at en carport med udhus som den ansøgte på ansøgerens ejendom heller ikke skader arter og naturtyper på områdets udpegningsgrundlag.

Der kan inden 4 uger efter den dag, denne afgørelse er modtaget, klages til Natur- og Miljøklagenævnet over afgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives skriftligt inden fristens udløb til nærværende fredningsnævn, der videresender den til Natur- og Miljøklagenævnet. For at fredningsnævnet kan videregende klagen, er det nødvendigt, at klager oplyser sit CPR-nummer eller CVR-nummer. Klager kan undgå at oplyse sit CPR-nummer til fredningsnævnet ved selv at indsende klagen ved brug af Natur- og Miljøklagenævnets klageportal, www.nmkn.dk Her kan borgere klage ved brug af link via borger.dk. Virksomheder kan klage ved brug af link via virk.dk

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,

FREDNINGSNÆVNET FOR MIDTJYLLAND, VESTLIG DEL

- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 500 kr.

Klageren modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal benyttes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk. Indgives klagen via klageportalen, skal klagegebyret betales ved brug af betalingskort, inden klagen afsluttes.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

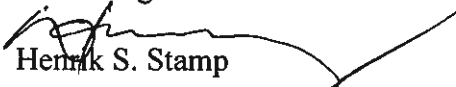
- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om pro jekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Med venlig hilsen

Henrik S. Stamp

RETTEEN I HERNING, 2. AFDELING

Haraldsgade 28, 7400 Herning

Tlf. 99 68 60 21 - E-mail: midtjyllandvest@fredningsnaevn.dk

Herning, 12. juni 2017
FN-MJV-39-2016

Johan Stubkjær Madsen, Skovdyrkerne
jsm@skovdyrkerne.dk

Holstebro kommune ansøger på vegne Skovdyrkerne, Nupark 49, 7500 Holstebro, om tilladelse til at etablere en sø en beplantning på Ringkøbingvej 36, 7500 Holstebro. – R.A.F. 79/1976 – Idom Å.

Efter en besigtigelse den 29. maj 2017, hvori foruden fredningsnævnet deltog repræsentanter for Holstebro kommune, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet, Jysk Energi, samt ansøgeren, v/ Skovdyrkerforeningen Vestjylland, skal nævnet i medfør af Naturbeskyttelseslovens § 50 meddele tilladelse til det ansøgte, da hverken søen eller de ansøgte beplantninger omkring søen findes at være i strid med fredningens formål. Nævnet har især lagt vægt på, at det ansøgte ikke påvirker Idom Å eller de landskabelige værdier, der er knyttet til ådalen eller hedebackerne, da arealet er beliggende noget fra åen og noget lavere end hedearealet bag arealet.

Tilladelsen gives på vilkår

- Der må hverken etableres tilløb eller afløb fra søen,
- Buskenes højde må ikke overstige 3 meter i højden, og
- Anvisninger fra Holstebro kommune om placering af buskene skal efterkommes

Området ligger i Natura 2000 område nr. 64 Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø, Idom Å og Ormstrup Hede. Miljøstyrelsen har i en mail af 7. februar 2017 til fredningsnævnet vurderet, at det ansøgte ikke kan påvirke Natura 2000 området negativt, da der ikke er kortlagt naturtyper fra udpegningsgrundlaget på stedet.

Fredningsnævnet er enig i denne vurdering, hvorfor det findes forsvarligt at give tilladelsen på de beskrevne vilkår.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,

- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

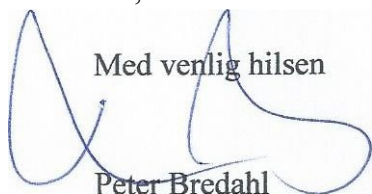
- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Med venlig hilsen

Peter Bredahl

Herning, 24. august 2017
FN-MJV-20-2017

Holstebro kommune
rikke.rasmussen3@holstebro.dk

Holstebro kommune ansøger om dispensation til nedgravning af 10 kV kabel til den kommende Blæsbjerg Vindmøllepark. – R.A.F. 79/1976 – Idom Å.

Ved Overfredningsnævnets afgørelse af 30. december 1985, blev arealer langs Idom å fredet. Formålet er heri beskrevet således: *“at sikre, at Idom å vedbliver at være et ureguleret naturvandløb og på strækningen fra dens udspring til Idom dambrug fortsat kan fungere som et naturvidenskabeligt referencevandløb, og at de landskabelige værdier, der er knyttet til ådalen og hedebakkerne i området, opretholdes og gennem naturpleje kan forbedres.”* De relevante fredningsbestemmelser er § 5 under overskriften Terrænændringer: *“Der må ikke foretages terrænændringer. Der må således ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden, og der må ikke foretages opfyldning, planering eller afgravning, herunder tørvegravning.”* I § 8 om bebyggelse og andre anlæg anføres: *“Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder skure ... Det samme gælder anbringelse af campingvogne o.lign. telte. Sædvanlige læskure for kreaturer ...*

Der må heller ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg end bygninger. Eksempelvis må der ikke opstilles vindmøller eller tårne eller etableres skydebaner, motorbaner, oplagspladser eller lossepladser....”

Fra Holstebro kommune er modtaget en ansøgning fra Jysk Energi Teknik A/S om tilladelse til gennem fredningen Idom Å at nedgrave et kabelanlæg til en vindmøllepark. Det er et højspændingskabel 10 kV. Endvidere er der ansøgt om tilladelse til placering af røde markeringspæle, hvor kablet passerer åen.

Holstebro kommune har ikke haft indvendinger mod det ansøgte.

Fredningen blev rejst af Danmarks Naturfredningsforening, og fredningsnævnet har forelagt ansøgningen for foreningen, der ikke har haft indvendinger mod ansøgningen.

Sagen er behandlet af nævnets formand alene efter § 10, stk. 5 i forretningsordenen for Fredningsnævn.

Jeg skal hermed på nævnets vegne i medfør af Naturbeskyttelseslovens § 50 meddele tilladelse til, at der som ansøgt nedgraves et kabelanlæg til en vindmøllepark gennem fredningen som vist på det vedhæftede kortbilag. Endvidere tillades det, at der som ansøgt placeres røde markeringspæle, hvor kablet passerer åen.

Tilladelsen gives, idet dette ikke er i strid med fredningens formål.

Tilladelsen gives på vilkår, at der sker en retablering af landskabet og, at både kabel og markeringspæle fjernes, når kablet ikke længere skal bruges. Endvidere skal anvisninger fra Holstebro kommune efterkommes.

Jeg har især lagt vægt på, at det nedgravede kabel på de nævnte vilkår ikke vil være synlige og derfor ikke vil påvirke de landskabelige værdier. Markeringspælene er et krav efter øvrig lovgivning og nødvendig af sikkerhedsmæssige grunde. De vil dog ikke påvirke de landskabelige værdier i nævneværdigt omfang. Endvidere vil hverken kablet eller markeringspælene påvirke åens kvaliteter som referencevandløb.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller

3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller

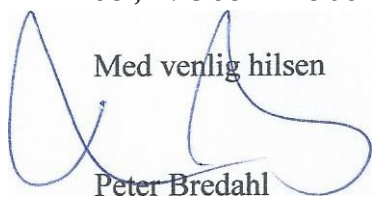
2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Med venlig hilsen

Peter Bredahl

Herning, 13. februar 2020
FN-MJV-33-2019

Holstebro kommune
rikke.rasmussen3@holstebro.dk

Ansøgning om opførelse af et madpakkehus til offentlig brug på matr. nr. 11o Den mellemste Del, Idom på Borrisvej – R.A.F. 79/1976 Idom Å.

Idom Borgerforening og Holstebro Kommune har søgt om dispensation til at opføre et madpakkehus ved Idom Å.

Fredningsnævnet har efter besigtigelse besluttet at meddele dispensation til at opføre et madpakkehus som ansøgt, på nedenfor anførte vilkår.

Ansøgningen

Madpakkehuset ønskes opført tæt på Borrisvej få meter fra åen. Selve huset er ”type 3” i Naturstyrelsens eksempel katalog. Det ønskes bygget i naturmaterialer med flisebund og tag beklædt med tagpap. Træværket tænkes malet sort, og der skal være faste borde og bænke. Madpakkehuset er projekteret til en taglængde på 14 meter og en bredde på 6 meter samt højde til tagryg på 3,5 meter. Den ene tredjedel af huset skal være et lukket rum med et vandskylende toilet. Toilettet skal ikke frostsikres, hvorfor det skal aflåses om vinteren. En samletank nedgraves. De resterende to tredjedele af huset skal være åbent overdækket med tag på stolper, hvor der skal være plads til tre bord/bænkesæt.

Madpakkehuset skal kunne benyttes af offentligheden, for eksempel vandrere, cyklister, lystfiskere og børnehavebørn.

Fredningen

De gældende fredningsbestemmelser er Idom Å-fredningen af 30. december 1985 fra Overfredningsnævnet. Fredningens formål er:

”at sikre, at Idom Å vedbliver at være et ureguleret naturvandløb og på strækningen fra dens udspring til Idom dambrug fortsat kan fungere som et naturvidenskabeligt referencevandløb, og at de landskabelige værdier, der er knyttet til ådalen og hedebakkerne i området, opretholdes og gennem naturpleje kan forbedres.”

Af fredningskendelsen § 8 fremgår:

”Bebyggelse m.v. og andre anlæg:

Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder skure og boder, medmindre det sker i umiddelbar tilknytning til eksisterende bebyggelse.

Det samme gælder anbringelse af campingvogne o.lign. og telte. Sædvanlige læskure for kreaturer kan dog anbringes hvor som helst i fredningsområdet, hvis de opføres af træ og fremtræder i mørke, afdæmpede farver.

Der må heller ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg end bygninger. Eksempelvis må der ikke opstilles vindmøller eller tårne eller etableres skydebaner, motorbaner, oplagspladser eller lossepladser.”

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har foretaget besigtigelse den 28. januar 2020, hvor foruden fredningsnævnet var mødt:

Torben Høj Nielsen, Holstebro Kommune, Rikke Rasmussen, byggesagsbehandler, Holstebro Kommune, Friluftsrådet ved Niels Peter Fløe, og Danmarks Naturfredningsforening ved Villy Pedersen.

Torben Høj Nielsen redegjorde for projektet og oplyste blandt andet, at der tidligere har ligget en bygning i tilknytning til et dambrug, der er nedlagt. Bygningen blev revet ned, da den ikke fandtes egnet til rekreativt formål. Der ses fortsat spor i landskabet fra dambruget. Kommunen ejer grunden og har beholdt den for at have mulighed for at skabe friluftsfaciliteter for offentligheden. Kommunen vil stå for vedligeholdelsen af huset. Placeringen er valgt på grund af, at der skal være plads til, at en vogn kan komme til at servicere toilettet. Det bør heller ikke ligge for tæt ved vejen, ligesom der skal tages hensyn til reglerne for at bygge op mod skel. Det vurderes ikke at være muligt at placere huset mod skel i nogen af siderne.

Rikke Rasmussen oplyste, at der ikke vil blive stillet særlige krav i byggetilladelsen, bortset fra krav til at højde og bredde ikke overstiger det projekterede.

Niels Peter Fløe, Friluftsrådet, støttede projektet og anførte, at det er en god ide, at man kan have et sted som dette. Villy Pedersen, Danmarks Naturfredningsforening var enig heri.

Fredningsnævnets afgørelse

Efter votering traf nævnet følgende afgørelse:

Fredningen har til hensigt at beskytte de naturvidenskabelige og landskabelige værdier i åen og ådalen. Et madpakkehus vil ikke have indflydelse på åen som videnskabeligt referencevandløb. Fredningsnævnet finder, at et mindre madpakkehus i sort naturmateriale, der placeres ved vejen, hvor der tidligere har været en bygning, ikke vil stride mod fredningens formål, idet udsynet gennem ådalen ikke vil generes heraf. Fredningsnævnet finder imidlertid, at det projekterede hus med en længde på 14 meter vil fylde for meget i ådalen. Det er herved tillagt vægt, at huset også med et mindre omfang, vil medføre øget tilgængelighed til gavn for offentligheden.

De hørte interessegrupper har støttet projektet.

Fredningsnævnet skal på denne baggrund meddele dispensation til opførelse af et madpakkehus på følgende vilkår:

- Madpakkehuset skal opføres således at den åbne del forkortes med en tredjedel i forhold til det fremlagte projekt.
- Madpakkehuset skal opføres i jordnære farver.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

FREDNINGSNÆVNET FOR MIDTJYLLAND, VESTLIG DEL

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

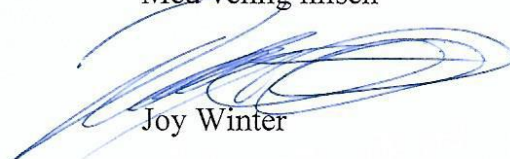
- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Med venlig hilsen

Joy Winter

Herning, 6. oktober 2020
FN-MJV-29-2020

Holstebro kommune
rikke.rasmussen3@holstebro.dk

Ansøgning om lovliggørelse af 9 broer over Idom Å. – R.A.F. 79/1976 – Idom Å.

Holstebro Kommune har på vegne lodsejerne søgt om dispensation til lovliggørelse af 9 allerede anlagte småbroer over Idom Å inden for fredningen Idom Å. Broerne er fordelt på 6 lodsejere.

Holstebro Kommune har gennemgået området i forbindelse med kommunens arbejde med regulativet for åen og er derved blevet bekendt med broerne og disses placering i det fredede område.

Fredningen

Af overfredningsnævnets afgørelse af 30. december 1985 fremgår blandt andet:

”...

Fredningen har til formål at sikre,
at Idom Å vedbliver at være et ureguleret naturvandløb og på strækningen fra dens udspring til Idom dambrug fortsat kan fungere som et naturvidenskabeligt referencevandløb, og
at de landskabelige værdier, der er knyttet til ådalen og hedebakkerne i området, opretholdes og gennem naturpleje kan forbedres.”
...”

Af afgørelsens § 8 Bebyggelse m.v. og andre anlæg, fremgår:

”...

Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder skure og boder, medmindre det sker i umiddelbar tilknytning til eksisterende bebyggelse.

Det samme gælder anbringelse af campingvogne o.lign. og telte. Sædvanlige læskure for kreaturer kan dog anbringes hvor som helst i fredningsområdet, hvis de opføres af træ og fremtræder i mørke, afdæmpede farver.

Der må heller ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg end bygninger. Eksempelvis må der ikke opstilles vindmøller eller tårne eller etableres skydebaner, motorbaner, oplagspladser eller lossepladser.

...”

Natura 2000

Broerne ligger i Natura 2000 område nr. 64 Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø, Idom Å og Ormstrup Hede.

Holstebro Kommune har vurderet, at broerne ikke påvirker Natura 2000-området væsentligt, eller at de er til hinder for opfyldelse af målsætningerne for habitatområdet eller nedstrøms habitatområder.

FREDNINGSNÆVNET FOR MIDTJYLLAND, VESTLIG DEL

De tilstedeværende arter, som er omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV formodes endvidere ikke at blive påvirket negativt.

Fredningsnævnets sagsbehandling

Fredningsnævnet har foretaget besigtigelse af dele af området den 29. september 2020.

Tilstede var foruden nævnet:

Lodsejer Ringkøbingvej 37, Jens Holm Larsen

Lodsejer Idom kirkevej 21, Henrik Fisker

Lodsejer Høgsbjergvej 6, Lis Gammelgaard

Lodsejer Idom Kirkevej 23, Mogens Vennevold

Holstebro Kommune, Nichlas Øgendahl

Holstebro Kommune, Rikke Rasmussen

Peter Madsen, Friluftsrådet

Nichlas Øgendahl, Holstebro Kommune, oplyste, at broerne har ligget der i mange år. De har ikke skabt problemer for naturen. Kommunen er først blevet opmærksom på broerne i forbindelse med, at de er gået i gang med at se på regulativet.

Det er lodsejerne, der står for vedligeholdelsen af broerne.

Lodsejer, Henrik Fisker anførte, at lodsejerne gerne ser broerne bevaret, da der er mange af områdets dyr, der bruger broerne som adgangsvej, og at de også bruges til kreaturer. Broerne er der desuden for, at naturen kan bruges. Der er børn, der bader i åen, og det vil nok gå mere ud over skrænterne til åen, hvis ikke broerne var der.

Broerne ved Ringkøbingvej 37 og Høgsbjergvej 6 blev besigtiget.

Det blev oplyst, at lodsejer Amstrupvej 9, Anders Hedegaard, der ikke kunne møde under besigtigelsen, har meddelt, at han ønsker broen bevaret og, at han har henvist til, at hans bro anvendes af universitetsstuderende, børnehaver, spejdere m.fl.

Friluftsrådet udtalte, at de går ind for, at der er adgangsveje ud i området med broerne over åen, så der er adgang for offentligheden.

Fredningsnævnet er forevist fotomateriale af de øvrige broer, Idom Kirkevej 21 og 23 og Ormstrupvej 9.

Fredningsnævnets afgørelse

Efter votering traf nævnet følgende afgørelse:

Nævnet har efter udtalelsen fra Holstebro Kommune samt efter besigtigelse og fotomateriale vurderet, at broerne efter deres størrelse og udformning ikke påvirker de naturvidenskabelige og landskabelige værdier i åen og ådalen, som fredningen tilsigter at beskytte.

FREDNINGSNÆVNET FOR MIDTJYLLAND, VESTLIG DEL

Nævnet lægger efter udtalelsen videre til grund, at broerne ikke påvirker Natura 2000-området væsentligt, og at de tilstedeværende arter, som er omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV, ikke vil blive påvirket negativt.

For så vidt angår betonbroen på ejendommen Høgsgbjergvej 6, har et af nævnets medlemmer stemt for, at der ikke kan meddeles dispensation til denne bro i sin nuværende form. Dette medlem udtaler, at beton er et artsfremmed element i landskabet, og at denne er blevet mere omfattende end de øvrige broer, ved at der nu også er lagt måtter til foran broen.

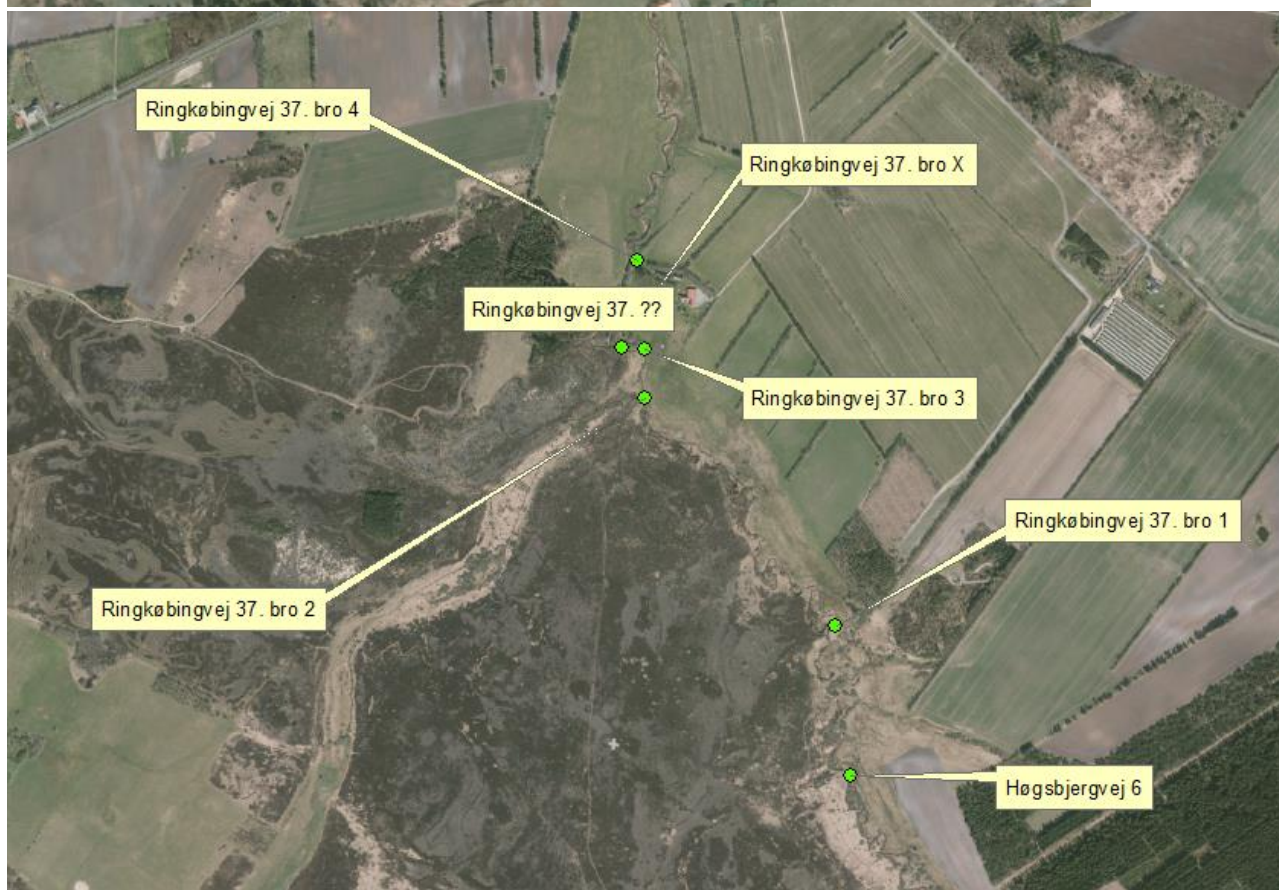
To medlemmer af nævnet har stemt for, at der meddeles dispensation til broen, idet disse medlemmer udtaler, at betonbroen falder i med landskabet og ikke syner af mere end træbroerne, samt da der er behov for en bro af mere bestandigt materiale til brug for hesteridning i området.

Der træffes afgørelse efter stemmeflertallet.

Den mødte interessegruppe er positiv over for den øgede adgang til naturen, som broerne giver grundlag for.

Fredningsnævnet meddeler på denne baggrund i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, dispensation fra fredningen til de af ansøgningen omfattede broer, der er placeret som vist på de nedenfor gengivne kort, idet broerne ikke ses at stride mod fredningens formål.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Med venlig hilsen

Joy Winter

Herning, 26. maj 2021

FN-MJV-41-2020

Holstebro Kommune

lena.straasoe.kjaer.olesen@holstebro.dk

Ansøgning om opførelse af udbygning på Idom Åvej 12, 7500 Holstebro. – R.A.F. 79/1976 – Idom Å.

Holstebro Kommune har på vegne lodsejer, Idom Åvej 12, 7500 Holstebro, søgt om dispensation til at opføre et staldbyggeri og et drivhus på ejendommen inden for Idom Å fredningen.

Ansøgningen

Af ansøgningen fremgår, at der er tale om en carport med hestestald og hundegård med et samlet areal på 70 m² samt et drivhus på 18 m².

Byggeriet opføres tæt på ejendommens skel mod vest og i tilknytning til boligen.

Fredningen

Af Overfredningsnævnets afgørelse af 30. december 1985 fremgår, at fredningen har til formål at sikre,

at Idom Å vedbliver at være et ureguleret naturvandløb og på strækningen fra dens udspring til Idom dambrug fortsat kan fungere som et naturvidenskabeligt referencevandløb, og

at de landskabelige værdier, der er knyttet til ådalen og hedebackerne i området, opretholdes og gennem naturpleje kan forbedres.”

Af kendelsens § 8 fremgår:

”...

Bebyggelse m.v. og andre anlæg.

Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder skure og boder, medmindre det sker i umiddelbar tilknytning til eksisterende bebyggelse.

Det samme gælder anbringelse af campingvogne o.lign. og

telte. Sædvanlige læskure for kreaturer kan dog anbringes hvor

som helst i fredningsområdet, hvis de opføres af træ og fremtræder i mørke, afdæmpede farver.

...”

Natura 2000

Holstebro Kommune har fremsendt følgende bemærkninger:

”...

Der skal ikke foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000 områder eller bilag IV-arter, jf. bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter. Det skyldes,

at projektet ikke i sig selv eller i forbindelse med andre projekter vurderes at kunne påvirke Natura 2000-områder eller konkrete bilag IV-arter væsentligt.

Nybygningerne placeres inden for EF-habitatområde nr. 225, Idom Å og Ormstrup Hede.

Udpegningsgrundlaget omfatter to arter (bæklampret og odder) med levesteder i Idom Å omkring 50 meter fra bygningerne.

Udpegningsgrundlaget omfatter endvidere 9 naturtyper. Den nærmeste, kortlagte forekomst af disse er et rigkær knap 200 meter mod nord.

En negativ påvirkning af udpegningsgrundlaget kan dermed udelukkes.

Holstebro Kommune har ikke kendskab til forekomst af bilag IV-arter nær ejendommen.

...”

Fredningsnævnets sagsbehandling

Der er foretaget besigtigelse den 11. maj 2021.

Til stede foruden nævnet var:

Karen Schou, lodsejer

Lena Kjær, Holstebro Kommune

Gunnar Pedersen, Friluftsrådet

Casper Pind, A2 Arkitekterne

Casper Pind redegjorde for projektet og forklarede, at det eksisterende skur vil blive fjernet og, at der samme sted etableres en åben carport med en åben staldbygning til islandske heste i forlængelse heraf. Lodsejer har tre heste og skal opfylde kravene til hestehold. Bygningen vil være placeret samme sted som den eksisterende bygning i retning nærmest huset og forlænges i forhold til denne med 3-4 meter. Nærmest huset skal være hundegård, hvor der nu er et midlertidigt indhegnet areal. Materialerne bliver sortmalet træ med vandret og lodret beklædning. Taget bliver skråt med fald mod skel, og beklædningen bliver tagpap.

Den eksisterende bygning har stået i 20 år. Der er ikke givet dispensation til denne, hvorfor der søges om lovliggørende dispensation til denne.

Der ønskes endvidere etableret et drivhus på knap 18 m² i samme side af matriklen men 10 meter fra bygningen. Årsagen til, at drivhuset ønskes placeret med afstand til bygningen, er, at det skal være muligt at komme ud og ind ad staldbygningen med maskiner.

Lena Kjær bemærkede, at det er kommunens indstilling, at drivhuset ligger for langt fra eksisterende bebyggelse. Bygningerne skal holdes samlet. Selvom et drivhus er en let og gennemsigtig konstruktion, mener kommunen, at 10 meter er for langt ude i området. Det kunne eventuelt være en mulighed at placere drivhuset tættere på den ønskede staldbygning.

Friluftsrådet havde ingen bemærkninger til det ansøgte.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse.

Fredningsnævnet har efter votering vedtaget at meddele dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, til at opføre en carport med hestestald og hundegård med et samlet areal på 70 m², hvor den nuværende bygning er placeret tæt på ejendommens skel mod vest og i tilknytning til boligen.

Der meddeles samtidig lovliggørende dispensation til det eksisterende skur.

Nævnet har ved afgørelsen lagt vægt på, at bygningen vil være placeret mod bevoksning i skel og i tilknytning til eksisterende bebyggelse, hvorved placeringen ikke strider mod fredningsbestemmelserne.

Nævnet har endvidere lagt vægt på, at bygningens udformning og omfang ikke med denne placering strider mod fredningens formål.

Fredningsnævnet lægger efter Holstebro Kommunes vurdering til grund, at opførelsen af bygningen ikke vil indebære forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for.

Dispensationen meddeles på de nedenfor nævnte vilkår.

Vilkår:

- Byggeriet skal udføres i træ i mørk farve og med tagbeklædning i sort tagpap.
- Byggeriet skal placeres med sydgavlen tæt på beboelsesbygningen som det eksisterende skur.

Fredningsnævnet meddeler afslag på dispensation til at placere et knap 18 m² stort drivhus som ansøgt i forlængelse af den nye bygning med en afstand på 10 meter fra bygningen.

Fredningsnævnet har vurderet, at opførelse af et drivhus med den ansøgte beliggenhed med afstand til de øvrige bygninger vil være i strid med fredningens formål. Nævnet har lagt vægt på, at drivhuset vil ligge meget synligt i området som et fremmedelement, der vil skæmme områdets landskabelige værdier.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,

- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Med venlig hilsen

Joy Winter

Herning, 25. oktober 2021
FN-MJV-26-2021

Herning kommune
ngomg@herning.dk
Holstebro kommune
lana.straasoe.kjaer.olesen@holstebro.dk

Ansøgning om etablering af sandfang og brinksikring på en strækning af Idom Å – R.A.F. 79/1976 – Idom Å.

Herning Kommune har søgt om dispensation fra Fredningen Idom Å til et vandløbsprojekt vedrørende brinksikring og sandfang.

Ansøgningen

Af ansøgningen fremgår blandt andet:

”...

Herning og Holstebro Kommuner er i gang med et vandløbsprojekt på en delstrækning af Idom Å syd for Holstebro omkring Blåkærvej og Sandfærvej. Vandløbsstrækningen er udpeget til restaurering i den statslige Vandområdeplan 2015-2021, da fiskebestanden ikke opfylder det nationale mål om god økologisk tilstand.

Der er lavet en undersøgelse og besigtigelse af vandløbet, og det vurderes, at en væsentlig årsag til den lave fiskebestand er den udbredte sandvandring i vandløbet. Sandet dækker grus og sten, som fiskene skal bruge til at gyde og skjule sig i, og forhindrer at der kan etableres en god fiskebestand. Udbredt sandvandring har desuden også negative konsekvenser for insekter og planter i vandløbet, da bunden bliver ensartet og ustabil.

For at begrænse sandvandringen og sandtilførslen til vandløbet forslås det at lave to sandfang og at lave brinksikring i tre sving.

Den udpegede strækning af Idom Å ligger i et fredet område (2601/84). Fredningens formål er bl.a. at bevare vandløbet som et referencevandløb. Det nævnes i kendelsen at Idom Å skal forblive at være et ureguleret naturvandløb og at åens naturlige forløb og vandføringsevne skal bevares.

Forslaget om sandfang og brinksikring vurderes ikke at stride imod fredningens formål om at opretholde Idom Å som et referencevandløb, da begge tiltag vil bidrage til at opnå en bedre tilstand i vandløbet for især fisk, men også for planter og insekter. Det kan dog evt. stride imod fredningens ordlyd om, at åen skal være et ureguleret vandløb. Vi søger derfor om fredningsnævnets godkendelse af projektet.

Sandfang etableres ved at lave udposning på vandløbet, hvor vandhastigheden nedsættes, så sandet bundfældes. Sandfang vil typisk have en bredde på 2-4 gange vandløbsbredden, en længde på 10-20 gange vandløbsbredden og en dybde på 1 meter under vandløbsbund. Ind- og udløb sikres med sten for at undgå erosion. Sandfangene placeres på steder på lavt fald, og hvor der er nem adgang og god mulighed for at bortskaffe det opgravede sand. Der er vedhæftet et kort, som viser mulige placeringer af sandfang i vandløbet.

Brinksikring udføres dels ved at sænke brinkanlægget, så det bliver fladere og dels ved at udlægge håndsten (10-30 cm) for at forhindre yderligere erosion. Brinksikring ønskes udført i tre sving på strækket mellem Sandfærvej og Blåkjærvej. Placeringen af den ønskede brinksikring er også vist på det vedhæftede kort.

Vi vurderer at sandfang og brinksikring kan bidrage til at genoprette og fastholde vandløbet i en referencetilstand på en skånsom måde uden at have væsentlige negative konsekvenser for vandløbet. Sandtilførslen i vandløbet vurderes at komme fra både dræntilløb, erosion af brinker pga. hydraulisk påvirkning og erosion af brinker pga. af krondyr, der krydser vandløbet. Sandtilførslen er derfor svær at stoppe, så vurderingen baseres på at det i stedet er nødvendigt at mindske sandvandring og -tilførsel i vandløbet for at opnå gode fysiske forhold i vandløbet. Alternativet til sandfang er jævnlige oprensninger med maskine, som dels vil give gentagne forstyrrelser af vandmiljøet og vil dels kræve rydning på nogle stræk for at få en maskine igennem. Ved at etablere sandfang, kan forstyrrelserne i stedet begrænses til to korte stræk på 10-30 meter. Vi vurderer ligeledes, at brinksikring er et egnet tiltag til at mindske sandtilførslen til vandløbet, og vil derfor også bidrage til at forbedre de fysiske forhold og tilstanden i vandløbet.

Ud over sandfang og brinksikring forslås også at etablere gydebanker og udlægge skjulesten for at forbedre fiskenes gyde- og levestandard. Dette vurderes ikke at være i strid med fredningen.
..."

Fredningen

Af Overfredningsnævnets afgørelse af 30. december 1985 fremgår om fredningens formål:

Fredningen har til formål at sikre,

at Idom å vedbliver at være et ureguleret naturvandløb og på strækningen fra dens udspring til Idom dambrug fortsat kan fungere som et naturvidenskabeligt referencevandløb, og

at de landskabelige værdier, der er knyttet til ådalen og hedebakkerne i området, opretholdes og gennem naturpleje kan forbedres."

Af fredningsbestemmelsernes § 2 fremgår:

”...

Vandløbet med skråninger og bredarealer.

a. Aens naturlige forløb og vandføringsevne skal bevares, og der må ikke foretages foranstaltninger, som kan forringe åens nuværende vandkvalitet. Vedligeholdelsen af vandløbet skal begrænses til fjernelse af større sandaflejringer i selve strømbunden og skånsom grødeskæring.

...”

Natura 2000

Idom Å er Natura 2000 område. Herning Kommune har vurderet projektets eventuelle påvirkning af beskyttelsesinteresserne.

Af Herning Kommunes mail af 27. august 2021 fremgår:

”...

Projektet er indenfor Natura 2000-området, Natura 2000-området Heder og klitter på Skovbjerg Bakke, Idom Å og Ormstrup Hede, (nr. 64), Habitatområde H225.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 225:

- Revling-indlandsklit (2320)
- NY Græs-indlandsklit (2330)
- Vandløb (3260)
- Våd hede (4010)
- Tør hede (4030)
- Surt overdrev* (6230)
- NY Tidvis våd eng (6410)
- Hængesæk (7140)Rigkær (7230)
- Bæklampret (1096)
- Odder (1355)

Der er kortlagt habitatnaturtyperne rigkær (7230), brunvandet sø (3160), næringsrig sø (3150), våd hede (4010), surt overdrev (6230) i området omkring Idom inden for Holstebro Kommune, men projektet vurderes ikke at ville påvirke naturtyperne negativt, da jf. ansøgningens vedlagte teknisk forundersøgelse vil projektet kun resultere mindre og lokale ændringer af vandspejlet og dermed ikke berøre de kortlagte habitatnaturtyper. Projekts formål er forbedre vandløbet som levested for dyre- og planter, og vurderes ikke at ville påvirke Natura 2000-området samt arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget negativt, dog kan odder blive midlertidig forstyrret under anlægsfasen, men projektet vil samlet set ikke forringe artens levested i området.

Bilag IV arter:

Følgende arter fra EF-habitatdirektivets bilag IV kan tænkes at forekomme i Holstebro Kommune:

- Spidssnudet frø og løgfrø, stor vandsalamander og strandtudse: Disse arter er ikke registreret i nærheden af det pågældende område.
- Markfirben: Der er ikke kendskab til forekomst af arten i projektområdet.
- Odder: Lever udbredt i Storåsystemet og Nisum Fjord, se ovenfor.
- Bæver: Lever i adskillige af kommunens vandløb og søer, men vil ikke blive negativt påvirket af projektet.

- Ulv: Forekommer lejlighedsvist forskellige steder i Holstebro Kommune herunder området ved Ormstrupvej, men vil ikke blive negativt påvirket af projektet.
- Birkemus: Arten er ikke registreret i området.
- Småflagermus: Findes overalt, men vil ikke blive negativt påvirket af projektet.
- Grøn kølleguldsmed og grøn mosaikguldsmed: Der er ikke kendskab til forekomst af arten i projektområdet, men arterne vil ikke blive negativt påvirket af projektet.
- Vandranke og gul stenbræk: Der er ikke kendskab til forekomst af arterne i projektområdet.

Projektet vurderes samlet set ikke at forringe levevilkårene for dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV.

...”

Sagsbehandling

Fredningsnævnet har foretaget besigtigelse den 21. september 2021.

Tilstede var nævnet med deltagelse af nævnsmedlemmer fra henholdsvis Herning og Holstebro kommuner:

Tilstede var endvidere:

Michael Gramkow, Herning Kommune

Dagmar Bjerre, Herning Kommune

John Balleby, Danmarks Sportsfiskerforbund

Verner Bendtsen, Danmarks Naturfredningsforening, Herning afd.

Villy Pedersen, Danmarks Naturfredningsforening, Holstebro afd.

Anders Hedegård, lodsejer

Peter Madsen, Friluftsrådet

Michael Gramkow redegjorde for projektet og forklarede, at Herning Kommune og Holstebro Kommune samarbejder om projektet. Idom Å er udpeget til at få foretaget fysiske forbedringer især på grund af sandvandring. Kommunerne ønsker at etablere sandfang og brinksikring for at sikre den økologiske tilstand. Sandfangene vil forbedre vandløbet. Der er ved valget af steder til at foretage dette, taget hensyn til, hvor det er nemmest at komme til for at udføre arbejderne i vandløbet. Sandfang udfærdiges som en udvidelse af åen i 2-3 gange den nuværende bredde, hvor sandet kan samle sig. Det er hensigten, at der også skal laves gydebanker længere nede af vandløbet. Der skal endvidere fjernes nogle gråpilebuske på brinken, som medvirker til at stuve sandet.

Sandfanget har den funktion, at vandhastigheden bliver nedsat i sandfanget, så sandet vil leje sig der. Bunden hæves, hvor sandfanget slutter, så der kommer større fald, hvorved hastigheden igen øges til normal hastighed i vandløbet.

Der er ikke taget stilling til, hvor det opgravede sand skal placeres. Der er en gammel grusgrav i området efter bygning af en vej, hvor der vil være plads til at placere sandet.

De har også etableret sandfang andre steder, og efter deres erfaringer skal sandfanget tømmes ca. en gang om året og nogle gange oftere efter behov.

Sandet kommer ikke kun fra brinkerne men også fra sandfygning fra de dyrkede sandede jorde. Det er vigtigt, at sandfanget lægges ret langt oppe i systemet, hvor sandvandringen er størst.

På nedenstående kort er det gengivet, hvor sandfangene ønskes placeret. Det fremgår, at der er tre steder, hvor der ønskes placeret sandfang og ikke to, således som det fremgår af teksten fra ansøgningen.

Sandfang nummer 1, grænsevandløb Herning og Holstebro Kommuner

Michael Gramkow foreviste stedet og forklarede, at der er tale om et lille indgreb på en 20-30 meter lang strækning.

Lodsejer oplyste, at hans nabo gerne vil have sandet til sin grusgrav. Det vil være nemt at transportere sandet, idet man kan køre hele vejen dertil på denne side af åen.

Lodsejer bemærkede, at det vil være fint at få lavet sandfang, da vandløbet er sandet til. Han ønsker at få vandløbet forbedret. Hans arealer ved vandløbet dyrkes ikke, og der er mange vilde blomster. Han ønsker, at skolebørn skal have lov at komme i området og opleve naturen. Han er meget interesseret i at få sandfanget lavet.

Michael Gramkow oplyste, at der er fisk i vandløbet, men at der er færre, jo længere man kommer op i systemet. Vandløbet vurderes i øvrigt at være i god stand, så der er føde nok.

Sandfang nummer 2, Herning Kommune

På dette sted ses, at krondyr krydser vandløbet, hvilket medfører, at sandet falder ned i vandløbet. De har vurderet, at sandfanget skal placeres et sted, hvor vandløbet forløber nogenlunde lige, og hvor der er nem adgang. Det skal koordineres med landmanden, hvornår sandfanget skal tømmes, så det passer med arbejdet på marken. Det blev oplyst, at denne lodsejer, som ikke var til stede, har givet udtryk for, at han er ærgerlig over alt det sand, som er aflejret i åen.

Sandfanget vil betyde, at det bliver mindre indgribende at foretage oprensning af sandet, da der ellers ville være tale om, at det skal graves op på hele strækningen.

Der er formentlig tale om, at der skal fjernes ca. 60 m³ sand om året på denne strækning, som dækker 4-500 meter.

De har udbudt tømningen af bassinet til en entreprenør, hvor der er aftalt tidspunkter for tømningen. Der findes en liste over sandfang til tømning, som disse vil blive ført på.

Brinksikring

Det blev forevist, hvor der ønskes foretaget brinksikring. Michael Gramkow forklarede, at det er en naturlig proces, at et vandløb flytter sig over tid, men på denne strækning er åen gravet så langt ned, at der er fare for, at brinken styrter sammen. Det er formentlig landmanden, som i sin tid har gravet vandløbet dybere for at sikre afvanding fra marken.

Hvis vandløbet havde ligget i terræn, ville det mere naturligt komme af med sandet i det omkringliggende terræn, men på dette sted er der allerede sket indgreb i naturen, da vandløbet ligger dybere, end hvis der var naturlige forhold.

De ønsker at sikre brinken med sten, så den ikke falder ned og tilfører endnu mere sand. Der ligger tre steder med dette problem. Hvis ikke brinkerne sikres her, vil sandet alternativt blive samlet op i sandfangene.

Lodsejer bemærkede, at når der kommer store regnskyl og tøbrud, kan der afgives meget sand til vandløbet.

John Balleby tilkendegav, at det vil være godt for vandløbet at få projektet gennemført, da sandet stopper væksten.

Lodsejer ønskede ligeledes at få projektet gennemført.

Villy Pedersen, Danmarks Naturfredningsforening, bemærkede, at han er imod indgreb i naturen. Det er charmerende, at naturen bevæger sig, og det er ikke meningen, at mennesker skal bestemme, hvordan det skal se ud over det hele.

Sandfang nummer 3, Herning Kommune

Michael Gramkow bemærkede, at lodsejer har oplyst, at der tidligere har været et sandfang et andet sted på denne strækning, hvor det ikke længere kan placeres, fordi det er § 3 område. Han har derfor foreslået dette sted. Der kan laves en udposning på denne side, hvor der ikke er § 3-natur, og hvor det ikke er nødvendigt at rydde krattet. Det giver dog den bedste gennemstrømning at lave en udposning på begge sider af vandløbet. Der er ikke noget i vejen for at fjerne de gråpiletræer, der vokser langs vandløbet. Der skal laves en aftale med lodsejer om vedligehold. Lodsejer har muligvis et ønske om at få sandet, og ellers kan det køres til den gamle sandgrav. Det ser ikke ud som om, at marken for tiden benyttes til dykning.

Friluftsrådet bemærkede, at de ikke har indvendinger mod det samlede projekt. Der er ikke offentlig adgang på denne side af åen, men Anders Hedegård har oplyst, at han gerne vil åbne for adgang for offentligheden.

Den anden side af åen ejes af Naturstyrelsen.

John Balleby, Sportsfiskerforbundet bemærkede, at det er alletiders projekt, og at det er det, som skal til, for at sikre et godt fiskemiljø.

Verner Bendtsen, Danmarks Naturfredningsforening, Herning afd., bemærkede, at de har set gode resultater med tilsvarende projekter, og at han kan gå ind for dette projekt.

Villy Pedersen, Danmarks Naturfredningsforening, Holstebro afd., var ikke enig og bemærkede, at han er af den opfattelse, at der er tale om et stort indgreb. Det ville være bedre at hæve vandspejlet. Det er endvidere spørgsmålet, om man kunne nøjes med to sandfang.

Michael Gramkow bemærkede, at det er en mulighed, at der kun etableres to sandfang. Det er imidlertid meningen, at det overskydende sand i systemet kan opfanges og komme ud af systemet i løbet af nogle år, hvorefter det ikke længere vil være nødvendigt at grave op. Med tre sandfang, vil der formentlig gå omkring 5-6 år, hvorefter åen kan reetableres, og det vil derfor være mere skånsomt for systemet på længere sigt.

Sportsfiskerforbundet bemærkede at det ikke vil være hensigtsmæssigt at hæve vandstanden på grund af bøndernes afvanding.

Michael Gramkow forklarede supplerende, at det vil give problemer for lodsejerne, hvis vandspejlet hæves, da området vil blive vådere. Alternativt skal der afsættes midler til at købe jorden af lods-ejerne, så der kan laves vådområdeprojekter.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet har truffet følgende afgørelse:

Fredningsnævnet har for så vidt angår strækningen ved sandfang 1 haft deltagelse af nævnets kommunalt udpegede medlemmer for Holstebro og Herning Kommuner. Fredningsnævnet har, for så vidt angår strækningerne ved sandfang 2 og 3, herunder den del, der angår brinksikring, haft deltagelse af nævnets kommunalt udpegede medlem fra Herning Kommune.

Fredningsnævnet meddeler i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og 2, dispensation til, at der etableres tre sandfang og brinksikring som beskrevet ovenfor, på de steder, der er indtegnet på nedenfor gengivne kort.

Fredningen har til formål at beskytte Idom å, som skal vedblive at være et ureguleret naturvandløb og på strækningen fra dens udspring til Idom dambrug fortsat fungere som et naturvidenskabeligt referencevandløb. Det fremgår af bestemmelserne, der skal understøtte formålet, at åens naturlige forløb og vandføringsevne skal bevares, og at der ikke må foretages foranstaltninger, som kan forringe åens nuværende vandkvalitet.

Det lægges efter det oplyste til grund, at hensigten med at etablere sandfang og brinksikring er at forbedre åens økologiske tilstand, hvorved vandløbet kan bevares som referencevandløb. Det lægges i den forbindelse til grund, at sandtilførslen til åen blandt andet sker som følge af sandfygning fra de tilstødende opdyrkede jorder, og som sådan ikke er naturskabt.

Det lægges videre til grund, at etablering af sandfang vil være skånsom for åens forløb og naturen omkring åen, idet vedligeholdelsen så ikke skal ske ved at grave sand i hele åens forløb.

For så vidt angår ønsket om brinksikring på de tre markerede steder, lægger fredningsnævnet til grund, at dette tiltag er nødvendiggjort af den menneskelige påvirkning af åen i forbindelse med dyrkning af de tilstødende arealer, hvor åen er brugt til afvanding og dermed ligger dybere i forhold til det omliggende terræn, end den naturligt ville have ligget.

Fredningsnævnet har ved afgørelsen lagt vægt på, at projektet understøtter fredningens formål om at sikre åens status som referencevandløb, og at åens vandkvalitet forbedres, herunder at det med etablering af tre sandfang forventes, at sandfangene i løbet af 5-6 år kan fjernes, da sandet herefter forventes at være fjernet i tilstrækkeligt omfang.

Danmarks Naturfredningsforening er for den del, der angår Holstebro Kommune, ikke enig i, at der bør meddeles dispensation til projektet, idet der er tale om et indgreb i naturen.

De øvrige interesseorganisationer har ikke haft indvendinger mod projektet.

Nævnet lægger efter kommunens undersøgelse til grund, at projektet ikke vil indebære forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2.

På denne baggrund og da det, der er anført af Danmarks Naturfredningsforening Holstebro afdeling ikke med tilstrækkelig vægt taler derimod, finder nævnet, at dispensation til det ansøgte, samlet set ikke er i strid med fredningens formål.

FREDNINGSNÆVNET FOR MIDTJYLLAND, VESTLIG DEL

Vandområdeplan

Idom A 2021

Oversigtskort:
Mulige placering af sandfang
Etablering af brinksikring

Dato: 30-08-2021

Fredning - dispensation

Idom Å Brinksikring

Idom Å sandfang

Projektforslag

Idom Å projektstrækning

Idom Å stationering

Kommunegrænse

Baggrundskort: Ortofoto forår

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

FREDNINGSNÆVNET FOR MIDTJYLLAND, VESTLIG DEL

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Med venlig hilsen

Joy Winter

Herning, 27. oktober 2021

FN-MJV-30-2021

Holstebro kommune

lena.straasoe.kjaer.olesen@holstebro.dk

Ansøgning om tilladelse til at opføre carport, overdækning af udestue, to annekser og pergola på Idom Åvej 1, 7500 Holstebro – R.A.F. 79/1976 – Idom Å – Lb.nr. 52 – Idom Kirke.

Holstebro kommune har på vegne lodsejer søgt om dispensation fra fredningen Idom Å og fredningen for Idom Kirke til at opføre en pergola, to annekser, en carport og en overdækket terrasse.

Ansøgningen

Projektet omfatter en pergola og 2 annekser mod naboen mod øst, bygning af en carport og opsætning af brandtrappe mod vest i retning mod kirken, samt overdækning af en terrasse mod syd.

Lodsejer har anført følgende:

”...

Begrundelse for opførelse af pergola og Anneks: Den 20. oktober 2010 modtog jeg en nabohøring i forbindelse med opførelse af nyt enfamiliehus på (Burvej 3) Idom Åvej 3. Jeg gjorde ingen indsigelse mod det fremsendte. Der er i skel tidligere opført et enfamiliehus, som i den beskrivelse jeg modtog, delvist bliver revet ned og erstattet med terrasse. Det viste sig at situationen blev en helt anden. Det nye enfamiliehus blev placeret et andet sted på grunden og nedrivning har aldrig fundet sted. Den nye situation blev aldrig fremsendt som nabohøring. Det gamle enfamiliehus har vinduer samt dørparti direkte mod vor have. Jeg vil med pergola og Annekser skærme mod udsynet til og fra denne bolig. Nabo høring fra 20-10-2010 er vedlagt (bilag 1). Foto af nabohus er vedlagt (bilag 2).

Carport mod vest fra Sølund huse (Karl 4) modificeret til det skæve skel. Areal 37,25 m2 højde 2,5m. Afvanding til eksisterende tagrende fra hus. Der etableres brandtrappe til første sal i forbindelse til carport. Carporten bygges til skel mod vej. Dokumentation fra Sølund Huse er vedlagt (bilag 3). Overdækning af terrasse mod syd.

...”

Det fremgår af tegninger til projektet, at annekserne har en størrelse på 10,6 m2 og en højde på ca. 2,5 meter.

Carporten har en størrelse på 37,25 m2 og en højde på 2,5 meter.

Pergolaen skal forbinde de to annekser og afskærme mod naboen mod øst.

Den overdækkede terrasse ønskes i en størrelse på 34,4 m2 og skal ligge op mod husets sydside.

Fredningen Idom Å

Af Overfredningsnævnets kendelse af 30.12.1985 fremgår om fredningens formål:

Fredningen har til formål at sikre at Idom Å vedbliver at være et ureguleret naturvandløb og på strækningen fra dens udspring til Idom dambrug fortsat kan fungere som et naturvidenskabeligt referencevandløb

Og at de landskabelige værdier, der er knyttet til dalen og hedebackerne i området, opretholdes og gennem naturpleje kan forbedres.

Af bestemmelsernes § 8 fremgår:

”...

Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder skure og boder, medmindre det sker i umiddelbar tilknytning til eksisterende bebyggelse. Det samme gælder anbringelse af campingvogne o.lign. og telte. Sædvanlige læskure for kreaturer kan dog anbringes hvor som helst i fredningsområdet, hvis de opføres af træ og fremtræder i mørke, afdæmpede farver.

...”

Fredningen ved Idom Kirke

Af fredningen fremgår, at arealerne ikke må bebygges eller beplantes midlertidigt eller vedvarende, ligesom der heller ikke på arealerne må anbringes transformatorstationer og telegrafmaster o. lign., eller opsættes skure, udsalgssteder, isboder, vogne til beboelse eller opbevaring af redskaber eller lignende skønhedsforstyrrende genstande.

Ansøgningen har været sendt i høring hos de kirkelige myndigheder.

Den Kgl. Bygningsinspektør har for Viborg Stift i brev af 15. september 2021 anført følgende:

”...

Med anmodning om udtalelse har Stiftet den 8. september 2021 fremsendt ansøgning fra Fredningsnævnet om dispensation til at opføre carport, udestue/overdækning, to anneks og pergola på Idom Åvej 1, 7500 Holstebro.

Matriklen, hvorpå det foreslået ønskes opført, er omfattet af en Provst Exner Fredning af Idom Kirke, Fredningsnævnets kendelse af den 5. april 1951

Det fremsendte forslag viser, at der på hovedhusets sydlige facade tilbygges en udestue eller overdække ved eksisterende terrasse, og at der langs matriklens østlige skel, mod naboejendommen, opføres afskærmende bebyggelse bestående af to anneks og pergola imellem. Yderligere foreslås det at opføre en carport fra hovedhusets vestlige gavl til skel ved fællesvej langs kirkediget. I forbindelse med carporten opføres en brandtrappe til hovedhusets 1. sal.

Det oplyses, at anneks udføres i træ med en grundplan på 4 x 3 meter og en højde på 2,45 meter. Tag udføres som sadeltag med en taghældning på 15 grader. I forlængelse heraf bygges der pergolaer, der tilsyneladende har samme fodaftryk og opstalt som anneks. Carporten har et overdækket areal på ca. 37 m² og er 2,5 meter høj, samt tilpasset det skæve skel. Overdækning af terrasse samt pergola er ikke nærmere beskrevet.

Det vurderes at anneks, pergola og overdækning af terrassen, såfremt de forbliver reversible og udføres i samme farve, ikke vil have nogen forværende effekt på ind- og udsyn fra kirken. Det anbefales, at alt træværk males i en diskret mørk tone, for eksempel sort, der går igen på det eksisterende træværk.

Det bemærkes at carporten, og dermed brandtrappen, har en uhensigtsmæssig placering tæt på kirken og kirkediget, og derved får en negativ indvirkning på kirken. Særligt ankomsten til kirken påvirkes, men også udsyn fra kirkegården. Det anbefales, at der afsøges alternative placeringer, for eksempel i forbindelse med pergolaen eller i forlængelse af udhusets gavl mod syd, som erstatning for nuværende skur. Ligeledes bør carporten males i samme tone som resterende træværk.

Det imødeses, at der fremsendes en beskrivelse af pergola og overdækning af terrasse samt en ny placering af carport, før de beskrevne tiltag endeligt kan vurderes. Yderligere bør der stilles krav om, at alt bebyggelsen udføres i træ og at alt træværk males i samme mørk tone.
...”

Natura 2000

Af Holstebro Kommunes vurdering af 6. september 2021 fremgår:

”...

Natura 2000-området:

Projektet er indenfor Natura 2000-området, Natura 2000-området Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø, Idom Å og Ormstrup Hede, (nr. 64), Habitatområde H225 (Idom Å og Ormstrup Hede).

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 225:

- Revling-indlandsklit (2320)
- NY Græs-indlandsklit (2330)
- Vandløb (3260)
- Våd hede (4010)
- Tør hede (4030)
- Surt overdrev* (6230)
- NY Tidvis våd eng (6410)
- Hængesæk (7140)
- Rigkær (7230)
- Bæklampret (1096)
- Odder (1355)

Der er kortlagt habitatnaturtypen rigkær (7230) i området omkring Idom i ca. 90-100 meters afstand øst for Idom Åvej 1, Holstebro, men projektet vurderes ikke at ville påvirke naturtypen negativt, da jf. ansøgningens vedlagte tegninger/kort vil projektet blive udført ved eksisterende bygning/hus og dermed ikke berør den kortlagte habitatnaturtype. Projektet vurderes ikke at ville påvirke Natura 2000-området samt arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget negativt.

Bilag IV arter:

Følgende arter fra EF-habitatdirektivets bilag IV kan tænkes at forekomme i Holstebro Kommune:

- Spidssnudet frø og løgfrø, stor vandsalamander og strandtudse: Der er kendskab til forekomst af spidssnudet frø i flere vandhuller mod vest, se vedlagte luftfoto, men arten vurderes ikke at blive påvirket negativt af projektet.
- Markfirben: Der er ikke kendskab til forekomst af arten i projektområdet.

- Odder: Lever udbredt i Storåsystemet og Nissum Fjord, men vurderes ikke at blive påvirket negativt af projektet.
- Bæver: Lever i adskillige af kommunens vandløb og søer, men vil ikke blive negativt påvirket af projektet.
- Ulv: Forekommer lejlighedsvist forskellige steder i Holstebro Kommune, men vil ikke blive negativt påvirket af projektet.
- Birkemus: Arten er ikke registreret i området.
- Småflagermus: Findes overalt, men vil ikke blive negativt påvirket af projektet.
- Grøn kølleguldsmed og grøn mosaikguldsmed: Der er ikke kendskab til forekomst af arten i projektområdet, men arterne vil ikke blive negativt påvirket af projektet.
- Vandranke og gul stenbræk: Der er ikke kendskab til forekomst af arterne i eller i nærheden af projektområdet.

Projektet vurderes samlet set ikke at forringe levevilkårene for dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV.

...”

Sagsbehandling

Fredningsnævnet har foretaget besigtigelse den 21. september 2021.

Til stede foruden fredningsnævnet var:

Joakim Borg Hjalager for lodsejer Bjarne Hjalager

Peter Madsen, Friluftsrådet

Villy Pedersen, Danmarks Naturfredningsforening

Svend Erik Ramsgård, Idom Kirkes Menighedsråd

Lena Kjær, Holstebro Kommune

Lisbeth Ørtoft, Holstebro Provsti

Joakim Borg Hjalager anviste, hvor carporten er tænkt placeret på den vestlige gavl, idet denne var markeret med pæle mod den private fællesvej. Han forklarede, at der på det fremsendte bilag med den ønskede carport fremgår et skur. Dette skal ikke opføres, da det er hensigten, at der alene skal være en egentlig carport, bestående af et tag med stolper, herunder en buet stolpe i begge sider.

Det er tanken, at der skal placeres en brandtrappe på gavlen i den side, der er nærmest bygningens nordlige facade.

Lodsejer oplyste, at der tidligere er meddelt dispensation til en carport på den sydlige side af bygningen. Denne er ikke blevet opført.

På husets sydside ønskes den eksisterende terrasse overdækket. Joakim Borg Hjalager var ikke klar over, med hvilket materiale dette tænkes udført. Overdækningen skal flugte med den eksisterende udestue.

Mod nabohuset mod øst modsat kirken ønskes opsat to annekser med pergolaer imellem. Joakim Borg Hjalager var ikke klar over, hvorledes udformningen heraf nærmere skulle være. Annekserne skal være i træ med træbeskyttelse, men han er ikke klar over, om lodsejer ønsker at anvende en bestemt farve på træet.

Annekserne og pergolaerne skal skærme for nabohuset, som anvendes som udhus og vil desuden markere den offentlige fællessti, som forløber mellem nabogrundene. Der vil på denne måde blive skabt en naturlig gennemgang, hvor folk nu er usikre på, om de må gå der, da der ikke er en markering, der skærmer af til haven.

Lisbeth Ørtoft henholdt sig til den udtalelse, som den kongelige bygningsinspektør har sendt til fredningsnævnet.

Lena Kjær, Holstebro Kommune, bemærkede, at kommunen vurderer, at der ikke er noget til hinder for projektet i henhold til naturfredningen, da alle bygningsindretninger ligger i forbindelse med den eksisterende bebyggelse og modsat åen, så de ikke har betydning landskabeligt.

Peter Madsen, Friluftsrådet, bemærkede, at han mener, at det kan være et problem, at carporten kommer til at ligge så tæt op på skel i forhold til indkigget til kirken.

Menighedsrådet havde ingen bemærkninger til det ansøgte.

Det blev aftalt, at fredningsnævnet sender de skriftlige bemærkninger fra bygningsinspektøren til alle fremmødte, som får mulighed for at komme med deres eventuelle bemærkninger herom, inden der træffes afgørelse i sagen.

Det kommunale nævnsmedlem, som ikke havde mulighed for at deltage, har foretaget besigtigelse den 26. oktober 2021.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet har efter votering truffet følgende afgørelse:

Fredningsnævnet meddeler i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, dispensation til, at der etableres en pergola og 2 annekser mod naboen mod øst samt overdækning af en terrasse mod syd. Dispensationen meddeles på de nedenfor anførte vilkår.

Naturfredningen har til formål at opretholde og forbedre de landskabelige værdier, der er knyttet til dalen og hedebakkerne i området.

Af fredningsbestemmelsernes § 8 fremgår, at ny bebyggelse kan opføres, hvis det sker i umiddelbar tilknytning til eksisterende bebyggelse.

Da den overdækkede terrasse skal etableres ud fra huset, og overdækningen skal flugte med den eksisterende udestue, er det ikke i strid med fredningen at etablere denne. Den ønskede carport skal

ligeledes etableres i forlængelse af eksisterende bygning og er ikke efter sin størrelse og placering i strid med fredningen.

Tilsvarende vurderes det, at de to udhuse og pergolaen ligger så tæt op ad eksisterende bebyggelse og vendt væk fra området omkring åen, at de ikke er i strid med fredningen.

Kirkefredningen har til formål at sikre, at der ikke etableres indretninger inden for det fredede område, der kan skæmme indkig og udkig fra kirken og kirkegården.

De to udhuse, pergolaen imellem disse og den overdækkede terrasse ønskes placeret, så de vender væk fra kirken og dens omgivelser og er delvist dækket af eksisterende bebyggelse. Disse indretninger vil være meget lidt synlige fra kirken og på ingen måde skæmmende, hvis de opføres i diskrete naturlige eller mørke farver. Nævnet vurderer på denne baggrund, at det ikke er i strid med fredningen at etablere disse i overensstemmelse med de nedenfor gengivne vilkår.

Den projekterede carport med brandtrappe er placeret meget tæt på kirkens areal og vil være synlig fra kirken og kirkegården. Nævnet vurderer, at opsætning af den ansøgte carport på den eksisterende gavl vil skæmme såvel ind- som udkig til kirken og kirkegården.

Det vil derfor være i strid med fredningen at etablere en carport som ansøgt, hvorfor der ikke kan meddeles dispensation til denne del af ansøgningen.

Dispensation til terrasse, pergola og udhuse meddeles på

Vilkår:

- Træværket skal holdes i naturtræ, mørk brun eller sort farve.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevnenes-hus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og

- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Med venlig hilsen

Joy Winter

Herning, 23. februar 2022
FN-MJV-37-2021

Holstebro Kommune

Lena.Straasoe.Kjaer.Olesen@holstebro.dk

Ansøgning om dispensation til ændret placering af carport på Idom Åvej 1, 7500 Holstebro, jf. afgørelse af 27. oktober 2021 i FN-MJV-30-2021 – R.A.F. 79/1976 – Idom Å – Lb. nr. 52 – Idom Kirke.

Holstebro Kommune har på vegne lodsejer Bjarne Hjalager søgt om dispensation til at opføre en dobbelt carport på Idom Åvej 1, 7500 Holstebro, inden for kirkefredningen ved Idom kirke og Idom Å fredningen.

Ansøgningen

Lodsejer har søgt om at opføre en dobbeltcarport på 6 x 7,6 meter og i en højde på 2,4 meter på sydsiden af beboelsesbygningen. Carporten, som skal opføres i træ, skal erstatte det eksisterende træskur, som er placeret op mod muren og skal være åben ud mod vejen. Projektet er tilrettet efter bemærkninger fra Stiftet ved Den kongelige Bygningsinspektør.

Fredningen Idom Å

Af Overfredningsnævnets kendelse af 30.12. 1985 fremgår om fredningens formål:

Fredningen har til formål at sikre at Idom Å vedbliver at være et ureguleret naturvandløb og på strækningen fra dens udspring til Idom dambrug fortsat kan fungere som et naturvidenskabeligt referencevandløb

Og at de landskabelige værdier, der er knyttet til dalen og hedebakkerne i området, opretholdes og gennem naturpleje kan forbedres.

Af bestemmelsernes § 8 fremgår blandt andet:

”...

Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder skure og boder, medmindre det sker i umiddelbar tilknytning til eksisterende bebyggelse.

...”

Fredningen ved Idom Kirke

Fredningen er en sædvanlig Provst Exner fredning, hvoraf fremgår, at arealerne ikke må bebygges eller beplantes midlertidigt eller vedvarende, ligesom der heller ikke på arealerne må anbringes transformatorstationer og telegrafmaster o. lign., eller opsættes skure, udsalgssteder, isboder, vogne til beboelse eller opbevaring af redskaber eller lignende skønhedsforstyrrende genstande.

Natura 2000

”...

Projektet er indenfor Natura 2000-området Idom Å og Ormstrup Hede.

Holstebro Kommune har vurderet projektets eventuelle påvirkning af Natura 2000 området i forbindelse med opførelse af andre projekter på samme ejendom:

”...

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 225:

- Revling-indlandsklit (2320)
- NY Græs-indlandsklit (2330)
- Vandløb (3260)
- Våd hede (4010)
- Tør hede (4030)
- Surt overdrev* (6230)
- NY Tidvis våd eng (6410)
- Hængesæk (7140)
- Rigkær (7230)
- Bæklampret (1096)
- Odder (1355)

Der er kortlagt habitatnaturtypen rigkær (7230) i området omkring Idom i ca. 90-100 meters afstand øst for Idom Åvej 1, Holstebro, men projektet vurderes ikke at ville påvirke naturtypen negativt, da jf. ansøgningens vedlagte tegninger/kort vil projektet blive udført ved eksisterende bygning/hus og dermed ikke berør den kortlagte habitatnaturtype. Projektet vurderes ikke at ville påvirke Natura 2000-området samt arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget negativt.

Bilag IV arter:

Følgende arter fra EF-habitatdirektivets bilag IV kan tænkes at forekomme i Holstebro Kommune:

- Spidssnudet frø og løgfrø, stor vandsalamander og strandtudse: Der er kendskab til forekomst af spidssnudet frø i flere vandhuller mod vest, se vedlagte luftfoto, men arten vurderes ikke at blive påvirket negativt af projektet.
- Markfirben: Der er ikke kendskab til forekomst af arten i projektområdet.
- Odder: Lever udbredt i Storåsystemet og Nisum Fjord, men vurderes ikke at blive påvirket negativt af projektet.
- Bæver: Lever i adskillige af kommunens vandløb og søer, men vil ikke blive negativt påvirket af projektet.
- Ulv: Forekommer lejlighedsvist forskellige steder i Holstebro Kommune, men vil ikke blive negativt påvirket af projektet.
- Birkemus: Arten er ikke registreret i området.
- Småflagermus: Findes overalt, men vil ikke blive negativt påvirket af projektet.
- Grøn kølleguldsmed og grøn mosaikguldsmed: Der er ikke kendskab til forekomst af arten i projektområdet, men arterne vil ikke blive negativt påvirket af projektet.
- Vandranke og gul stenbræk: Der er ikke kendskab til forekomst af arterne i eller i nærheden af projektområdet.

Projektet vurderes samlet set ikke at forringe levevilkårene for dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV.

...”

Fredningsnævnets sagsbehandling

Nævnet har foretaget besigtigelse den 22. februar 2022.

Til stede foruden nævnet var:

Lodsejer Bjarne Hjalager

Provst Niels Arne Christensen

Anne Breinhild, Viborg Stift

Lodsejer foreviste, hvor carporten ønskes placeret på den vestlige side af bygningen på dennes sydside, idet det var angivet med en pæl, hvor langt den vil række fra beboelsesbygningen mod syd. Carporten vil flugte med bygningens gavl og vil være åben med plads til to biler samt en varmepumpe. Lodsejer forklarede, at det er nødvendigt at have to biler henset til den geografiske placering.

Carporten vil blive opført i sortmalet træ og med fladt tag.

Ingen af de fremmødte havde indvendinger mod projektet.

Projektet har desuden været i høring hos de kirkelige myndigheder, hvor ingen har haft indvendinger mod den endelige udformning af projektet.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet har efter votering truffet følgende afgørelse:

Fredningsnævnet meddeler i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, dispensation til at opføre en carport på sydsiden af den vestlige del af beboelsesbygningen.

Det fremgår af naturfredningens § 8, at ny bebyggelse kan opføres, hvis det sker i umiddelbar tilknytning til eksisterende bebyggelse.

Da carporten etableres op mod beboelsesbygningen, er opførelsen af carporten ikke i strid med naturfredningens bestemmelser.

Nævnet lægger desuden efter Holstebro Kommunes vurdering til grund, at projektet ikke vil påvirke Natura 2000-området samt arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget negativt.

Kirkefredningen har til formål at sikre, at der ikke etableres indretninger inden for det fredede område, der kan skæmme indkig og udkig fra kirken og kirkegården.

Ved at carporten placeres på sydsiden af beboelsen, så den flugter med den vestlige mur, vil carporten ikke være meget synlig fra og til kirken og kirkegården, ligesom den ikke vil virke skæmmende,

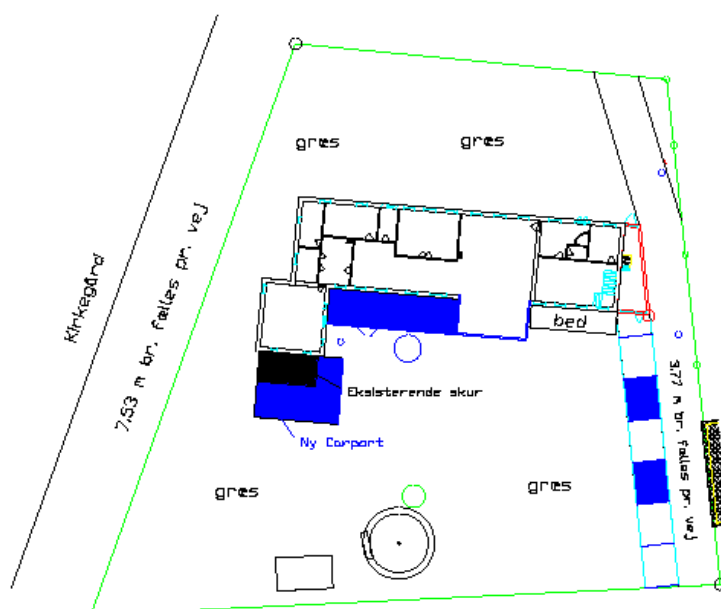
hvis den males sort som anført. Nævnet vurderer på denne baggrund, at det ikke er i strid med fredningens formål at opføre carporten i overensstemmelse med de nedenfor gengivne vilkår.

Vilkår

Carporten skal opføres i sortmalet træ

Carporten skal have fladt tag

Carporten skal placeres som angivet på det nedenfor gengivne kort og må ikke overstige de oplyste mål.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

FREDNINGSNÆVNET FOR MIDTJYLLAND, VESTLIG DEL

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Med venlig hilsen

Joy Winter

Herning, 16. juni 2024
FN-MJV-10-2024

Holstebro Kommune
Rikke.rasmussen3@holstebro.dk

Ansøgning om dispensation til nedgravning af 0,4 kV kabel samt etablering af kabelskab på matr. nr 3h, Den mellemste Del, Idom, beliggende Ringkøbingvej 37, 7500 Holstebro – R.A.F. 79/1976 – Idom Å.

Jysk Energi har på vegne af lodsejer, Naturstyrelsen, søgt om dispensation fra Idom Å fredningen til nedgravning af et 0,4 kV kabel under Idom å, samt til at etablere et kabelskab. Naturstyrelsen har brug for el til et dyrehegn på arealet ved Idom Å i forbindelse med naturpleje af arealet.

Ansøgningen

”...

Etablering af kabelskab

På foranledning af Naturstyrelsen, skal Noe Net have etableret et kabelskab i forbindelse med en ny tilslutning på et areal, (Den Vestlige Del, Idom, matr. 6e) beliggende på Ringkøbingvej, 7500 Holstebro, ejet af Naturstyrelsen.

I den forbindelse skal der nedgraves et nyt 0,4kV kabel mod vest fra eksisterende kabelskab på Nørre Feldingvej ud for nummer 39. Tracéet graves i 40cm bredde, og kablet nedlægges i 70-90 cm dybde. Gravearbejdet omfatter en krydsning af Idom Å, som foretages med en styret underboring og derfor ikke skønnes at påvirke miljøet i væsentlig grad.
...”

Det fremgår videre, at placeringen er valgt ud fra, at det er tæt på vejen, og at det derfra er muligt at blive tilkoblet elnettet.

Arealet anvendes i forvejen til nedkørsel til arealet og bærer præg af maskinkørsel fra kommunens maskiner i forbindelse med opgravning af sand fra Idom Å.

Der er tale om et kabelskab af mrk. Triarca KSE 300909, 700x198x198mm, som vist på nedenstående foto.

Oversigtsfoto af den påtænkte linjeføring ses her:

Kommunen har vedrørende underboringen af åen stillet krav om at kablet kommer til at forløbe mindst 1,5 meter under fast bund.

Kommunen vil fastsætte et vilkår om, at området reetableres straks efter nedgravning af kabel for at opnå de tilladelser og dispensationer som Holstebro Kommune er myndighed på.

Fredningen

Af Overfredningsnævnets kendelse af 30. december 1985 fremgår:

”...

Fredningen har til formål at sikre, at Idom Å vedbliver at være et ureguleret naturvandløb og på strækningen fra dens udspring til Idom Dambrug fortsat kan fungere som et naturvidenskabeligt referencevandløb, og at de landskabelige værdier, der er knyttet til ådalen og hedebakkerne i området, opretholdes og gennem naturpleje kan forbedres.

...

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må således ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden, og der må ikke foretages opfyldning, planering eller afgravning, herunder tørvegravning ...”

Natura 2000 og Bilag IV-arter

Kabelføringen vil ligge inden for Natura 2000-område nr. 225 Idom Å og Ormstrup Hede.

Af Holstebro Kommunes vurdering af påvirkningen af Natura 2000 og Bilag IV-arter fremgår:

”...

Der skal ikke foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-områder eller bilag IV-arter, jf. bekendtgørelse nr. 1098 af 21/08/2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Det skyldes, at projektet ikke i sig selv eller i forbindelse med andre projekter vurderes at kunne påvirke Natura 2000-områder eller konkrete bilag IV-arter væsentligt.

Projektet er indenfor Natura 2000-området /EF-Habitatområdet nr. 225 Idom Å og Ormstrup Hede, se luftfotoet nedenfor.

Udpegningsgrundlaget for EF-Habitatområdet nr. 225 er:

1096 Bæklampret 1355 Odder 2310 Visse-indlandsklit 2320 Revling-indlandsklit 2330 Græsindlandsklit

3130 Søbred med småurter 3150 Næringsrig sø 3160 Brunvandet sø 3260 Vandløb 4010 Våd hede 4030 Tør hede 6230 Surt overdrev* 6410 Tidvis våd eng 7140 Hængesæk 7230 Riggær 9190 Stillekrat.

Vurdering

Bæklampret er tilknyttet vandmiljøet. Odder er tilknyttet vandmiljøet og er primært nataktiv dyr. Projektet vurderes ikke at ville påvirke arterne negativt.

Der er ca. 50 meters afstand til den kortlagte habitatnaturtype nr. 7230 Riggær nord for Ringkøbingvej. Der er ca. 200 meters afstand til kortlagt habitatnaturtype nr. 6230 surt overdrev, øst for åen, samt ca. 380 meter afstand til kortlagt habitatnaturtype nr. 6230 surt overdrev syd for projektområdet. En stor del af arbejdet indenfor Natura 2000-området vil ske ved underboring under åen og det §3 beskyttede moseområde på begge sider af åen. Resten af arbejdet vil ske ved nedgravning af kabel i græsmarken øst for åen og et overdrevområde vest for åen, og området vil blive retableret til oprindelig tilstand når gravearbejdet er gennemført. Projektet vurderes ikke at påvirke Natura 2000-området samt arter og de kortlagte habitatnaturtyper på udpegningsgrunden negativt.

Følgende arter fra EF-habitatdirektivets bilag IV kan tænkes at forekomme i Holstebro Kommune:

- Spidssnudet frø og løgfrø, stor vandsalamander og strandtudse: Disse arter er ikke registreret i projektområdet. Der er registreret spidssnudet frø i flere vandhuller i ca. 600 m afstand fra projektområdet. Projektet vurderes ikke at påvirke arten negativt.

- Markfirben: Der er ikke kendskab til forekomst af arten i projektområdet.

- Odder: Lever udbredt i Storåsystemet og Nisum Fjord. Projektet vurderes ikke at påvirke arten negativt, se ovenfor.

- Bæver: Lever i adskillige af kommunens vandløb og søer, men arten vil ikke blive negativt påvirket af projektet.

- Ulv: Forekommer lejlighedsvist forskellige steder i Holstebro Kommune, men vil ikke blive negativt påvirket af projektet.
- Birkemus: Der er ikke kendskab til forekomst af arten i projektområdet.
- Småflagermus: Findes overalt, men projektet vurderes ikke at ville have indflydelse på arternes.
- Grøn kølleguldsmed og grøn mosaikguldsmed: Der er ikke kendskab til forekomst af arterne i projektområdet. Projektet vurderes ikke at påvirke arterne negativt.
- Vandranke og gul stenbræk: Der er ikke kendskab til forekomst af arterne i projektområdet.
- ...

Fredningsnævnets sagsbehandling

Fredningsnævnet har foretaget sagen på skriftligt grundlag. Fredningsnævnet består af formand Joy Winter, det ministerielt udpegede medlem Elisabeth Moltke og det kommunalt udpegede medlem Askov Grud.

Projektet har været sendt høring hos Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet, Jægerforbundet og Dansk Botanisk Forening.

Ingen af interessegrupperne har haft indvendinger mod projektet.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet meddeler i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, 2, og 3, dispensation fra fredningen af Idom Å til at nedgrave et 0,4kV kabel i et tracé på 40cm bredde og 70-90 cm dybde på en ca. 100 meter lang strækning inden for fredningen mod vest fra eksisterende kabelskab på Nørre Feldingvej ud for nummer 39. Dispensationen omfatter en styret underboring under Idom Å.

Fredningsnævnet meddeler desuden dispensation fra fredningen til at opstille et kabelskab af mrk. Triarca KSE 300909, i målene 700x198x198mm.

Fredningsnævnet vurderer, at projektet ikke er i strid med fredningens formål om at sikre naturvandløbet og de landskabelige værdier, der er knyttet til ådalen og hedebackerne i området.

Fredningsnævnet har for så vidt angår kabellægningen lagt vægt på, at der er tale om en midlertidig forstyrrelse af landskabet, som ikke vil medføre en vedvarende forandring, og at et kabelskab med de anførte mål og diskrete fremtoning, som er nødvendig for dyreholdet, ikke vil virke skæmmende i landskabet.

Fredningsnævnet vurderer efter den ovenfor anførte beskrivelse samt efter kommunens vurdering af påvirkningen af Natura 2000 området og de beskyttede arter, at projektet i det internationale naturbeskyttelsesområde/Natura 2000-område ikke - hverken i anlægsfasen eller i øvrigt - varigt eller væsentligt vil indebære forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, og ikke varigt eller væsentligt kan beskadige yngle- eller rasteområder for dyrearter på habitatdirektivets bilag IV eller plantearter optaget på habitatdirektivets bilag IV, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 3, således at betingelserne for at meddele dispensation i det hele er opfyldt.

Dispensationen meddeles på følgende vilkår:

Området skal reetableres straks efter nedgravning af kablet.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller

2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Med venlig hilsen

Joy Winter

Denne afgørelse sendes til:

1. Elisabeth Moltke
2. Askov Grud
3. Miljøstyrelsen
4. Holstebro Kommune
5. Danmarks Naturfredningsforening
6. Danmarks Naturfredningsforening, Holstebro
7. Dansk Ornitologisk Forening
8. Dansk Ornitologisk Forening, Holstebro
9. Friluftsrådet, Kreds Limfjord Syd
10. Danmarks Jægerforbund
11. Dansk Botanisk Forening
12. Danmarks Sportsfiskerforbund

Herning, 19. maj 2025
FN-MJV-10-2025

Holstebro Kommune
lens.straasoe.kjaer.olesen@holstebro.dk

Ansøgning om dispensation til etablering af et muldtoilet, 3 shelters og 2 bålpladser opbygget i stenkreds med flytbar grillrist på Ringkøbingvej 32, 7500 Holstebro matr.nr 6o, 6t og 6d, Den vestlige Del, Idom. - R.A.F. 79/1976 Idom Å.

Holstebro Kommune har på vegne KFUM-spejderne søgt om dispensation fra fredningen af Idom Å, til etablering af et muldtoilet, 3 shelters og 2 bålpladser opbygget i stenkreds med flytbar grillrist på spejdernes område ved "Akelahytten".

Ansøgningen

Af ansøgningen fremgår, at der ansøges om dispensation til at opstille et muldtoilet med nedgravede beton punktfundamenter med 6 mm eternit plader med afdækning mod jord. Muldtoilettet udføres i ubehandlet dansk lærk (tag og gulvbrædder i gran) i målene 50x50/50x100 mm regular. Lodret beklædning 18 mm kalmarbrædder eller 18x150 mm brædder monteret 1 på 2.

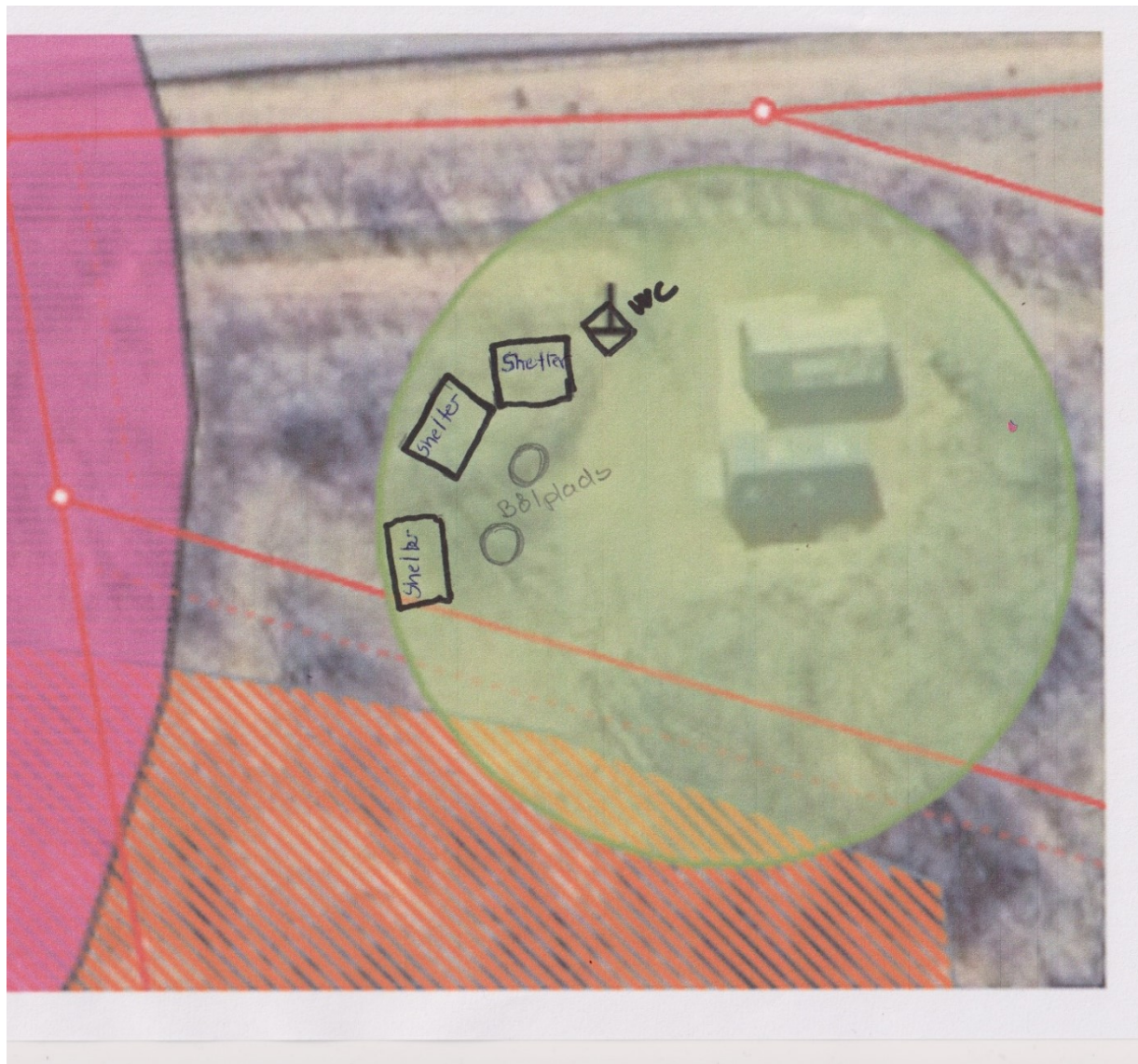
Taget har en hældning på 10 grader og har et lag sort tagpap og alu tagfod med tagbrædder i fyr og ingen tagrende. Vinduet over døren er i matteret plexiglas, og udluftningen fra tanken føres over taget med roterende vindvifte. Toilet-kassen er udført i glat krydsfiner.

De tre shelters udføres i dansk lærk med høvlede brædder indvendig i gran/fyr på gulv, loft og bagvæg. Hver shelter står på nedgravede beton punktfundamenter og har målene: Bundrem 100 x 200, gulvstrøer, spær 63 x 125, ramme i siderne 63 x 63, stern 30 x 200 mm. Brædder til beklædning i siderne 23 x 125 mm monteret lodret 1 til 2. Tag og bagvæg 18 mm krydsfiner påsvejet et lag sort tagpap. Tagpap fortsætter ned ad bagvæg.

De 2 bålpladser opbygges i stenkreds og har en flytbar grillrist.

Alle elementer fjernes igen, når de ikke længere tjener deres oprindelige formål.

Placering af det ansøgte muldtoilet, de 3 shelters og de 2 bålpladser fremgår af nedenstående kort. Det ansøgte placeres i tilknytning til eksisterende bebyggelse.

Fredningsbestemmelserne:

I Overfredningsnævnets afgørelse af 30. december 1985 fremgår blandt andet:

Fredningens formål.

”Fredningen har til formål at sikre, at Idom å vedbliver at være et ureguleret naturvandløb og på strækningen fra dens udspring til Idom dambrug fortsat kan fungere som et naturvidenskabeligt referencevandløb, og at de landskabelige værdier, der er knyttet til ådalen og hedebakkerne i området, opretholdes og gennem naturpleje kan forbedres.”

Den relevante bestemmelse

”§ 8 Bebyggelse m.v. og andre anlæg.

Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder skure og boder, medmindre det sker i umiddelbar tilknytning til eksisterende bebyggelse.

Det samme gælder anbringelse af campingvogne o.lign. og telte. Sædvanlige læskure for kreaturer kan dog anbringes hvor som helst i fredningsområdet, hvis de opføres af træ og fremtræder i mørke, afdæmpede farver...”

Natura 2000 og Bilag IV-arter

Holstebro Kommune har i en udtalelse af 19. februar 2025 foretaget følgende vurdering:

”...Vurdering i forhold til Bilag IV-arter og Natura 2000-områder

Der er ikke kendskab til forekomst af Bilag IV-arter i eller omkring projektområdet.

Det kan ikke udelukkes, at området er fourageringssted for flagermus, som også er strengt beskyttede arter fra Habitatdirektivets Bilag IV-liste. Da der ikke fældes ældre træer ved opførelse af de to shelters og muldtoilet, vurderes det, at gennemførelse af projektet ikke forringer levevilkårene for flagermus - hverken som fourageringsområde eller som yngle- eller rastested.

Det vurderes således samlet set, at projektet ikke vil påvirke konkrete bilag IV-arter negativt.

Projektområdet ligger i Natura 2000-område nr. 64, Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø, Idom Å og Ormstrup Hede, der rummer EF Habitatområde nr. 225, Idom Å og Ormstrup Hede.

Det vurderes, at projektet ikke vil kunne påvirke arter eller naturtyper på udpegningsgrundlaget for habitatområdet negativt, endsige andre Natura 2000-områder på større afstand.

Der skal derfor ikke foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-områder eller Bilag IV-arter, jævnfør Bekendtgørelse nr. 1098 af 21/08/2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder, samt beskyttelse af visse arter.”

Fredningsnævnets sagsbehandling

Referat fra besigtigelse den 22. april 2025.

Til stede foruden nævnet ved formand Joy Winter, det ministerielt udpegede medlem Bjørn Westh og det kommunalt udpegede medlem Arne Kubert, var:

Poul Mikkelsen, spejderleder

Henriette Bæk, kasserer

Lena Kjær Holstebro Kommune

Arne Kristensen, Friluftsrådet.

Poul Mikkelsen foreviste arealet, hvor shelters og muldtoilet tænkes placeret. Der ligger i forvejen to depothuse. Det ene hus blev bygget for omkring 5 år siden. Der blev ved den lejlighed placeret en jordvold ved siden af husene, bestående af overskudsjorden fra byggeriet. Det er ønsket, at muldtoiletet skal placeres ved siden af huset nærmest jordvolden, som det muligvis bliver nødvendigt at fjerne lidt af.

Der er sendt en ny ansøgning til kommunen, som fredningsnævnet ikke har modtaget. Det blev aftalt, at den seneste ansøgning med yderligere beskrivelse, sendes til fredningsnævnet.

Poul Mikkelsen forklarede, at muldtoiletet skal bygges i ubehandlet træ med tagplader af eternit. Toilettet males sort som depotbygningerne. Der er tale om et muldtoilet med tank nedenunder. Størrelsen bliver 2,75 x 2,75 m, da det skal være handicapvenligt.

Shelterne skal placeres på et åbent areal ud for depotrummene, omgivet af vegetation, herunder to træer. Der er vedhæftet illustration af tilsvarende shelters. Der bliver offentlig adgang til at benytte shelterne.

Lena Kjær gjorde opmærksom på, at der løber en fortidsmindelinje ind i det åbne areal, så det vil blive et krav, at shelterne placeres uden for denne, nærmere mod deponhusene. Det passer også med, at bygninger helst skal placeres inden for 20 meter fra eksisterende bebyggelse, og at de skal stå nogenlunde samlet. Kommunen skal desuden give dispensation fra åbeskyttelseslinjen.

Poul Mikkelsen oplyste, at årsagen til at shelterne ønskes placeres med afstand til spejderhytten er, at denne ofte udlejes i weekenden, og at støjen fra selskaber derfra med denne placering ikke vil genere overnattende gæster.

Det blev aftalt, at Holstebro Kommune foretager en undersøgelse af projektets påvirkning af beskyttede arter, og at der sendes en ny oversigt over placeringen af shelterne.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Nævnet meddeler i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, dispensation til etablering af 3 shelters, et muldtoilet og 2 bålpladser opbygget i stenkreds med flytbar grillrist, som placeret på kortet.

Efter beskrivelsen og vurdering af påvirkningen af området og de beskyttede arter, har fredningsnævnet vurderet, at projektet med den nye placering, som oplyst ved mail af 12. maj 2025, hvor der alene fjernes lidt af det ris, der står på hjørnet, hverken varigt eller væsentligt vil indebære forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, og ikke varigt eller væsentligt kan beskadige yngle- eller rasteområder for dyrearter på habitatdirektivets bilag IV eller plantearter optaget på habitatdirektivets bilag IV, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 3, således at betingelserne for at meddele dispensation i det hele er opfyldt.

Nævnet har ved afgørelsen lagt vægt på, at den nye bebyggelse placeres i umiddelbar tilknytning til eksisterende bebyggelse, og at den nye bebyggelse ikke kan ses hverken fra åen, vejen eller fra parkeringspladsen.

De 3 shelters, muldtoilettet og de 2 bålpladser skal opføres i de mål og materialer, der er oplyst i ansøgningen og med den placering, der er vist på det medsendte kort.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

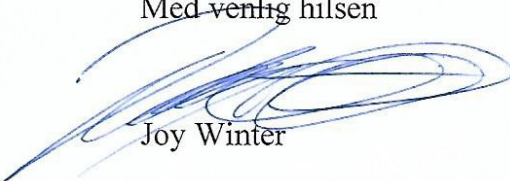
FREDNINGSNÆVNET FOR MIDTJYLLAND, VESTLIG DEL

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Med venlig hilsen

Joy Winter

Denne afgørelse sendes til:

1. Bjørn Westh
2. Arne Kubert
3. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
4. Danmarks Naturfredningsforening
5. Danmarks Naturfredningsforening, Holstebro
6. Dansk Ornitologisk Forening
7. Dansk Ornitologisk Forening, Holstebro
8. Friluftsrådet, Kreds Limfjord Syd
9. Danmarks Jægerforbund
10. Dansk Botanisk Forening
11. Danmarks Sportsfiskerforbund
12. KFUM-spejderne